საქართველოს რესპუბლიკა

ელექტრონული ვერსია იხილეთ
sakresp.ge

გამოდის 1918 წლიდან ● ფასი 1,5 ლარი

№85-86 (10088-10089) 2026 წლის 6 ივლისი, ორშაბათი

იხ. 3 გვ.

ქვეყანა ბაბილონის გოდოლს დაემსგავსა...

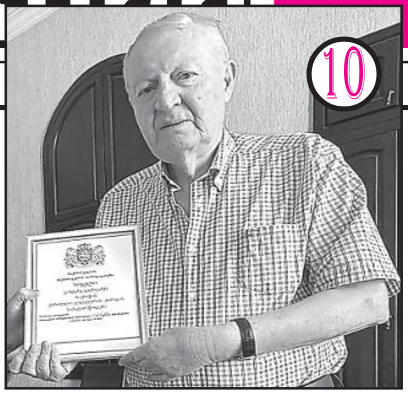

10

ვახტანგ ვეფხვაძე — ქართული კულტურის ქომაგი

ჯუმბერ სარდლიშვილი

11

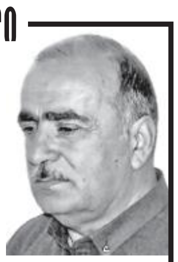

სიხარულის ცრემლი ბავშვობიდან მომაქვს...

რამიშვილმა ლილუაშვილი სასამართლოზე ამხილა

6

7

გიგა ავალიანის მკვლელობის საქმეზე გიორგი მალანიას ბრალი დაუმძიმდა

საქართველოს სახელოვანი არქიტექტორი ვახტანგ დავითაია მოუკვდა

15

მეცნიერებათა აკადემია წარსულს აჯამებს და მომავლის გზებს სახავს

4
5

როცა პარლამენტარმა ხორცის ფასიც არ იცის!

იხ. 2 გვ.

საქართველოს რესპუბლიკა

ამომრჩევლის შეურაცხყოფა, თუ?..

№85-86. ორშაბათი, 6 ივლისი, 2026 წელი

ვცოცხლობ! ეს კარგია, ღმერთს მადლობა! თურმე რამხელა გზა გამივლია! ახლა ვეკითხები ჩემს თავს, გავაკეთე კი მე ამ ცხოვრებაში ისეთი რამ, ქვეყნისთვის სიკეთის მომტანი რომ ყოფილიყო? დაეჭვებული, გაფაციცებით ვეძებ განვლილ გზას და დასაგმობი არა, მაგრამ გამოსარჩევი და განსაკუთრებული ვერაფერი აღმოვაჩინე. სულ რაღაც არ მყოფნიდა, რაღაც მაწუხებდა, რაღაც მახარებდა. მტკიოდა სხვათა სატკივარი და ჩემს ფიქრებში გულუბრყვილოდ ვეძებდი ხერხს, რითაც შეიძლებოდა ამა თუ იმ საკითხის გამოსწორება. არა, არ ღირს ახლა ამაზე ლაპარაკი, ძალიან შორს წაგვიყვანს.

როცა პარლამენტარმა ხორცის ფასიც არ იცის!

რა ჯანდაბა უნდა ასეთ ხალხს პარლამენტში?!

პრეზიდენტყოფილის, ამჟამად პატიმარ სააკაშვილის ავადმყოფობის ისტორია რომ დამთავრდა, გამიხარდა. დამთავრდა ისე, რომ სამკურნალოდ საზღვარგარეთ გადაყვანა არ დასჭირვებია. მადლობა ღმერთს, ჩვენმა ექიმებმა თავი გაართვეს პატიმრის ჯანმრთელობას, კიდევ კარგი, თორემ რა იყო... ქართული მედია მხოლოდ ამით იყო დაკავებული, წარმოგვიდგენდნენ საშინელ საფრთხეს, მისი სიცოცხლე ბეწვზე ჰკიდიაო...

ნერვიულობდა ხალხი. ვის სჭირდებოდა ყოფილი პრეზიდენტის ციხეში დაღუპვა. როგორც იქნა, გადავრჩით!.. დრომ წაიღო ეს ამბავი და თავისი ადგილი მიუჩინა. ახლა 2026 წელია, მაგრამ მწვავე მოვლენები, სანერვიულო და თავსატეხი არ აკლდება ჩვენს საზოგადოებას. მათ შორის ერთ-ერთს გამოვყოფდი. მეორე სერია დაიწყო-მეთქი, ასე ვიტყოდი, ოღონდ ამჟამად მოქმედი პირი ელენე ხოშტარიაა და არა მიშა. მძიმედ არისო, ქალაქის საავადმყოფოში გამოკვლევები უნდა ჩაუტარდეს. ყველამ უნდა ვიცოდეთ რა დაემართა ახლა ელენეს! ოპოზიციის მიერ გავრცელებული ხმებით საზოგადოების ნაწილი მას პოლიტპატიმრად იცნობს და ზედა ეშელონებიდან მეტი ყურადღებაა საჭირო, თორემ ვიცით, საითკენ არის მიმართული □პოლიტპატიმრისადმი□ოპოზიციონერების განსაკუთრებული ყურადღება და თავის გამოდება.

არავის გვინდა ელენეს ცუდად ყოფნა, ღმერთმა კარგად ამყოფოს, მაგრამ რამდენადაც ვიცი, დანაშაულის აღიარების შემთხვევაში იგი ციხეში არ იქნებოდა. ოთხი შვილის დედააო, ხშირად შეახსენებენ □ქლენესანნი□ სამართალდამცავ ორგანოებს და მთავრობას. ეს ყველამ გავიგეთ, მაგრამ თავადაც ხომ უნდა გაიგოს და იცოდეს, დედა რას ნიშნავს შვილებისთვის... რატომ ისჯის თავს და რატომ სწირავს შვილებს... პირადად ჩემთვის, გაუგებარია და წარმოუდგენელი!

მთავრობისა და პარტია □ქართული ოცნების□გასაშავებლად პროვოკაციები არ წყდება. პროვოკაცია კი არა და, უფრო მეტი და უფრო საშინელია ის ამბავი, რაც ახლახან პარლამენტში მოხდა პრემიერის – ირაკლი კობახიძის საანგარიშო მოხსენების დროს. ხელჩართული ომი გაჩაღდა! რა იყო და რატომ, ამას მე რას გავარჩევ.

საშინელი სანახაობა წარმოგვიდგინეს ჩვენმა სანიმუშო პოლიტიკოსებმა. რაც არ უნდა პროვოკაცია ყოფილიყო რომელიმე მხრიდან, არც ერთ შემთხვევაში გამართლება არა აქვს ნებისმიერ პარლამენტარს – ოპოზიციონერს თუ პოზიციონერს, აჰყვეს პროვოკაციას.

ეს ხომ უპასუხისმგებლობაა, – პარლამენტში იყვნენ თუ საჭიდაო მოედანზე? თითოეული პარლამენტარი ხალხის რჩეულია, მას არა აქვს უფლება მოიქცეს ისე, როგორც პირადად მას მოეპრიანება... ის უნდა გამოხატავდეს ამომრჩევლის ნება-სურვილს! რა უფლება აქვს შეურაცხყოს ამომრჩეველი? და სამწუხაროდ, მოხდა არმოსახდენი! აი, როგორი არასახარბიელოა პოლიტიკური ცხოვრება საქართველოში – არაფრის მომტანი კამათით, აყალმაყალით და როგორც ვთქვით, ფიზიკური დაპირისპირებითაც კი მიედინება იგი.

დღემდე ასეა. მძიმე მდგომარეობაშია ქართველი ხალხი. ხაროზს მტერი! პარლამენტში რაც არის, არის, ვხედავთ, გვესმის... ახლა გარეთ რა ხდება, არ ვიკითხავთ?

ოპოზიციური პარტიებს შიგნით დიდი დაძაბულობაა, ერთმანეთს ვერ იტანენ და ისინი ქვეყანას და ხალხს მოუვლიან?!

ახლა, წარმოიდგინეთ, რა იქნებოდა თითოეულ პარტიას, რომ თავისი კანდიდატები ჰყოლოდა პარლამენტში. თუმცა, ასეთი პარლამენტიც ხომ ვნახეთ, მხოლოდ კიდევ უფრო დიდი არეულობის მომტანი. ძვირფასო მკითხველო, ხომ არაფერი გვიკვირს, ან რა უნდა გვიკვირდეს, დღევანდელობის მომსწრე საზოგადოებას. ჩვენ – ხალხს, როგორც პოზიციაში ისე ოპოზიციურ პარტიებშიც გვინდა ღირსეული ადამიანები იყვნენ. გვანახონ არა მარტო ცოდნა და განათლება, არამედ თავიანთი ინტელექტი, პასუხისმგებლობა, ავტორიტეტი. ჯანსაღი და საფუძვლიანი კრიტიკა ქვეყნის მმართველი პარტიისადმი აუცილებელია, მაგრამ სად არის! კრიტიკასთან ერთად იქვე ხომ უნდა შესთავაზო უკეთესი გამოსავალი თეორიულად მაინც. ღმერთო, რას შესთავაზებენ, იმას, რაც არ იციან!

პარლამენტში და ზოგადად პოლიტიკაში შემოდიან იმიტომ კი არა, რომ შესანიშნავად აქვთ გათვითცნობიერებული ხალხის გასაჭირი, ერკვევიან ეკონომიკაში და იციან საზოგადოებრივი ცხოვრების გასაუმჯობესებელი ხერხები და საშუალებები. არა, რა თქმა უნდა! შემოდიან იმიტომ, რომ კარგად იციან პარლამენტი საკუთარი, პირადი კეთილდღეობის, კარგი ცხოვრების გარანტი რომ არის! ამის მაგალითს დღევანდელი პარლამენტარები ნამდვილად გვაძლევენ, სამწუხაროდ! განა ხალხი ვერ ხვდება, რატომ იბრძვიან ოპოზიციონერები?

დიახ, არ არის საქართველოში საიმედო და ქართველი ხალხის ღირსების წარმომჩენი პოლიტიკური ვითარება. ეს ყოველივე კარგად, ზუსტად აისახება ხალხის ყოფა-ცხოვრებაზე. ძნელი წარმოსადგენია დღევანდელი პარლამენტარისთვის ხალხის ცხოვრების ნიუანსები. როდესაც ერთმა პარლამენტარმა ახსენა ბაზარი და ხორცის ფასი – 38 ლარი, გაკვირვებულმა მეორემ უპასუხა, მომეცი მისამართი სად არის ასეთი „ძვირფასი" ხორციო. მისამართის მიცემას არ დავზარდებით – მაღაზია, სადაც ხორცი იყიდება, ყველგან არის ასეთი ფასი: 38 ლარიდან 45 ლარამდე! დიახ ასეა. სამწუხაროა, რომ ზოგიერთმა პარლამენტარმა ეს არ იცის. არ იციან 200, 400-ლარიანი ხელფასების შესახებ, არ იციან, რომ ბევრ ოჯახს პურის ფულიც უჭირს, ადამიანები ვერ ყიდულობენ არა მარტო ხორცს, არამედ ბევრ სხვა საჭირო და აუცილებელ პროდუქტს.

რა ჯანდაბა უნდა ასეთ ხალხს პარლამენტში?!

გულნარა სტურუა

28.06. 26

...ყველაფერი რუსებს მიყიდა და ესენი სხვას ეძახიან რუსებს?

იგორ გიორგაძე აფინანსებდა, დაჯავშნილი უაზიც გამოუგზავნა 2003 წელს, საარჩევნოდ რუსებს აქებდა, მოვიდა თუ არა, რუსეთში გაიქცა, მერე ჩეჩენი მებრძოლი ბიჭები გადასცა რუსებს, – წერს **გიორგი გამსახურდია** ყოფილი პრეზიდენტის, პატიმარ **მიხეილ სააკაშვილის** შესახებ.

გამსახურდია იხსენებს პუტინთან სააკაშვილის შეხვედრებს და მის სიტყვებს ციტირებს, რომ მასთან □იმდენჯერაა შეხვედრილი, ცოლი და ქმარი ვერ ხვდებიან ერთმანეთს მაგ სიხშირით.□

□იგორ გიორგაძე აფინანსებდა, დაჯავშნილი უაზიც გამოუგზავნა 2003 წელს, საარჩევნოდ რუსებს აქებდა, მოვიდა თუ არა, რუსეთში გაიქცა, მერე ჩეჩენი მებრძოლი ბიჭები გადასცა რუსებს. პუტინზე ხან ლამაზი თვალები აქვსო იძახდა, ხან სიტყვის კაციაო და ზედ ამატებდა, ჩემი დიდი მეგობარიაო. ყველაფერი, რისი მიყიდვაც შეიძლებოდა, ყველაფერი რუსებს მიყიდა, ოკუპაცია დაუკანონა და საანექსიოდ გაუმზადა ორივე კუთხე. მისივე თქმით, იმდენჯერაა პუტინს შენახვედრი, ცოლი და ქმარი ვერ ხვდებიან ერთმანეთს მაგ სიხშირით. რუსული აგრესიის მერე, წერილებს წერდა,მოდი ვითანამშრომლოთო... ვიზები მოუხსნა, მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციაში მიაღებინა რუსები, ორივე ინაუგურაციაზე, ჯერ თავისი მომთრევი ივანოვი ეჭდა და მერე სერიოჟა ლავროვი. ეს ახვრები და ეს მანიაკი, სხვას ეძახიან რუსებს? ღორისშვილი რუსების მოთრეულია, აბა რა ჯანდაბა არის.

P.S. ისე ბიძამის თემურას, თამასას ნუ უწევთ, გენერალი არა ჩემი შავი და ბნელი, არქივული აგენტია ჩვეულებრივი, წოდების გარეშე□ – წერს **გამსახურდია.**

სისტემური ძალადობა

დადგა გაფხული, საშვებულებო პერიოდი და საქართველოს პარლამენტმაც დაასრულა საგაზაფხულო სესია მთავრობის მეთაურის ირაკლი კობახიძის ერთწლიანი ანგარიშის მოსმენით, დაასრულა არაორდინარულად: მონატრებული საპარლამენტო დრიანცელით, მუშტი-კრივით, დედის გინებით...

რა მოხდა! ასეთები გვინახავს ჩვენზე უფრო დალაგებული ქვეყნების პარლამენტებში? იაპონიაშიც კი დეპუტატები ერთმანეთს ცხვირ-პირს ამტვრევენ...

თითქოს ერთ ენაზე ვლაპარაკობთ, მაგრამ ერთმანეთის არაფერი გვესმის!

ქვეყანა ბაბილონის გოდოლს დაემსგავსა...

მაშ, რატომ გამოიწვია ჩვენთან ამ სიახლემ ასეთი ვნებათაღელვა?! ხმაური? აშკარაა იმიტომ რომ თავად ეს ამგავი ოპოზიციონერი პარლამენტარების მიერ იყო ინსპირირებული ერთადერთი განზრახვით – არდადეგების პერიოდში სახმაურო არ შემოკლებოდათ, ოპოზიციის (ან მათი კურატორების) მიერ შემუშავებული გენერალური ხაზი გაგრძელებულიყო. ამის დასტურია ისიც, რომ პარტია „გახარია – საქართველოსთვის“ წევრებმა პარლამენტში მომხდარ ფიზიკურ დაპირისპირებაზე გამოძიების დაწყების მოთხოვნით პროკურატურაში განცხადება უკვე შეიტანეს. „ეს სისტემური დანაშაულის გამოვლინება, წინასწარ დაგეგმილი და ორგანიზებული ჯგუფური თავდასხმა იყო“ – განმარტავს დეპუტატი გიორგი შარაშიძე.

რაც შეეხება „სისტემურ დანაშაულს“ მრავალი მხრიდან შემოუარა „ქართულ ოცნებას“ შიდა და გარე ოპოზიციამ რუსეთ-უკრაინის ომის დაწყებიდან დღემდე. მრავალჯერ სცადეს არჩეული ხელისუფლების შეცვლაც და დამხობაც რეზოლუციებით, სანქციებით თუ ძალადობრივი გზით–რევოლუციებით... ყოველ ჯერზე იგონებდნენ ახალ-ახალ გენერალურ ბრალდებას ხალხის ასაღელვებლად და ქუჩაში გამოსაყვანად–არჩევნების გაყალბება, არალეგიტიმურობა, ავტორიტარულობა, კორუფციულობა, იზოლაციურობა, დიქტატორულობა... მაგრამ არ იქნა და არ ეღირსა ამ ხალხს გამოღვიძება! დადგა ახალი ბრალის წამოყენების დრო და, აი, ისიც – სისტემური ძალადობა!

დიახაც დასაგმობი ძალადობა და უფლებამოსილების გადაჭარბება ძალოვანთა მხრიდან, თურმე, სულაც არ არის ცალკეული პოლიციელების მიერ ჩადენილი დანაშაული, ინდივიდუალური ფაქტი! ეს ყველაფერი სწორედ რომ ზედა ეშელონებიდანაა არათუ ნებადართული, არამედ ნაკარნახევი. პარლამენტის ბოლო სხდომაზე ოპოზიციონერი დეპუტატის გიგა ფარულავას (გახარიას პარტია) გალახვაც სწორედ ამის დასტურია. არადა ყველამ საკუთარი თვალით ვიხილეთ პირდაპირ ეთერში, როგორი გააფთრებით შემობრუნდა იგი წინა რიგიდან და მის ზურგს უკან მჯდომ ოცნების დეპუტატს ირაკლი ხელაძეს დაესხა თავს. და, ბუნებრივია, ატყდა ამბავი...

მოხდა ის, რაც ხდება ხოლმე მასობრივ ჩხუბში, ზოგი ერთმანეთს ურტყამდა, ზოგი აშველებდა, ზოგიც იგინებოდა.

რა თქმა უნდა, ცუდი სანახობა იყო. მეორე დღეს ჩხუბის მონაწილეებმა „ქართული ოცნების“ დეპუტატებმა ლევან მაჭავარიანმა და არჩილ გორდულაძემ საზოგადოებას საჯაროდ მოუხადეს ბოდიში. მაგრამ რადიკალური ოპოზიციისთვის ეს არაფერს ნიშნავს, მას სისხლი სწყურია, მოითხოვს მომხდარის სისტემურ ძალადობად კვალიფიცირებას. ის კი არა, ნაცი ლაშა ფარულავას შეფასებაში სიტყვა ტერორიზმმაც კი გაიჟღერა.

ამ ამბავმა უნებურად გამახსენა ჯო უილსონის მიერ ამერიკის სენატში წარდგენილი კანონპროექტი, რომლის მიხედვით ამერიკულ ძალოვანებს ევალებათ შეისწავლონ და გამოავლინონ საქართველოში ირანულ-რუსული გავლენები. ისეთი პირი უჩანს, ბოლოს შეიძლება ტერორისტულ რეჟიმადაც გამოგვაცხადონ. ტერორიზმია, მაშ რა არის, ოთხი შვილის გამზრდელი დედა ციხეში ჰყავთ გამომწყვდეული და მკურნალობაზე მხოლოდ მას შემდეგ დათანხმდნენ, რაც ოპოზიციამ აზჯარი აისხა მის დასაცავად.

შეგახსენებთ, რომ ელენე ხოშტარია 2025 წლის 15 სექტემბერს, მას შემდეგ დააპატიმრეს, როცა კახა კალაძის საარჩევნო ბანერზე გაკეთებული წარწერის გამო პრინციპულად არ გადაიხადა აღკვეთის ღონისძიებად შეფარდებული გირაო.

„შოიგონეს, ბანერზე წარწერა კრიმინალიო. დიახ, უნდა ვანახოთ, რომ მათ მოგონილ უკანონობებს არ ვემორჩილებით“, დაწერა მაშინ ქ-მა ელენემ. მას, ისევე როგორც სხვა „სინდისის პატიმრებს“, ჰქონდათ (და აქვთ დღემდე) შესაძლებლობა დანაშაულის მონანიებისა და შეწყალებისა. ამ შესაძლებლობით ბოლო პერიოდში ბევრმა პატიმარმა ისარგებლა, მაგრამ ელენე კლდესავით მტკიცეა. თუმცა, როგორც ირკვევა, არცთუ ისე მტკიცე...

აღმოჩნდა, რომ ქ-ნი ელენე მძიმედ, უმძიმესად არის ავად, ოღონდ ჯერ არავინ იცის, რა ჰქვია ამ ავადობას.

ელენე ხოშტარიას ჯანმრთელობის საგანგაშო მდგომარეობის შესახებ მისმა ადვოკატმა 17 ივნისს გააკეთა განცხადება და... მსოფლიო შეიძრა: თუ სათანადო მკურნალობა არ ჩაუტარდა შესაბამის კლინიკებში, შესაძლოა მის ჯანმრთელობას გამოუსწორებელი ზიანი მიადგეს. მაგალითად, ვეღარ შეძლოს ეტლის გარეშე გადაადგილებაო. თავად ქ-ნი ელენე შეუვალია: „ქართულო ოცნებავ“, დაიმახსოვრე, არასოდეს არაფერს გთხოვთ, თქვენ თვითონ აიღეთ პასუხისმგებლობაო. ხელისუფლებამ წესისა და რიგის მიხედვით განსაჯა და პენიტენციურ სამსახურს მიანდო საკითხის გადაწყვეტა. საბოლოოდ, ელენე ხოშტარიამ დროებით კლინიკა „ვივამედში“ დაიდო ბინა, სადაც „შომაკვდავი“ მიხეილ სააკაშვილი მოასულიერეს და დაუბრუნეს ცხოვრებას და პოლიტიკას. იმედია, ელენე ხოშტარიასაც გამოაჯანმრთელებენ და საშუალებას მისცემენ იბრძოლოს „ბოლომდე“!

ოღონდ, **ჩვენ კარგად ვიცით, რასაც ნიშნავს ელენე ხოშტარიას ბოლომდე ბრძოლა. გვახსოვს, რა მედგრად იშიმშილა მთელი ერთნახევარი დღე პარლამენტის წინ, რა ვაჟკაცურად ისვრიდა რუსთაველზე შუშხუნებს, რა რევოლუციური შემართებით ქმნიდა პიროტექნიკის მარაგს თავისი პარტიის ოფისში, რა ირონიული ღიმილით, დემონსტრაციულად აკეთებდა წარწერებს კახა კალაძის საარჩევნო ბანერზე, როგორი სიმარჯვით იყენებდა (მისივე აღიარებით) საზღვარგარეთულ კონტაქტებს საქართველოს წინააღმდეგ... აი, გამოჯანმრთელდება „ვივამედში“ და იგივეს იქმს!**

ოპოზიციური ტელევიზიები ყაყანებენ, ოთხი შვილის დედა ციხეში ჩასვესო, თითქოსდა შვილების გაჩენისთვის დასაჯეს!

იმედია, ახლა მაინც შეწყდება ეს ალიაქოთი, რაკი 1 ივლისიდან „დროას“ლიიდერი „ვივამედის“ბინადარია. თანაც, კლინიკის დირექტორის განცხადებით იგი მხოლოდ სტაციონარით ისარგებლებს, მკურნალობას კი პირადი ექიმები გაუძღვებიან.

ერთი სიტყვით, ეს საკითხი ასე თუ ისე გვარდება. ჩვენ კი უფრო დიდი პრობლემის წინაშე ვდგავართ. ქვეყანა ბაბილონის გოდოლს დაემსგავსა: თითქოს ერთ ენაზე ვლაპარაკობთ, მაგრამ ერთმანეთისა არ გვესმის; ერთი და იგივე საგანს ვუყურებთ და სხვადასხვა რამეს ვხედავთ; ერთ ფერს ვინ შავად აღიქვამს, ვინ – თეთრად; ერთსა და იმავეს ვისმენთ და სხვადასხვა დასკვნას ვაკეთებთ... არადა, ყბადაღებული ერთიანობა, რომელიც ასე სჭირდება ერს, საერთო ენის, საერთო ხედვის, საერთო მიზნის შეუთანხმებლად არ გამოვა. რას აკეთებს ამისთვის ხელისუფლება? ვერ ვიტყვით, რომ არაფერს! ამ მიმართულებით გარკვეული მოძრაობა დაწყებულია: სწორედ შეხების წერტილების მოძებნას ისახავს მიზნად სატელევიზიო დებატები, „ქართული ოცნების“ახალგაზრდული ფრთის ბოლოდროინდელი შეხვედრები თანატოლებთან რესპუბლიკის მასშტაბით, ხელშესახები ბრძოლის დაწყება სიძულვილის ენის წინააღმდეგ, რომელიც გვთიშავს და გვაპირისპირებს. კახა კალაძის ნათქვამისა არ იყოს, „ყველაფერი უნდა გავაკეთოთ იმისათვის, რომ პოლარიზაცია, რომელიც გარედან არის თავსმოხვეული, დავასრულოთ“.

სხვაგვარად არ ეგების, სხვაგვარად მიზანს ვერ მივაღწევთ. გავიხსენოთ ირინა სარიშვილის გამხნევება ეკა ბესელიასადმი: „ნუ გეშინია, ეკუშ, მძღ..რი არ იძირება“, იმის პასუხად, რომ ეკა ბესელიამ დაიქადნა, ნაცებმა ვერ ჩამძირეს და ვერც ქოცები ჩამძირავენო.

ჩვენს ეროვნულ ტრადიციაში გადამწყვეტი როლი შეასრულა რამდენიმე ადამიანის (როგორც ოფიციალური ხელმძღვანელობის, ასევე არაოფიციალურების მხრიდან) ერთმანეთისადმი პათოლოგიურმა სიძულვილმა. პირადი ამბიციები და წინააღმდეგობები საზოგაოებრივ დაპირისპირებაში გადაიზარდა.

ეს უნდა დაიძლიოს, თორემ „სისტემური ძალადობის“ახალი საყოველთაო რევოლუციური ლოზუნგი უსათუოდ მოიტანს ახალ უბედურებას, ოღონდ, არა რევოლუციას!

ალეკო ალანიშვილი

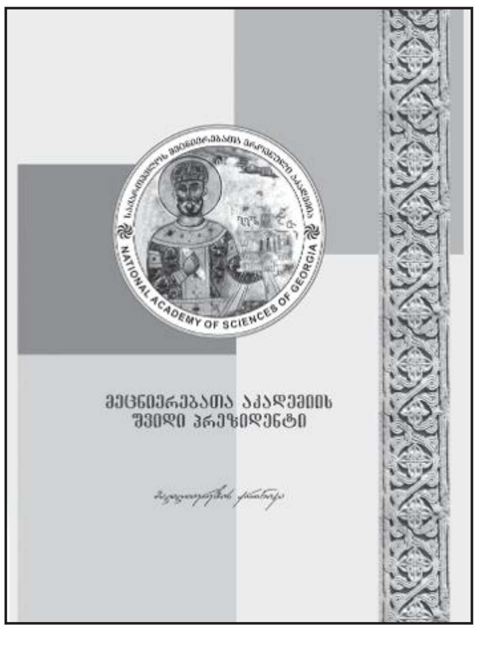

მიმდინარე, 2026 წელი განსაკუთრებული მნიშვნელობის თარიღია საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის დიდი მოვლენებითა და ფაქტებით აღსავსე სახელოვან ისტორიაში, რადგანაც წლეულს აღინიშნება აკადემიის დაფუძნების 85-ე წლისთავი. საიუბილეო თარიღს შესაფერისი გარემო და განწყობაც სჭირდება, რასაც ასევე ვერ დავემდურებით: ჯერ ერთი, სწორედ წლეულს ფართოდ აღინიშნება საქართველოში ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად აღიარების 1700 წლის დიდმნიშვნელოვანი თარიღი; მეორეც, საერთაშორისო დინამიკური პროცესების ფონზე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ყურადღება და ინტერესი მაქსიმალურად არის კონცენტრირებული ეროვნულ ფასეულობებსა და ისტორიულ მონაპოვრებზე.

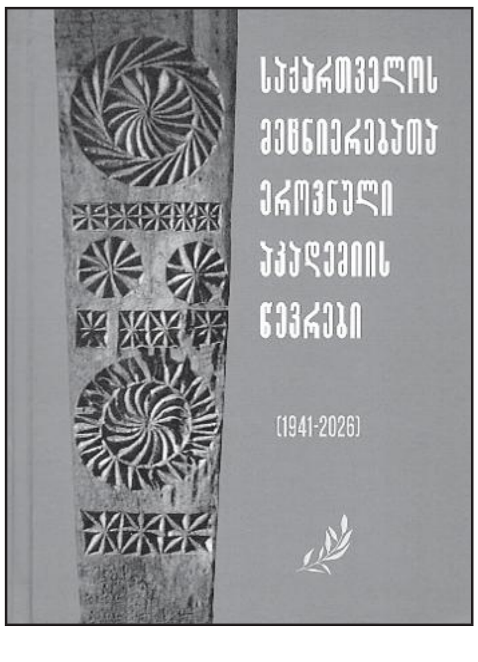

მეცნიერებათა აკადემია წარსულს აჯამებს და მომავლის გზებს სახავს

ქართულ მედიას და, პირველ რიგში, □საქართველოს რესპუბლიკას□ უყურადღებოდ არ დარჩენია სულ ახლახან საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის 85-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი მე-5 ქართველოლოგიური კონგრესი, რომელმაც ამ თვალსაზრისით საყურადღებო სამეცნიერო თემატიკასა და სხვადასხვა თაოზის ანგარიშგასაწევ მეცნიერებს მოუყარა თავი. საიუბილეო პუბლიკაციებს შორის ერთ-ერთი პირველი სწორედ აღნიშნული კონგრესის მასალები გახლდათ.

ამჯერად აუცილებელია ეროვნული აკადემიის საიუბილეო წლის იმ რამდენიმე სოლიდურ გამოცემაზე შევჩერდეთ, რომლებიც კარგად წარმოაჩენენ როგორც აკადემიის სახელოვან წარსულს, ისე იმ პოტენციალს, რომელსაც კვლავაც შეუძლია ქვეყნისთვის სასარგებლო ნაყოფის გამოღება. სამწუხაროდ, თანამედროვე საზოგადოება, გაუკუღმართებული ჟამთასვლის გამოისობით, მეცნიერებათა აკადემიის ყოველწლიურ სამეცნიერო აქტივობას ან საერთოდ ვერ ხედავს, ანდა იშვიათად საეგებოდ თუ მოჰკრავს თვალსა და ყურს...

პირველ რიგში, თავისი მნიშვნელობით განსაკუთრებული ყურადღების ღირსია სოლიდური გამოცემა – □**ქართული მეცნიერება აკადემიის 85-ე წლისთავზე**□, რომელიც მეცნიერებათა აკადემიის დიდი ისტორიის ერთგვარ ზოგად შეჯამებას წარმოადგენს. ამ კოლექტიური შრომის შექმნისა და გამოცემის იდეა ეკუთვნის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტს, აკადემიკოს **როინ მეტრეველს**, იგი თვითონვე გახლავთ ამ საქმის ორგანიზატორი და რედაქტორი. მისი ხელმძღვანელობით ჩვენი საზოგადოება ნამდვილად განებივრებულია ამგვარი ახალი იდეებით. განა სულ ახლახან არ დაასაჩუქრეს მან და მისმა გუნდმა მნიშვნელოვანი **ორტომეულით – □კავკასიის ისტორია□!**

აკადემიის საიუბილეო წიგნის შესავალში მთავარი რედაქტორი ასე აფასებს დასახულ ამოცანას: □**კრებული □ქართული მეცნიერება აკადემიის 85-ე წლისთავზე□, ვფიქრობთ, ღირსებით წარმოაჩენს მეცნიერთა განვლილ რვა-ნახევარი ათწლეულის გზას. საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, რომელიც კონსტიტუციით ხელისუფლების მრჩევლის ფუნქციას ასრულებს, დღესდღეობით ერთგულად დგას ქვეყნისა და ხალხის სამსახურში**□ და ეს სიტყვები სრულად არის გამართლებული როგორც აკადემიის ისტორიული წარსულით, ისე მისი თანამედროვეობით.

მართლაც შეუძლებელია, თითოეული მკითხველი სიამაყით არ აღავსოს იმ სახელოვანმა ისტორიამ, რაც ქართულმა სამეცნიერო აზრმა განვლო ჯერ ძველი შუა საუკუნეებიდან ქართულ რენესანსულ აზროვნებამდე, შემდეგ კი ახალ ტექნოლოგიურ საუკუნეებამდე, როდესაც, ქართველი მოაზროვნენი, ქვეყნის სახელმწიფოებრიობის არქონის პირობებშიც კი, ხშირად სამშობლოს გარეთ, უცხო ასპარეზზე ასხამდნენ ხორცს ახალ სამეცნიერო იდეებს და რუდუნებით აგროვებდნენ სამეცნიერო სიახლეებს მშობლიურ კედლებში დასაბრუნებლად. ასე იქმნებოდა დიდი ივანე ჯავახიშვილისა და მის ერთგულ თანამოსაგრეთა მიერ ეროვნული უნივერსიტეტი და ასევე ვითარდებოდა დედაუნივერსიტეტის წიაღში სასწაულებრივი გოლიათური ენერგიით ქართული მეცნიერება.

აი, ამ შთამბეჭდავ სურათს წარმოგვიდგენს წიგნი ქართული მეცნიერების ისტორიის შესახებ.

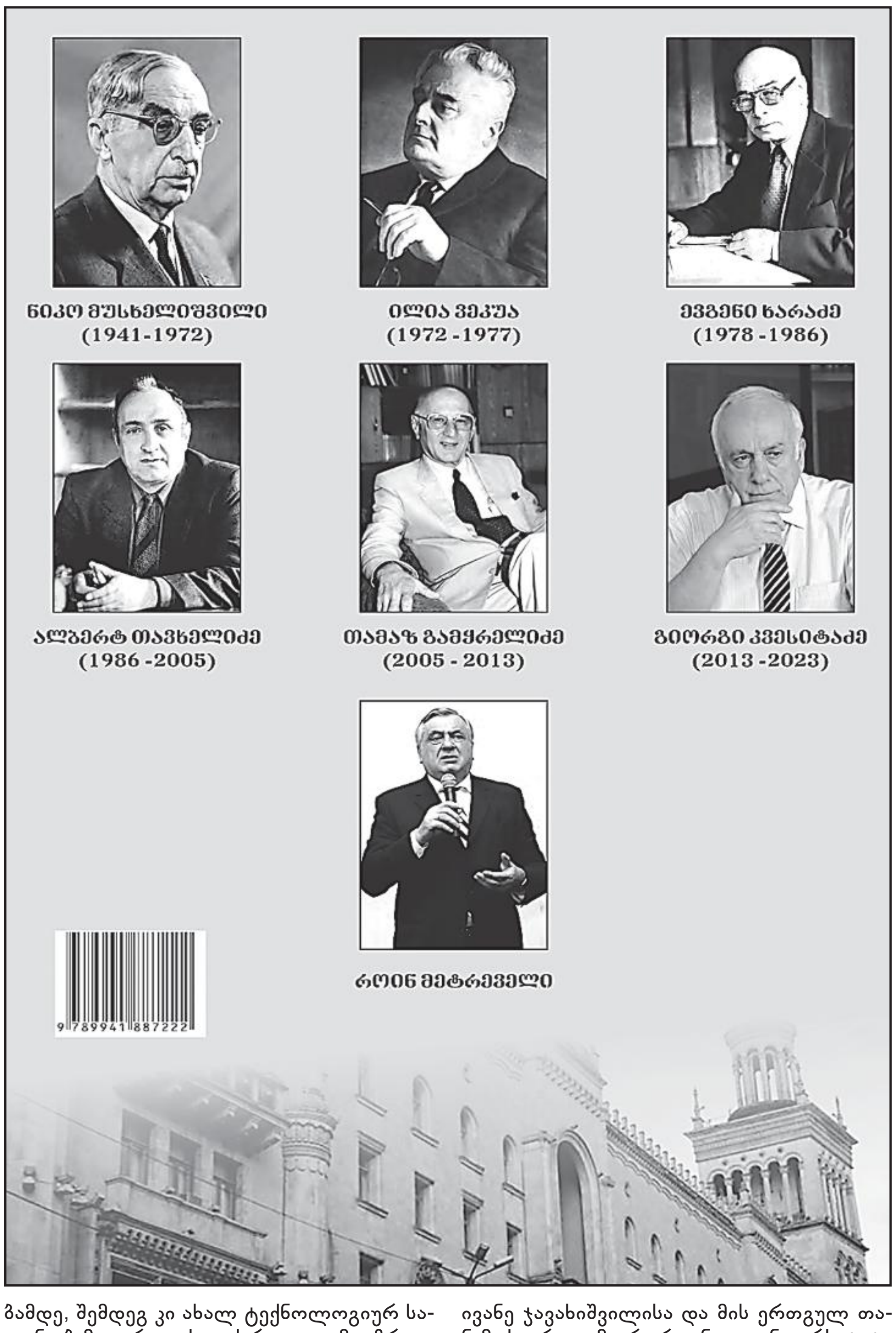

უნივერსიტეტის დაარსებიდან უკვე ორ ათეულ წელიწადში იმდენად არის გაფართოებული და განტოტვილი ქართული სამეცნიერო ორგანიზმი, რომ უნივერსიტეტის სივრცე უკვე ნაკლებ შესაძლებლობას იძლევა მისი მრავალმხრივი განვითარებისათვის. საბჭოთა მმართველობა ჯერ, 30-იანი წლების დასაწყისში, ცდილობს საკავშირო აკადემიის ფილიალის სტატუსი მოარგოს პერიფერიის ამბიციებს, მაგრამ უმალვე ცხადი ხდება, რომ ეს ჩარჩოები აქ არსებული პოტენციალისათვის უკვე ვიწროა... და 1941 წელს, უკიდურესად კრიტიკულ ისტორიულ მომენტში, ქართული მეცნიერების 16 რაინდი გამოაცხადებს მეცნიერებათა აკადემიის დაფუძნებას, ანუ გამოხატავს სახელმწიფოებრივ ნებას ქართული მეცნიერების დამოუკიდებლად არსებობისას. დასანანია, რომ ივანე ჯავახიშვილი მათ გვერდით ვეღარ იქნება, მაგრამ ფაქტია, რომ მის თანამოსაგრეებს დასახული მიზნისა და გეგმებისათვის ოდნავადაც არ გადაუხვევიათ. ბარემ ასევე ერთობლივ მოვისხენიოთ ისინი: **ნიკო მუსხელიშვილი, გიორგი ახვლედიანი, ივანე ბერიტაშვილი, კირიაკ ზავრიევი, ფილიპე ზაიცევი, ალექსანდრე თვალჭრელიძე, კორნელი კეკელიძე, ნიკოლოზ კეცხოველი, ტარასი კვარაცხელია, დიმიტრი უზნაძე, აკაკი შანიძე, არნოლდ ჩიქობავა, გიორგი ჩუბინაშვილი, გიორგი ხაჭაპურიძე, სიმონ ჯანაშია, ალექსანდრე ჯანელიძე.**

ნიშანდობლივია, რომ მათი უმეტესობა ცნობილია როგორც საერთაშორისო მნიშვნელობის სამეცნიერო სკოლის შემქმნელი, მეცნიერებათა უმნიშვნელოვანესი დარგების წარმმართველი. ანდა ვის არ სმენია ნიკო მუსხელიშვილის, დიმიტრი უზნაძის, ივანე ბერიტაშვილის, აკაკი შანიძის, კორნელი კეკელიძის, არნოლდ ჩიქობავას, გიორგი ჩუბინაშვილის... და მათ მიერ საფუძველჩაყრილი სამეცნიერო სკოლების სახელები.

შემდეგ, დამფუძნებლებმა და ლიდერებმა აკადემიის წიაღში, მის სამეცნიერო სისტემაში კიდევ უფრო გააღრმავეს და გააფართოვეს სამეცნიერო-საკვალიფიკაციო ასპარეზი; კიდევ 2 ათეული წლის განმავლობაში აკადემიის სისტემაში ჩამოყალიბდა 60-ზე მეტი სამეცნიერო ინსტიტუტი, ასევე, დარგობრივი კვლევითი ლაბორატორიები და სამეცნიერო-ტექნიკური ბაზები... სისტემურმა სამეცნიერო კონტაქტებმა და კვლევითმა ექსპედიციებმა მნიშვნელოვანი ადგილი დაიკავა აკადემიის ფუნქციებში. წიგნის რედაქტორიც საგანგებოდ აღნიშნავს და თითოეული მონაკვეთიდანაც კარგად ჩანს, რომ აკადემია ასრულებდა განუზომელ როლს მეცნიერების ორგანიზაციის საქმეში და ეს სამომავლოდაც უძვირფასესი ცოდნა და გამოცდილებაა. ამ ფუნქციურ საფუძველზე იყო ჩამოყალიბებული თავად აკადემიის, როგორც მმართველი ორგანოს, ათამდე სამეცნიერო განყოფილება...

წიგნი, რომლისთვისაც ეს საუბარი დავიწყეთ, აკადემიის განყოფილებების მიხედვით არ არის წარმოდგენილი, ასე თემები გამსხვილდებოდა და მონაკვეთების წაკითხვა გაჭირდებოდა, ამიტომაც წიგნის შინაარსი ძირითადად, განყოფილებათა საერთო საორგანიზაციო ფარგლებში, მნიშვნელოვანი სამეცნიერო მიმართულებების წარმოჩენას გულისხმობს, დაწყებული ენის, ლიტერატურისა და ხელოვნების კვლევებით და დამთავრებული ქიმიური თუ ეკოლოგიური სამეცნიერო ძიებებით. ამ ფორმითაც კი არ არის იოლი თავი მოვუყაროთ იმ უამრავ მნიშვნელოვან სამეცნიერო მიღწევასა და ისტორიულ მონაპოვარს, რასაც ამ წიგნის საოცარი შინაარსი ინახავს. რომელი ერთი დავასახელოთ:

ნ. მუსხელიშვილის წვლილი დრეკადობის თეორიის განვითარებაში;

ქართული ფიზიოლოგიური სკოლის წვლილი ნერვის დაზიანების დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის საქმეში;

კვლევები მწკრივთა თეორიასა და ტოპოლოგიაში;

ქართველთა წვლილი ატომური პრობლემების კვლევაში;

აბასთუმნის ასტროფიზიკური ობსერვატორიის სამეცნიერო მონაპოვრები;

მიღწევები ფიზიოლოგიასა და ექსპერიმენტულ მედიცინაში;

მონაპოვრები ბიოქიმიასა და ფარმაკოლოგიაში;

ქართველ მეცნიერთა წვლილი გეოლოგიისა და გეოფიზიკის განვითარებაში;

ქართველი ბიოლოგების მნიშვნელოვანი წარმატებები;

მიკრობიოლოგიის თანამედროვე მიღწევები;

უახლესი ავტომატიკა და ტელემექანიკა; ციფრული ტექნოლოგიები;

უმნიშვნელოვანესი ისტორიულ-არქეოლოგიური მონაპოვრები;

უახლესი პალეონტოლოგიური კვლევები;

დიმიტრი უზნაძის განწყობის თეორია;

ქართული აღმოსავლეთმცოდნეობის სკოლის მნიშვნელობა;

ქართული კლასიკური ფილოლოგიის სკოლა;

ქართული კავკასიოლოგია;

ქართული არმენოლოგია;

ქართული ლინგვისტური სკოლა;

აღარას ვამბობთ, ადგილისა და დროის დაზოგვის მიზნით, ქართული ენის სტრუქტურისა და ისტორიის, უმდიდრესი ქართული ლიტერატურის, ხელნაწერი მემკვიდრეობის, ხელოვნების მრავალფეროვანი საგანძურის, ფოლკლორისა და ეთნოლოგიის ყოველმხრივ კვლევასა და მნიშვნელოვან შედეგებზე...

მართლაც, ყოველივე ფასეულის დასახელება რომ დავისახოთ მიზნად, მხოლოდ ძირითად ბიბლიოგრაფიას დასჭირდება ერთი ამ მოცულობის ტომი. შეგვიძლია ვთქვათ, რომ საიუბილეო სულისკვეთებით მომზადებული ეს ძვირფასი საჩუქარი საკმაოდ კარგ წარმოდგენას შეუქმნის დაინტერესებულ მკითხველს აკადემიის ისტორიული როლისა და დღევანდელი მნიშვნელობის შესახებ.

* * *

მეცნიერებათა აკადემიის საიუბილეოდ დაისტამბა კიდევ ერთი წიგნი – „საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია – 85“, რომელიც განსხვავებული რაკურსით შეგვახედებს მეცნიერული აზრის განვითარების ისტორიას საქართველოში.

ამ წიგნის შემდგენლის – **პროფ. პ. მარგველაშვილის** კონცეფციით შესაძლებლობა გვეძლევა რეტროსპექტულად დავინახოთ და გავიაზროთ კაცობრიობის ტექნოლოგიური განვითარების ის საწყისები, რომელთა კვალი საქართველოში უძველესი დროიდან იხილვება. სწორედ ამ რეგიონში იქმნებოდა შესაფერისი პირობები ახლის ძიებისა და განვითარებისთვის, ადამიანის ცივილიზაციური პროგრესისთვის.

„კავკასიის ფიზიკურ-გეოგრაფიული და გეოლოგიური წიაღი მადნეული საბადოების ზედაპირთან ახლო მდებარე ინტენსიური გამოსავლებით იმთავითვე წარმოადგენდა წიაღისეულის მოპოვებისა და მეტალურგიული წარმოების ხელსაყრელ გარემოს, რის გამოც აბორიგენი მოსახლეობის საბრძოლო წიაღის ფორმირებასა და საზოგადოების განვითარებაში განსაკუთრებული როლი სოფლის მეურნეობასთან ერთად მეტალურგიული წარმოების დამკვიდრებამ ითამაშა“.

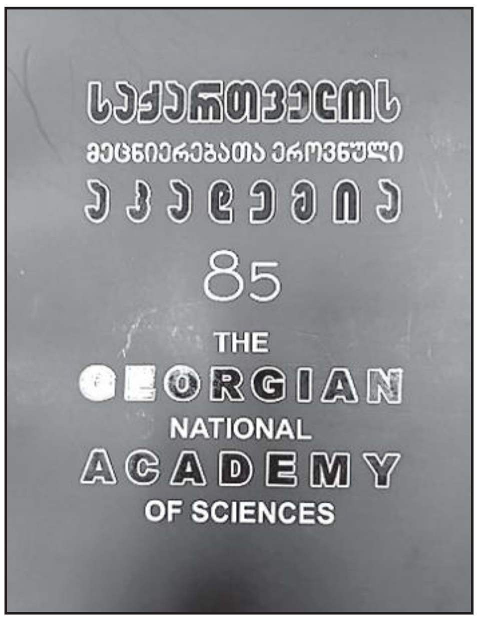

წიგნში შესანიშნავად არის წარმოჩენილი ქრისტიანობამდელი ათასწლეულების იმ მდიდარი არქეოლოგიური კულტურების შრეები, რომლებიც ჩვენთვის ხელშესახებს ხდის უშორესი შემოქმედი ხალხის მატერიალურ და სულიერ სიმდიდრესაც, ნიჭიერებასაც და დახვეწილ გემოვნებასაც. რაც მთავარია, წიგნი გვიჩვენებს იმ უწყვეტ პროცესს, რომელიც ქართველმა ერმა განვლო ცოდნისა და განათლების უწყვეტი გამომუშავების პროცესში, რასაც ფაქტოლოგიურად ადასტურებს ძველი კოლხეთისა და იბერიის ისტორიის მონაცემები...

საუკუნეთა შემდგომ კი, ქრისტიანობის გარიჟრაჟზე, ირჩევს ქართლი ჭეშმარიტ სარწმუნოებას და, უფლის მადლით, ისეთი ინტენსივობით გაშლის სულიერი განათლების მსახურებას, რომ ეს პროცესი არა მხოლოდ საქართველოს, მთელ უახლოეს საქრისტიანო სივრცეს მოიცავს; ყოველი ქართული მონასტერი საგანმანათლებლო კერად იქცევა, ხოლო იყალთოსა და გელათის ქართული აკადემიები რწმენისა და ცოდნის ნაყოფიერი შეხამების საუკეთესო მწიგნობრული სკოლებია, რომელთაც განაპირობეს ქართული კულტურის ისეთი აღორძინება, როგორსაც რუსთაველის ეპოქაში ვხედავთ.

აი, ეს ფესვები ასაზრდოებდა ერის მუდმივ ლტოლვას საკაცობრიო კულტურულ-სააზროვნო პროცესებისაკენ თვით ისეთ პერიოდებშიც კი, როდესაც ქვეყანას არა მხოლოდ კულტურული მემკვიდრეობის გადასარჩენად, ფიზიკური არსებობის შესანარჩუნებლადაც კი უწევდა ბრძოლა. დიდი ოქროს ხანის შემდგომ, ძნელბედობათა კვალად, მართლაც განუზომელი ძალისხმევით იქნა მიღწეული ახალი აღორძინების დაწყება და ასეთი ისტორიული საგზლითა და დიდი სამომავლო გეგმებით მოვიდა ილიას თაობა და გამოჩნდა ერის განვითარების ახალი პერსპექტივა ცოდნის დაგროვების, განათლებისა და მეცნიერების განვითარების გზით.

ამგვარ მყარ ფუნდამენტზე შენდებოდა ეროვნული უნივერსიტეტი და, შემდეგ, სრულფასოვანი მეცნიერებათა აკადემია–როგორც თანამედროვე ქართული სახელმწიფოებრიობის აუცილებელი პირობა. ყოველივე ამას კომპაქტურად და ხელშესახებად, უხვი ილუსტრაციებითა და მონაცემებით წარმოგვიდგენს მითითებული წიგნი, გამოცემული უმაღლეს პოლიგრაფიულ დონეზე. რაც მთავარია, მთლიანად აღჭურვილი პარალელური ინგლისური თარგმანებით, რათა ყოველმა დაინტერესებულმა პირმა შეძლოს თვალი გაადევნოს ქვეყნის ნამდვილ ისტორიას.

მეცნიერებათა აკადემიას ასევე მნიშვნელოვანი საჩუქარი მოუმზადა საიუბილეოდ მისმა სამეცნიერო სტრუქტურამ - **ქართული ენციკლოპედიის მთავარმა სარედაქციო კოლეგიამ,** რომელსაც ბატონი **ზურაბ აბაშიძე** ხელმძღვანელობს. მათ ამ ღირსშესანიშნავი თარიღისათვის შეადგინეს და გამოსცეს სრული **ენციკლოპედიური ლექსიკონი**, რომელშიც შესაფერისად არის წარმოდგენილი მეცნიერებათა აკადემიის ყველა წევრის ბიოგრაფიული და სამეცნიერო-შემოქმედებითი მოღვაწეობის ძირითადი მონაცემები.

აკადემიის კიდევ ერთი გამოცემა მიიქცევს საზოგადოების ყურადღებას. საიუბილეო თემას თავისებური, ორიგინალური რაკურსი მოუძებნა ჟურნალისტმა **ნინო კაკულიამ**, რომელმაც შექმნა წიგნი **„შვიდი პრეზიდენტი“**. ეს სათაური, პირველ რიგში, იმას გვეუბნება, რომ მეცნიერებათა აკადემიას 1941 წლიდან დღემდე 7 პრეზიდენტი ჰყავდა. ეს კი უწინარეს გულისხმობს ამ ორგანიზაციის სიმტკიცესა და სტაბილურობას. შემდეგ კი, თავისთავად მეტყველებს თითოეული ხელმძღვანელი აკადემიკოსის პიროვნულ გამორჩეულობაზე. მართლაც, თითოეული მათგანის, თითოეული პრეზიდენტის დასახელება სრულიად ნათელ წარმოდგენასა და განწყობას ქმნის ჩვენს საზოგადოებაში: **ნიკო მუსხელიშვილი, ილია ვეკუა, ევგენი ხარაძე, ალბერტ თავხელიძე, თამაზ გამყრელიძე, გიორგი კვესიტაძე, როინ მეტრეველი.**

ავტორი ინტერესის თვალით მისდევს თითოეული გამოჩენილი მეცნიერის ბიოგრაფიას, თვით ბავშვობის პერიოდებსაც კი, და ცდილობს გამოკვეთოს როგორც მათი ცხოვრების განსაკუთრებული, შემოქმედებითად და კარიერულად მნიშვნელოვანი ფაქტები და მოვლენები, ისე არაფორმალური კუთხით, თუ შეიძლება ასე ითქვას, ჟურნალისტის თვალით შეგვახედოს დიდ მეცნიერთა ბიოგრაფიის ჩვეულებრივ, ცხოვრებისეულ ურთიერთობებსა და დეტალებსაც. ამდენად, ეს გამოცემა ფართო მკითხველი საზოგადოების ინტერესს უთუოდ გაამართლებს.

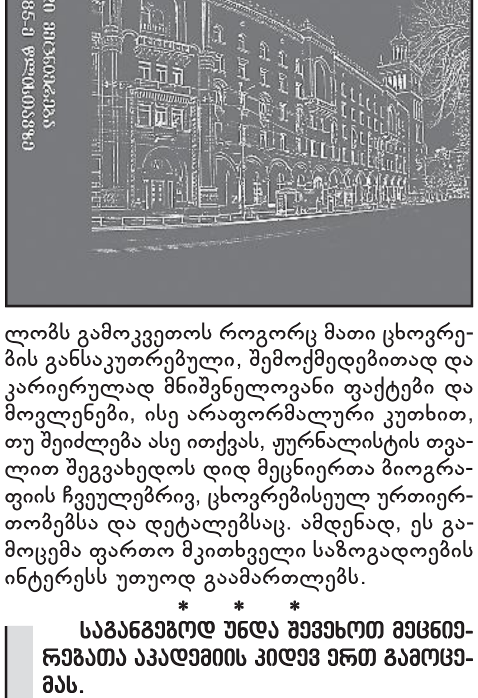

* * *

საგანგებოდ უნდა შევეხოთ მეცნიერებათა აკადემიის კიდევ ერთ გამოცემას.

ჯერ ერთი, სატიტულო ფურცელი გვეუბნება, რომ ეს 1300-გვერდიანი სრული ფორმატის წიგნი არის „ვეფხისტყაოსნის“ შესიტყვებათა ლექსიკონი“. ეს იმას ნიშნავს, რომ პირველად იქნა დაძლეული ამ სირთულის ამოცანა რუსთაველის შემოქმედების კვლევაში, ხოლო მეცნიერული სიახლის თვალსაზრისით მის საანალოგიოდ შეიძლება გავიხსენოთ ნახევარი საუკუნის წინ გ. წერეთლის ხელმძღვანელობით შედგენილი „მეტრი და რითმა „ვეფხისტყაოსანში“.

რაც მთავარია, ეს ნაშრომი, საზოგადოდ, შესიტყვებათა პირველი ლექსიკონია ქართული ენისათვის და სამომავლოდ ამ მიმართულებით „ფრიადი სამკალია“. ჩვენი ეროვნული ენის თანამედროვე ელექტრონული რესურსებით უზრუნველყოფის უაღრესად აქტუალური ამოცანები უპირველესად ამგვარი ლექსიკოგრაფიული ბაზების მომზადებას მოითხოვს. ქართული ენის ლექსიკური სიმდიდრე და სტრუქტურული თავისთავადობა ამ რიგის სამუშაოებს უახლოეს დღის წესრიგში აყენებს. თავად ლექსიკონი ლიტერატურული ტექსტის სტრუქტურული აღწერის საუკეთესო ნიმუშია, მასში სრულად არის ასახული პოემის ლემათა (სალექსიკონო ერთეულთა), თითოეულ ლემასთან დაკავშირებულ სიტყვაფორმათა და ამ სიტყვაფორმათა სინტაქსური და სემანტიკური ურთიერთდაკავშირების კანონზომიერებანი. აღნიშნული ლექსიკონის გამოცემა და მისი ელექტრონული ვერსიის მომზადება იმის ნათელი დასტურია, რომ მეცნიერებათა აკადემიას, მის სამეცნიერო სტრუქტურებს ფრიად მნიშვნელოვანი სამომავლო ამოცანები აქვთ და არაერთ სხვა გეგმასაც სახავენ ამ მიმართულებით. სწორედ აკადემიის წიაღში პოვა შემდგომი განვითარების დასაყრდენი როგორც „ქართულმა ენციკლოპედიამ“, ისე „ვეფხისტყაოსნის“ აკადემიური ტექსტის დამდგენმა კომისიამ“, რომელმაც აკად. **თამაზ გამყრელიძის** ხელმძღვანელობით, ახალი ამოცანების შესაბამისად, გარკვეული ტრანსფორმაცია განიცადა და, აღნიშნულ კომისიასთან ერთად, „ქართული ენის თესაურუსის“ კომიტეტად ჩამოყალიბდა.

სწორედ ამ კომიტეტის ბოლოდროინდელი ინტენსიური შრომის შედეგია აღნიშნული ლექსიკონი, რომელიც აკად. **ა. არაბულის** ხელმძღვანელობით მომზადდა და მის შედგენაში მონაწილეობდნენ: **ი. ალასანია, ზ. ბარათაშვილი, მ. ბოლქვაძე, თ. გიგინეიშვილი, ნ. მაქაძე, ქ. მუსერიძე, ე. სოსელია, მ. უთურგაიძე, მ. ცქიტიშვილი.** მაგრამ არანაკლებ დიდი და მნიშვნელოვანი ამოცანები ჯერ კიდევ გადაწყვეტის პროცესშია. ნამდვილად ყურადღებას მოითხოვს ის, რომ ამ კომიტეტის ბაზაზე მუშავდება ქართული ენის ისტორიული ლექსიკონისათვის აუცილებელი ძველი ქართულის მდიდარი ტექსტური ბაზები და მათი ლექსიკონები; ხოლო ამ ეტაპზე აქტიური რედაქტირების ეტაპზეა ქართული ბიბლიური წიგნების სიმფონია-ლექსიკონი, ქართული ისტორიული ლექსიკის უმნიშვნელოვანესი კორპუსი.

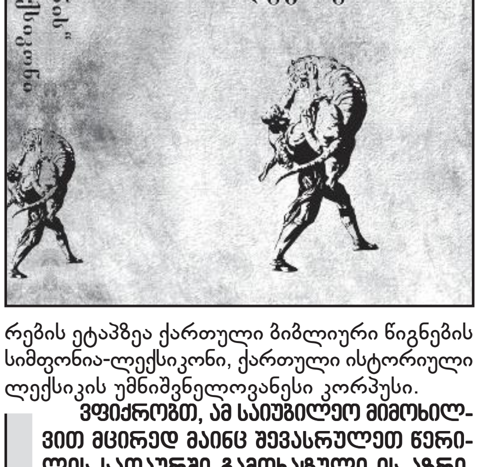

ვფიქრობთ, ამ საიუბილეო მიმოხილვით მცირედ მაინც შევასრულეთ წერილის სათაურში გამოხატული ის აზრი, რომ საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია ღირსებით აჯამებს წარსულის მიღწევებს და, იმავე დროს, უმთავრესად მაინც ეროვნული მეცნიერების განვითარების გზებსა და სამომავლო პერსპექტივებზე ფიქრობს. აკადემიის პრეზიდენტი საიუბილეოდ სწორედ ამას იტყვის: „ამჟამად, როცა ქვეყანაში არსებული პოლიტიკური და სოციალური მდგომარეობის გათვალისწინებით უდიდესი მნიშვნელობა აქვს მაღალგანვითარებული მეცნიერების არსებობას, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია განსაკუთრებული ყურადღებით ეკიდება ახალ გამოწვევებს და აცნობიერებს მას. ქართული მეცნიერება – ფუნდამენტური თუ გამოყენებითი – ყოველთვის მაღალ დონეზე იყო. ამჯერადაც, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ოთხმოცდამეხუთე წლისთავზე, მას ხელეწიფება, რომ ახალი დროის მიერ დასმული ამოცანები წარმატებით შეასრულოს – მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანოს ქართული მეცნიერების მაღალ დონეზე წინსვლა-განვითარებაში“.

ავთანდილ არაბული,

ომარ გოგიაშვილი,

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსები

განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ქრთამის აღების ბრალდებით დაკავებული, სუს-ის ყოფილი უფროსის გრიგოლ ლილუაშვილის საქმის განხილვა გრძელდება. სასამართლოზე დაიკითხა ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის ყოფილი მაღალჩინოსანი, რომელსაც სამსახურებრივად ხშირი შეხება ჰქონდა ლილუაშვილთან, როგორც ორი საგამოძიებო უწყების ხელმძღვანელს. სოსო რამიშვილი ბრალდებული არ არის. მან მოსამართლეს უთხრა, როგორ შეჭყავდა ლილუაშვილს გამოძიება შეცდომაში.

რამიშვილმა ლილუაშვილი სასამართლოზე ამხილა

სასამართლოზე რამიშვილმა დაადასტურა ლილუაშვილთან პირადი კომუნიკაცია და ასევე თქვა, რომ სუს-ის ყოფილი შეფი მას, როგორც ფინანსური პოლიციის უფროსს, თაღლითური ქოლ-ცენტრების მდებარეობაზე ინფორმაციას აწვდიდა, ადგილზე მისულ გამომძიებლებს ან გამოუსადეგარი ტექნიკა, ან უბრალოდ ცარიელი სივრცეები ხვდებოდათ. რამიშვილი ამ საქმეში ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მოწმეა, ის დაახლოებით სამი საათი უყვებოდა სასამართლოს სკანდალურ საქმეზე, თუმცა სასამართლო შენობა კომენტარის გარეშე დატოვა.

გრიგოლ ლილუაშვილის საქმის პროკურორის **მარიამ გერძენიშვილის** განცხადებით, სასამართლოზე ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის ყოფილმა მაღალჩინოსანმა დაადასტურა პირადი კომუნიკაცია ლილუაშვილთან. პროკურორის თქმით, მოწმემ განაცხადა, რომ სუს-ს გარკვეულ ინფორმაციას კონკრეტულ ქოლ-ცენტრთან დაკავშირებით, ზეპირსიტყვიერად, გრიგოლ ლილუაშვილი აწვდიდა ხოლმე, ამის საფუძველზე ხდებოდა ფინანსთა სამინისტროს რეაგირება, თუმცა როდესაც ადგილზე შევიდოდა საგამომძიებო უწყება, შესაძლოა, იქ საერთოდ არ ხვდებოდა არაფერი.

„საწყისი ეტაპიდან ბრალდებული გრიგოლ ლილუაშვილი განმარტავდა, რომ სუს-ი ქოლ-ცენტრებთან დაკავშირებით ინფორმირებული არ იყო, ეს საკითხი მის უწყებას საერთოდ არ ეხებოდა და ა.შ. მსგავს განმარტებებს აკეთებდა, რომ არც ოპერატიული და არც საგამოძიებო კუთხით, ეს მისი ქვემდებარე არ იყო, თუმცა დღეს ჩვენ დაკითხული მოწმისგან მოვისმინეთ ის, რომ გარკვეულ ინფორმაციას იღებდა სუს-ი კონკრეტულ ქოლ-ცენტრთან დაკავშირებით, მათ შორის, გრიგოლ ლილუაშვილისგან ზეპირსიტყვიერად მიუღია ინფორმაცია, რომ კონკრეტულ ტერიტორიაზე შესაძლოა ყოფილიყო ქოლ-ცენტრი და ამის საფუძველზე ხდებოდა ფინანსთა სამინისტროს რეაგირება.

მოწმემ ზოგადი მოცემულობა ასახა, რომ ინფორმაცია, რასაც იღებდა ხოლმე ქოლ-ცენტრებთან დაკავშირებით და რაზეც მუშაობდა, პრაქტიკულად, ვერცერთ შემთხვევაში ვერ იყო რეალიზებული, შედეგზე ვერცერთ შემთხვევაში ვერ გადიოდნენ. რაც შეეხება იმას, ცრუ ინფორმაცია იყო თუ არა ეს, ამ ყველაფერს სხვა მტკიცებულებებთან ერთად, კუმულაციურად, საქმის პროკურორის განცხადებით, ბუნებრივია, რომ მიეცემა შეფასება და ეს დასკვნითი სიტყვის ფორმატი იქნება.

პროკურატურაში გამოკითხვაზე მისული სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის ყოფილი უფროსი გრიგოლ ლილუაშვილი 23 დეკემბერს დააკავეს. მას ბრალი ედება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 338-ე მუხლის მე-2 და მე-3 ნაწილით, რაც წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ, განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ქრთამის აღებას გულისხმობს და სასჯელის სახით 11-დან 15 წლამდე თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

ბრალდებულის ადვოკატის განცხადებით, მოწმემ გრიგოლ ლილუაშვილთან გარკვეული სახის, მხოლოდ სამსახურებრივი ურთიერთობის შესახებ ისაუბრა, ისიც არამუდმივი ურთიერთობაა, მხოლოდ საჭიროებიდან და ქვეყნის უსაფრთხოებიდან გამომდინარე. ლანა ცერცვაძის განცხადებით, რეალობას არ შეესაბამება პროკურორის მიერ მოწმის ჩვენების ინტერპრეტაცია, რომლის მიხედვითაც, თითქოს მოწმემ პროცესზე განაცხადა, რომ პირადი კომუნიკაციის დროს, გრიგოლ ლილუაშვილი აწვდიდა ინფორმაციას კონკრეტულ ლოკაციაზე უკანონო ქოლ-ცენტრის არსებობის შესახებ, სადაც შემდეგ მიდიოდა ფინანსური და იქ არაფერი ხვდებოდა. ადვოკატის განცხადებით, ქოლ-ცენტრებთან დაკავშირებით ინფორმაციის მიწოდება გრიგოლ ლილუაშვილის მხრიდან არ ხდებოდა და მოწმემ უბრალოდ სუს-თან კოორდინაციიდან გამომდინარე ისაუბრა.

„ეს აბსოლუტურად სიცრუეა, ეს ინფორმაცია საერთოდ არ შეესაბამება რეალობას, არ ვიცი, საიდან მოვიდა ეს ინტერპრეტირება. ხაზგასმით შემიძლია ვთქვა, რომ მსგავსი შინაარსის ინფორმაცია მოწმეს საერთოდ არ დაუფიქსირებია. ქოლ-ცენტრებთან დაკავშირებით ინფორმაციის მიწოდება გრიგოლ ლილუაშვილის მხრიდან მოწმეს არ ჰქონია, მან უბრალოდ სუს-თან კოორდინაციიდან გამომდინარე ისაუბრა, რომ გარკვეული სახის ინფორმაციები ჰქონდა მიღებული, რომელი ინფორმაციების გადამოწმების შედეგად, რიგ შემთხვევაში მართლდებოდა, მაგრამ არ იყო ეს კომუნიკაცია უშუალოდ გრიგოლ ლილუაშვილთან“ – განაცხადა **ლანა ცერცვაძემ.**

ადვოკატი აცხადებს, რომ მოწმეს არ განუცხადებია რაიმე სახის დანაშაულებრივ ქმედებასთან მიმართებით, იქნება ეს ქოლ-ცენტრი თუ სხვა, შემხებლობა ჰქონდა ბატონ გრიგოლ ლილუაშვილთან, ან თუნდაც მისგან იღებდა რაიმე სახის უკანონო მითითებებსა თუ ინფორმაციებს.

„რეალურად ჩემი მოლოდინები გამართლდა იქიდან გამომდინარე, რომ წარმოდგენილმა მოწმემ ისაუბრა მხოლოდ და მხოლოდ იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ იყო ის წლების განმავლობაში დასაქმებული კონკრეტულ სამსახურში მაღალ პოზიციაზე და კანონის შესაბამისად ის მუშაობდა და ასრულდება მასზე ნაკისრ ვალდებულებას. მოწმემ გრიგოლ ლილუაშვილთან გარკვეული სახის, მხოლოდ სამსახურებრივი ურთიერთობის შესახებ ისაუბრა, ისიც არამუდმივი ურთიერთობა, მხოლოდ საჭიროებიდან და ქვეყნის უსაფრთხოებიდან გამომდინარე.

მოწმეს არანაირი სახის შემხებლობის თაობაზე არ უცნობებია სასამართლოსთვის. არ უცნობებია, რომ რაიმე სახის დანაშაულებრივ ქმედებასთან მიმართებით, იქნება ეს ქოლ-ცენტრი თუ სხვა, შემხებლობა ჰქონდა ბატონ გრიგოლ ლილუაშვილთან, ან თუნდაც გრიგოლ ლილუაშვილისგან იღებდა რაიმე სახის უკანონო მითითებებს, ან ინფორმაციებს“ – განაცხადა **ლანა ცერცვაძემ.**

თამთა ქარჩავა

სკუტერით ქროლვა ტრაგედიით დასრულდა

ერთ-ერთი არასრულწლოვნის მდგომარეობა მძიმე იყო და მას ოპერაცია თბილისში ჩაუტარდა. სამწუხაროდ მოზარდი გარდაიცვალა.

„3 ივლისს დედოფლისწყაროში მოზარდები საბა ჯაგოდნიშვილი და ლუკა გონაშვილი გადაადგილდებოდნენ ე.წ. „სქროლით“. ქალაქის ერთ-ერთ გზაჯვარედინზე გადაკვეთისას მოხდა მათი და ავტომობილის შეჯახება. სამწუხაროდ ორივე მოზარდი დაშავდა.

სასწრაფო დახმარების საშუალებით გადაყვანილი იყვნენ დედოფლისწყაროს საავადმყოფოში, შემდეგ კი ქალაქ თბილისში, იაშვილის კლინიკაში.

ამ ეტაპზე, ლუკა გონაშვილის მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია, სამწუხაროდ, საბა ჯაგოდნიშვილი გარდაიცვალა, საბა წინ იდგა და უფრო მძიმედ დაშავდა, ვიდრე მისი მეგობარი“, – წერს ახლობელი სოციალურ ქსელში.

სროლები ვაშლიჯვარში

ვაშლიჯვარში ორი ადამიანი დაჭრეს, ორივე მათგანი კლინიკაშია გადაყვანილი და მათ სიცოცხლეს საფრთხე არ ემუქრება.

გამოძიება სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე და 236-ე მუხლებით მიმდინარეობს, რაც ჯანმრთელობის განზრახ მძიმე დაზიანებასა და ცეცხლსასროლი იარაღის მართლსაწინააღმდეგო შეძენა-შენახვა-ტარებას გულისხმობს.

დანაშაული 13 წლამდე პატიმრობას ითვალისწინებს.

მკვლელობა ქუთაისში

ქუთაისში კაცმა მეზობელი მოკლა, – ინფორმაციას შსს ავრცელებს და წერს, რომ დაკავებულია წარსულში მრავალჯერ ნასამართლევი პირი.

გამოძიებით დადგინდა, რომ ბრალდებულმა ქუთაისში ყოფით ნიადაგზე მომხდარი ურთიერთშელაპარაკებისას, ცივი იარაღის გამოყენებით დაჭრა მეზობლად მცხოვრები მამაკაცი და შემთხვევის ადგილიდან მიიმალა. დაჭრილი მამაკაცი სამედიცინო დაწესებულებაში მიყვანიდან მალევე გარდაიცვალა. სამართალდამცველებმა ჩატარებული ოპერატიული ღონისძიებებისა და საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად, დამნაშავე პირი მომხდარიდან მალევე, ბრალდებულის სახით დააკავეს. ჩადენილი დანაშაული 15 წლამდე ვადით თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

სწრაფი ჩარიცხვის აპარატებს ქურდი მიეჩვია

შინაგან საქმეთა სამინისტროს შიდა ქართლის პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა, ქურდობის ბრალდებით ერთი პირი დააკავეს.

გამოძიებით დადგინდა, რომ ბრალდებული ერთ-ერთი კომპანიის კუთვნილი სწრაფი ჩარიცხვის აპარატებიდან, სხვადასხვა დროს, მართლსაწინააღმდეგოდ 12 130 ლარს დაეუფლა. ასევე დგინდება, რომ დანაშაულის დაფარვის მიზნით, ბრალდებული სწრაფი ჩარიცხვის აპარატების პროგრამის განულებას სპეციალური პროგრამის მეშვეობით ახდენდა, – ინფორმაციას შს სამინისტრო ავრცელებს.

გიგა ავალიანის მკვლელობის საქმეზე გიორგი მალანიას ბრალი დაუმძიმდა

თბილისში მომხდარი გახმაურებული დანაშაულის – ახალგაზრდა მასწავლებლის გიგა ავალიანის მკვლელობის საქმეზე ახალი სამართლებრივი გარემოებები იკვეთება. შინაგან საქმეთა მინისტრის ყოფილი მოადგილის მერაბ მალანიას დაკავებულ შვილს გიორგი მალანიას ბრალდება მნიშვნელოვნად დაუმძიმდა. საგამოძიებო უწყებამ თავდაპირველი კვალიფიკაცია, რომელიც დანაშაულის შეუტყობინებლობას გულისხმობდა, გაცილებით მძიმე მუხლით შეცვალა, რამაც საზოგადოებასა და საქმის მონაწილე მხარეებში მძაფრი რეაქციები გამოიწვია.

რას ედავება გამოძიება გიორგი მალანიას?

საქართველოს პროკურატურის ოფიციალური ინფორმაციით, გიგა ავალიანის სისხლის სამართლის საქმიდან გამოყოფილ წარმოებაზე ჩატარებული კომპლექსური გამოძიებით დადგინდა, რომ გიორგი მალანიას უშუალო დახმარებითა და ხელშეწყობით მოხდა მასწავლებელზე თავდასხმის დაგეგმვა. ვინაიდან მალანია გიგა ავალიანის მოსწავლე იყო, მას ხელი მიუწვდებოდა პედაგოგის პირადი მონაცემებისა და ყოველდღიური რუტინის შესახებ.

ბრალდების ვერსიით, სწორედ გიორგი მალანიას მიწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე მოახერხეს საქმეზე უკვე მსჯავრდებულმა პირებმა – **ალექსანდრე გაბაშვილმა, გიორგი რიკაძემ და დემეტრე ჩიქოვანმა – გიგა ავალიანის სამუშაო და საცხოვრებელი ადგილის ზუსტი მისამართების გარკვევა**. მათ დეტალურად შეისწავლეს მასწავლებლის სამუშაო გრაფიკი, დაადგინეს, თუ რა გზით გადაადგილდებოდა იგი სამსახურიდან სახლში, შეარჩიეს განზრახვის სისრულეში მოყვანის ოპტიმალური ადგილი და დაიწყეს ფარული თვალთვალი.

საბოლოოდ, შემუშავებული გეგმის მიხედვით, 2025 წლის 1 ოქტომბერს, ალექსანდრე გაბაშვილი და გიორგი რიკაძე ჯგუფურად დაესხნენ თავს გიგა ავალიანს. მიყენებული ჯანმრთელობის მძიმე დაზიანებების შედეგად, მასწავლებელი 2025 წლის 24 ოქტომბერს სამედიცინო დაწესებულებაში გარდაიცვალა.

ამჟამად, გიორგი მალანიას ბრალდება წარედგინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 25, 117-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ლ“ ქვეპუნქტით, რაც ჯგუფურად ჯანმრთელობის განზრახ მძიმე დაზიანებაში დახმარებას გულისხმობს. აღნიშნული მუხლი სასჯელის სახედ და ზომად 13 წლამდე თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს. პროკურატურამ ბრალდებულისთვის აღკვეთის ღონისძიების სახით პატიმრობა 4 ივნისს შეუფარდა.

* * *

ბრალდებულის ინტერესების დამცველი, ადვოკატი ლაშა ცუცქირიძე კატეგორიულად არ ეთანხმება წარდგენილ კვალიფიკაციას და ბრალდების მხარის ქმედებებს „სპონტანურსა“ და „გასაკვირს“ უწოდებს.

ზაჰესის დროებითი მოთავსების იზოლატორის დატოვების შემდეგ ჟურნალისტებთან საუბრისას, უფლებადამცველმა ყურადღება გაამახვილა იმაზე, რომ სულ რაღაც ორი დღის წინ, დაკავების ოქმში სრულიად სხვა სამართლებრივი საფუძველი ფიქსირდებოდა.

„გასაკვირია ბრალდების მხარის ნაბიჯი. პროკურორი, რომელმაც ორი დღის წინ, დაკავების ოქმში, დაკავების საფუძვლად მიუთითა, რომ გ.მ. დაკავებული იყო შეუტყობინებლობის ბრალდებით, ორ დღეში სპონტანურ გადაწყვეტილებას იღებს და რატომღაც გადაწყდა, რომ გ.მ.-ს მიმართ ბრალი ჯგუფურად ჯანმრთელობის განზრახ მძიმე დაზიანებაში დახმარებით წარედგინათ. ჩვენ არ ვეთანხმებით აღნიშნულ კვალიფიკაციას, თუმცა ეს არ გულისხმობს იმას, რომ ჩვენ დავეთანხმებოდით სხვა მუხლით წარდგენილ კვალიფიკაციას, ბრალის ნაწილში“ – განაცხადა **ლაშა ცუცქირიძემ**.

ადვოკატის თქმით, გიორგი მალანია საერთოდ არ იცნობდა საქმეზე უკვე მსჯავრდებულ პირებს – არც მათი სახელები და გვარები იცოდა და არც ვიზუალურად ჰყავდა ნანახი. ცუცქირიძემ ასევე აღნიშნა, რომ საქმის მასალები საკმაოდ მოცულობითია, მოიცავს 35 ტომსა და „ზღვა მასალას“, რომლის დეტალურ შესწავლასაც დაცვის მხარე სასამართლო პროცესამდე გეგმავს. გარდა ამისა, მან განმარტა, რომ ნია იმნაძისა და გიორგი მალანიას ოჯახებს ძველი ურთიერთობა აკავშირებთ, თუმცა ისინი სხვადასხვა სასწავლო ჯგუფში იყვნენ და არცერთი საერთო გაკვეთილი არ ჰქონიათ. ადვოკატის შეფასებით, პროკურატურის ვერსია, თითქოს, მალანიამ თავდამსხმელებს მასწავლებლის ადგილსამყოფლის შესახებ ინფორმაცია მიაწოდა, მხოლოდ და მხოლოდ დაუსაბუთებელი ვერსიაა.

* * *

საკუთარი შვილის გარშემო ატეხილ ხმაურსა და ბრალდებებს გამოეხმაურა შინაგან საქმეთა მინისტრის ყოფილი მოადგილე მერაბ მალანია.

ყოფილმა მაღალჩინოსანმა აღნიშნა, რომ როგორც ძალოვანი უწყების ყოფილი წარმომადგენელი, იგი იაზრებს თმენის ვალდებულებას, თუმცა მის ოჯახზე განხორციელებულ მედიასა და საზოგადოებრივ იერიშს უსამართლობად მიიჩნევს.

„მე შეგნებულად არ ვაკეთებდი აქამდე გაცხადებას, ვინაიდან გამოძიება მიმდინარეობდა. მე, რა თქმა უნდა, სრულად ვითავისებ იმ პასუხისმგებლობას, რომელიც მაკისრია, როგორც ყოფილ მაღალჩინოსანსა და ყოფილ პოლიციელს, აქედან გამომდინარე, ვიყავი ჩუმად. ამ პერიოდში ბევრი ტალახი მესროლეს, მაგრამ თმენის ვალდებულება მაქვს, როგორც ყოფილ პოლიციელს,“ – განაცხადა **მერაბ მალანიამ**.

მისივე თქმით, ბრალდება, თითქოს ის ან მისი შვილი დანაშაულის დაგეგმვაში მონაწილეობდნენ, აბსურდულია:

„ბევრმა თქვა, ხან ფაშისტური დაჯგუფების წევრი იყოო, ხან ქუჩის ბანდის წევრიო და ა.შ. ჩემი შვილი ისე გაიზარდა, ყოველ წუთს ვიცოდი, სად იყო. მე მიმყავდა სკოლაში და მე მომყავდა სკოლიდან, მასწავლებელთანაც მე მიმყავდა და მე მომყავდა, მაგრამ მერე ისე აღმოჩნდა თურმე, როგორც ამბობენ, რომ მე იქ დაგეგმვაში ვიღებდი მონაწილეობას, ვინაიდან პირველში ბავშვი მასწავლებელთან მივიყვანე და შემდეგ იქიდან წამოვიყვანე, ეს არის ჩემი დანაშაული. ეს არის რეზონანსული საქმე და არ მინდა, ვინმეს შეურაცხყოფა მივაყენო და არც შეთქმულების თეორიებზე დავიწყებ ლაპარაკს, მაგრამ ეს არის უსამართლობა, რაც ახლა ხდება“

* * *

გიგა ავალიანის მკვლელობის ძირითად საქმეზე თბილისის საქალაქო სასამართლომ უკვე გამოიტანა გამამტყუნებელი განაჩენი. წარდგენილი მტკიცებულებების საფუძველზე, მოსამართლემ სრულად გაიზიარა პროკურატურის პოზიცია და სამი არასრულწლოვანი დამნაშავედ ცნო ჯგუფურად ჯანმრთელობის განზრახ მძიმე დაზიანების, ჯგუფური ძალადობის ორგანიზებისა და მასში მონაწილეობის ფაქტებზე.

სასამართლოს გადაწყვეტილებით, საქმის მთავარ ფიგურანტებს – ალექსანდრე გაბაშვილსა და გიორგი რიკაძეს საბოლოო სასჯელის სახედ 10 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა მიესაჯათ. რაც შეეხება მესამე არასრულწლოვანს, დემეტრე ჩიქოვანს, სასამართლომ მას 6 წლითა და 9 თვით პატიმრობა შეუფარდა. ამ ეტაპზე, სამართლებრივი დავა გამოყოფილ წარმოებაზე გრძელდება, სადაც მთავარი ყურადღება გიორგი მალანიას თანამონაწილეობის ხარისხის დადგენაზეა მიმართული. სასამართლო უახლოეს დღეებში იმსჯელებს ყოფილი მაღალჩინოსნის შვილისთვის აღკვეთის ღონისძიების შეფარდებაზე.

ლიკა ბერიკაშვილი

ბრალდებულის პირადი და ავტომობილის ჩხრეკის შედეგად ნივთმტკიცების სახით ამოღებულია მობილური ტელეფონი, ჩასარიცხი აპარატის კარების გამღები სახელური და გასაღები. ჩატარებული ოპერატიული ღონისძიებებისა და საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად, სამართალდამცველებმა დანაშაულის ჩამდენი პირი მოსამართლის განჩინების საფუძველზე ბრალდებულის სახით დააკავეს.

იმერეთის პოლიციამ დიდი ოდენობით ნარკოტიკი ამოიღო

შინაგან საქმეთა სამინისტროს იმერეთის პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა, განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შეძენა-შენახვისა და რეალიზაციის ხელშეწყობის ბრალდებით, 2 პირი სხვადასხვა დროს დააკავეს, – ინფორმაციას საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო ავრცელებს.

უწყების ცნობით, **სამართალდამცველებმა ბრალდებულების პირადი ჩხრეკის შედეგად, სარეალიზაციოდ გამზადებული, განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალება „მეთადონი“ და „ალფა პვპ“ ნივთმტკიცებად ამოიღეს. პოლიციის მიერ, ასევე, ამოღებულია ნარკოტიკული საშუალებების დაფასოებისთვის საჭირო მასალები. გამოძიება 20 წლამდე ან უვადო თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.**

პოლონეთში საქართველოს მოქალაქე დაიხრჩო

საქართველოს მოქალაქე აფარმან ხალილოვი პოლონეთში ტბაში დაიხრჩო. ინფორმაციას marneulinews ავრცელებს და წერს, რომ გარდაცვლილი ბოლნისის მკვიდრი იყო და პოლონეთში სამუშაოდ იმყოფებოდა. დამატებითი დეტალები ამ დროისთვის უცნობია.

საცხოვრებელ სახლში აფეთქება მოხდა

ახალციხეში რუსთაველის 42-ში საცხოვრებელ სახლში აფეთქება მოხდა – დაშავებულია 4 პირი. ორი დაშავებული ადგილობრივ კლინიკაში, ორი კი დამწვრობის ცენტრში გადაიყვანეს.

როგორც მოქალაქეები ადგილობრივ მედიასთან ამბობენ, აფეთქების ხმა შუქის ანთების დროს გაისმა და ის სავარაუდოდ ჭერში დაგროვილმა ბუნებრივმა აირმა გამოიწვია.

აკადემიკოსი ლევან ალექსიძე – საერთაშორისო სამართლის დარგის ღვაწლმოსილი მოამაგე

ქართულ იურიდიულ მეცნიერებაში იშვიათია ისეთი დამსახურების მეცნიერი, როგორიც გახლდათ აკადემიკოსი ლევან ალექსიძე. მის სახელთან განუყრელად არის დაკავშირებული საქართველოში საერთაშორისო სამართლის დამოუკიდებელი სამეცნიერო და სასწავლო დისციპლინის, საერთაშორისო სამართლის ჩამოყალიბება და საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად მისი განვითარება. საგულისხმოა, რომ ამის კვალობაზე შეძლებისდაგვარად ხერხდებოდა საერთაშორისო-სამართლებრივი ინტერესების დაცვა.

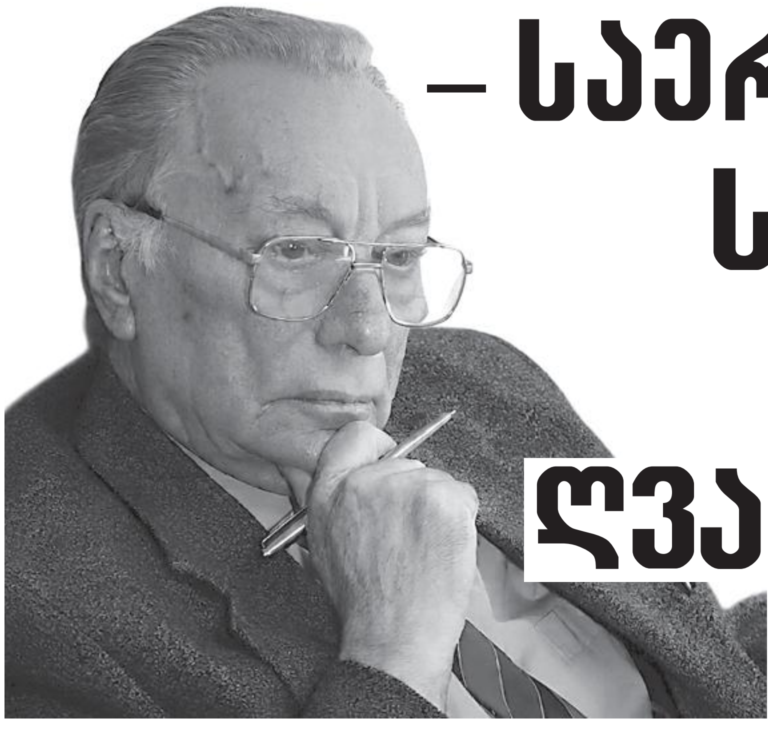

დაბადებიდან 100 წლისთავის გამო

ლევან ალექსიძის დაბადების ასი წლისთავი მხოლოდ გამორჩეული მეცნიერის საიუბილეო თარიღი არ არის. ეს გვაძლევს შესაძლებლობას, კიდევ ერთხელ შეფასდეს მისი მრავალმხრივი მდიდარი მეცნიერული მემკვიდრეობა, რომელმაც მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია უმაღლესი იურიდიული განათლების, ქართული იურიდიული მეცნიერების განვითარებაზე. იმ მეცნიერთა შორის, რომლებმაც XX-XXI საუკუნეთა მიჯნაზე განსაზღვრეს ქართული იურიდიული აზროვნების განვითარების მიმართულებები, ლევან ალექსიძეს განსაკუთრებული და გამორჩეული ადგილი უჭირავს.

ლევან ალექსიძის მეცნიერული მემკვიდრეობა გასცდა აკადემიური სფეროს ფარგლებს. იგი იმ იშვიათ მეცნიერთა შორისაა, რომელთაც საკუთარი თეორიული ცოდნა პრაქტიკულ სახელმწიფოებრივ მოღვაწეობასთან ერთად გამოიყენეს. საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდგომ, ლევან ალექსიძის მეცნიერულმა ავტორიტეტმა და საერთაშორისო სამართლის ღრმა ცოდნამ ხელი შეუწყო ჩვენი ქვეყნის საერთაშორისო-სამართლებრივი პოზიციების ჩამოყალიბებასა და განმტკიცებას. იგი ცხოველი ინტერესით და აქტიურად მონაწილეობდა საქართველოს ახალი კონსტიტუციური წესრიგის დამკვიდრების პროცესში; მნიშვნელოვან ზეგავლენას ახდენდა მის სწორ მიმართულებაზე. ლევან ალექსიძის მაღალი მეცნიერული ცოდნისა და ავტორიტეტის უტყუარი დასტურია ის, რომ იგი წლების განმავლობაში მოღვაწეობდა გაეროს სტრუქტურებში.

ლევან ალექსიძის მოღვაწეობა განსაკუთრებული მნიშვნელობისაა პედაგოგიური თვალსაზრისითაც. ნახევარ საუკუნეზე მეტი ხნის განმავლობაში იგი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში უძღვებოდა საერთაშორისო სამართლის კურსს, ამის კვალდაკვალ ქმნიდა კვლევის მეთოდებსა და ტრადიციებს, შედეგად მისმა მიმდევრებმა შემდგომში მნიშვნელოვან წარმატებებს მიაღწიეს, როგორც ეროვნულ, ისე საერთაშორისო ასპარეზზე. მისი სახელმძღვანელოები („თანამედროვე საერთაშორისო სამართალი“), მონოგრაფიები, საერთაშორისო სამართლის ლექსიკონი თუ ლექციები იურისტთა არაერთი თაობის პროფესიული დახელოვნების საფუძველი გახდა. მან თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დააარსა და წლების განმავლობაში რედაქტორობდა სამეცნიერო ჟურნალს საერთაშორისო სამართლის დარგში.

აკადემიკოს ლევან ალექსიძის მეცნიერული ავტორიტეტის აღიარების კიდევ ერთი გამოხატულება იყო 2001 წელს მისი არჩევა საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ნამდვილ წევრად – აკადემიკოსად. იგი იყო პირველი ქართველი იურისტი, რომელიც მოქმედი, ე.წ. პოზიტიური სამართლის დარგში გახდა საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრი.

ლევან ალექსიძემ საერთაშორისო სამართლის დოქტრინა ახალი იდეებით გაამდიდრა; მან გზა გაუკაფა თავის მოწაფეებს; იყო სახელმწიფო და საზოგადო მოღვაწე, რომელმაც საკუთარი ცოდნა ქვეყნის სახელმწიფო სამსახურში ჩააყენა; ინტელექტუალი, რომლის სამეცნიერო და საზოგადოებრივი ავტორიტეტი აღიარებული იყო როგორც საქართველოში, ისე საერთაშორისო მასშტაბით.

ლევან ალექსიძის 100 წლისთავი კიდევ ერთხელ შეგვახსენებს, რომ თანამედროვე საერთაშორისო სამართლის გამოწვევები, სახელმწიფოთა სუვერენიტეტი, ადამიანის უფლებები, საერთაშორისო მართლწესრიგი და საერთაშორისო სამართლის ფუნდამენტური საკითხები კვლავაც განსაკუთრებული მნიშვნელობისაა, ისევე როგორც მისი მდიდარი მემკვიდრეობა, ის მეცნიერული მიღწევები, რომლებსაც მან მთელი თავისი ცხოვრება მიუძღვნა.

მისი სამეცნიერო ინტერესების სფერო უჩვეულო სიღრმითა და მრავალფეროვნებით გამოირჩეოდა. ერთი მხრივ, იგი იკვლევდა საერთაშორისო სამართლის კლასიკურ პრობლემატიკას, მათ შორის საერთაშორისო სამართლის იმპერატიულ ნორმებს (**jus cogens**), სახელმწიფოთა სუვერენიტეტისა და საერთაშორისო თანამეგობრობის, საერთაშორისო სამართლისა და შიდასახელმწიფოებრივი სამართლის ურთიერთმიმართებას, მეორე მხრივ კი, განსაკუთრებული ყურადღება ჰქონდა გამახვილებული საქართველოს სახელმწიფოებრიობის ისტორიის საერთაშორისო-სამართლებრივ საფუძვლებზე, საქართველოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის სამართლებრივ დასაბუთებაზე, რაც მის კვლევებს განსაკუთრებულ ეროვნულ მნიშვნელობას სძენს.

აკადემიკოს ლევან ალექსიძის სახელი, უწინარესად, საერთაშორისო სამართლის ქართულ მეცნიერულ ტრადიციებსა და სპეციფიკას უკავშირდება. მან საქართველოში შექმნა ამ დარგის სისტემური კვლევის, სწავლებისა და მეცნიერული განვითარების თვითმყოფი დამოუკიდებელი ნიადაგი, რამაც შემდგომში შესაძლებელი გახადა მძლავრ აკადემიურ მიმართულებად მისი ჩამოყალიბება.

XX საუკუნის შუა წლებში, როდესაც საერთაშორისო სამართლის შესწავლა და კვლევა მკაცრი იდეოლოგიური ჩარჩოებით იყო შეზღუდული, ლევან ალექსიძემ შეძლო საერთაშორისო სამართლის საკითხების კვლევა არა მარტო მოქმედი დოგმების ფარგლებში, არამედ ფართო ისტორიულ და შედარებით-სამართლებრივ კონტექსტში. ამ მხრივ მისი ნაშრომები არსობრივად განსხვავდებოდა საერთაშორისო სამართლის პრობლემებისადმი მიძღვნილი საბჭოური იურიდიული ლიტერატურისა და სხვა აკადემიური კვლევებისაგან, რამაც ხელი შეუწყო საერთაშორისო სამართლის ქართული მეცნიერების საერთაშორისო აღიარებას.

ლევან ალექსიძის სამეცნიერო კვლევის ინტერესის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი თავისებურება იყო საერთაშორისო სამართლის ისტორიისადმი განსაკუთრებული დამოკიდებულება. მისი აზრით, საერთაშორისო სამართლის თანამედროვე ინსტიტუტების სრულფასოვანი გააზრება შეუძლებელია მათი ისტორიული ევოლუციის შესწავლის გარეშე. სწორედ ამ მიდგომამ განაპირობა მისი არაერთი ფუნდამენტური ნაშრომის წარმატება, რომლებშიც საქართველოს მრავალსაუკუნოვანი სახელმწიფოებრიობა შესწავლილია საერთაშორისო სამართლის განვითარების კონტექსტში.

ამ თვალსაზრისით განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს მის კვლევებს, რომლებიც ეხება საქართველოს ურთიერთობებს რომის იმპერიასთან, შუა საუკუნეების ქართულ სახელმწიფოში უცხოელთა სამართლებრივ მდგომარეობას, XV-XVIII საუკუნეების საქართველო-რუსეთის ურთიერთობათა საერთაშორისო-სამართლებრივ ანალიზსა და ეროვნული სახელმწიფოებრივი სუვერენიტეტის კვლევას საერთაშორისო-სამართლებრივ პრიზმაში. აღნიშნულმა ნაშრომებმა არსებითად შეცვალეს მანამდე არსებული წარმოდგენები და დაამტკიცეს, რომ ქართული სახელმწიფო ოდითგანვე იყო აღჭურვილი საერთაშორისო სამართლის სუბიექტის არსებითი მახასიათებლებით.

ლევან ალექსიძის სამეცნიერო მემკვიდრეობის ყველაზე მნიშვნელოვანი მიმართულება უკავშირდება საერთაშორისო სამართლის იმპერატიული ნორმების – jus cogens კონცეპტის განვითარებას. მიუხედავად იმისა, რომ იმპერატიული ნორმების იდეა საერთაშორისო სამართალში უკვე არსებობდა, სწორედ ლევან ალექსიძემ მოახდინა მისი ყველაზე თანმიმდევრული და კომპლექსური გააზრება და დასაბუთება, რასაც მას და ქართულ მეცნიერებას განსაკუთრებული წონა შესძინა.

მისი შეხედულებით, jus cogens წარმოადგენს არა მარტო საერთაშორისო სამართლის ცალკეულ პრინციპთა ერთობლიობას, არამედ იმ ღირებულებით საფუძველს, რომელიც განსაზღვრავს მთელი საერთაშორისო მართლწესრიგის სტაბილურობას. ამ თვალსაზრისით, საერთაშორისო სამართალი განიხილება, როგორც სამართლებრივი წესრიგი, რომელიც ეფუძნება უნივერსალურ პრინციპებსა და საერთაშორისო თანამეგობრობის საერთო ინტერესებს. ამ თვალსაზრისმა მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა საერთაშორისო სამართლის თანამედროვე დოქტრინის განვითარებაზე და ლევან ალექსიძის სახელი jus cogens-ის გამოჩენილ მკვლევართა შორის დაამკვიდრა.

ლევან ალექსიძის მეცნიერული ავტორიტეტის საერთაშორისო აღიარების თვალსაჩინო გამოხატულება იყო 1981 წელს მისი მიწვევა ჰააგის საერთაშორისო სამართლის აკადემიაში, რომელიც საერთაშორისო სამართლის ყველაზე ავტორიტეტულ სამეცნიერო ცენტრად არის მიჩნეული. ეს კურსი, რომელიც შემდგომ გამოქვეყნდა აკადემიის ცნობილ გამოცემაში Recueil des Cours, საერთაშორისო სამართალში მნიშვნელოვან მიღწევად მიიჩნევა. აკადემიკოსი ლევან ალექსიძე პირველი ქართველი მეცნიერი იყო, რომელმაც მსოფლიო სამეცნიერო საზოგადოებას საერთაშორისო სამართლის სფეროში საკუთარი ორიგინალური თეორიული მოსაზრებები და პრობლემათა გადაჭრის გზები წარუდგინა jus cogens-ის საკითხებზე.

ლევან ალექსიძის ნაშრომებმა საერთაშორისო სამართლის სახელმოხვეჭილი წარმომადგენლების მაღალი შეფასება დაიმსახურა. ფინელი მეცნიერი ლაური ჰანიკაინენი მას jus cogens-ის მკვლევართა შორის ერთ-ერთ მთავარ ავტორიტეტად მიიჩნევდა. ანალოგიურად აფასებდნენ მის ღვაწლს იტალიელი მეცნიერი მაურიციო რაგაცი; ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს ყოფილი მოსამართლე და ვიცე-პრეზიდენტი, ოქსფორდის უნივერსიტეტის პროფესორი კრისტოს როზაკისი და იმავე სასამართლოს ყოფილი მოსამართლე, საერთაშორისო სამართლის გამოჩენილი უკრაინელი სპეციალისტი ვოლოდიმირ ბუტკევიჩი.

ლევან ალექსიძეს სიმბოლურად „ქართველი ჰუგო გროციუსი“ უწოდა. ასეთი შეფასებები ნათლად მეტყველებს იმაზე, რომ მისი მეცნიერული მემკვიდრეობა ეროვნული აკადემიური სივრცის ფარგლებს მნიშვნელოვნად გასცდა და საერთაშორისო სამართლის ისტორიის ორგანულ ნაწილად იქცა.

დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდგომ, როდესაც ქვეყანას საკუთარი საერთაშორისო-სამართლებრივი პოზიციების ჩამოყალიბება და დაცვა უწევდა, სწორედ მისი მეცნიერული ცოდნა და მრავალწლიანი პრაქტიკული გამოცდილება იქცა სახელმწიფოსთვის მნიშვნელოვან ინტელექტუალურ რესურსად. განსაკუთრებით აღსანიშნავია მისი მონაწილეობა საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის, აფხაზეთის კონფლიქტის საერთაშორისო-სამართლებრივი შეფასებისა და რუსეთის აგრესიის სამართლებრივი ანალიზის პროცესში. ამ მიმართულებით მისი ნაშრომები არა მარტო სამეცნიერო ღირებულებათა მქონეა, არამედ დღემდე წარმოადგენენ საქართველოსთვის ოფიციალურ საერთაშორისო-სამართლებრივ არენაზე არგუმენტაციის მნიშვნელოვან წყაროებს.

სრულიად სამართლიანია ითქვას, რომ აკადემიკოსმა ლევან ალექსიძემ საქართველოში არა მარტო საერთაშორისო სამართლის მეცნიერული შესწავლის ტრადიცია დაამკვიდრა, არამედ განსაზღვრა ამ დარგის განვითარების მიმართულებები და პერსპექტივები. ლევან ალექსიძის იდეები, კვლევის მეთოდები და მეთოდოლოგია, მეცნიერული მიღწევები, პედაგოგიური მოღვაწეობა და საერთაშორისოდ აღიარებული ავტორიტეტი, უტყუარი დასტურია იმისა, რომ თანამედროვე საერთაშორისო სამართლის მეცნიერების ქართული ნაწილი ღირსეულად იქნება წარმოდგენილი მეცნიერების ფართო ასპარეზზე.

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

გლადიატორი, იმპერია და პატარა სახელმწიფო – კოლიზეუმიდან უნივერსიტეტამდე

ლევან მეტონიძე

ამ თვალსაზრისით, განსაკუთრებით საინტერესოა ფარსმან ქველის ეპოქა. რომაული წყაროები გვიამბობენ მეფეზე, რომელმაც საკუთარი ღირსების შენარჩუნება მოახერხა იმ დროს, როდესაც ორი დიდი ძალა ერთმანეთს ეჯიბრებოდა. კასიუს დიონი წერს, რომ იმპერატორმა ადრიანემ ფარსმანს არაერთხელ გაუგზავნა საჩუქრები და რომში მიიწვია, თუმცა იბერიის მეფემ მიწვევა არ მიიღო. მოგვიანებით, ანტონინუს პიუსის დროს, ფარსმანი უკვე რომში ჩავიდა, განსაკუთრებული პატივით მიიღეს და კაპიტოლიუმზე მისი ცხენოსანი ქანდაკებაც კი დაიდგა. ეს არ იყო მხოლოდ ერთი მეფისადმი პატივისცემა. ეს იყო იმის აღიარება, რომ კავკასიაში არსებობდა ძალა, რომლის იგნორირებაც რომს აღარ შეეძლო.

ფარსმანის ისტორია მხოლოდ წარსულის ამბავი არ არის. იგი პატარა სახელმწიფოს მუდმივ დილემას გვახსენებს. როგორ შეინარჩუნო ღირსება მაშინ, როდესაც შენზე ძლიერ სახელმწიფოებთან გიწევს ურთიერთობა? როგორ თქვა უარი მაშინ, როდესაც უარის თქმა აუცილებელია და როგორ დათანხმდე მაშინ, როდესაც დიალოგი უკვე შენი ინტერესების სამსახურში დგება?

ისტორიული ანალოგიები ყოველთვის პირობითია, მაგრამ ზოგჯერ ისინი რეალობის აღქმას ამარტივებს. სწორედ ამიტომ, თანამედროვე საქართველოს პოლიტიკაშიც შეიძლება დავინახოთ მცდელობა, რომელიც ფარსმანის სტრატეგიას მოგვაგონებს არა, როგორც ისტორიული გაიგივება, არამედ როგორც აზროვნების ტიპი.

ბოლო წლებში საქართველოს ხელისუფლებას ხშირად აკრიტიკებდნენ იმის გამო, რომ ცდილობდა ურთიერთობის შენარჩუნებას ერთმანეთისგან განსხვავებულ პოლიტიკურ ცენტრებთან. განსაკუთრებით მწვავე კრიტიკა მოჰყვა პრემიერ-მინისტრ ირაკლი კობახიძის ირანში ვიზიტებს. ოპონენტები ამას დასავლეთიდან გადახვევად აფასებდნენ. მათი აზრით, თეირანთან დიალოგი ნიშნავდა იმ სახელმწიფოსთან დაახლოებას, რომელსაც დასავლეთი მოწინააღმდეგედ მიიჩნევს, მაგრამ საერთაშორისო პოლიტიკა ხშირად უფრო რთულია, ვიდრე პოლიტიკური ლოზუნგები

დღეს უკვე თავად შეერთებული შტატები ცდილობს ირანთან ურთიერთობის იმგვარი ფორმულის მოძებნას, რომელიც ფართომასშტაბიან ომს თავიდან აიცილებს. შეიძლება ამ მცდელობის შედეგებზე აზრთა სხვადასხვაობა არსებობდეს. შეიძლება ვინმემ ეს კომპრომისად ჩათვალოს, სხვამ კი სტრატეგიულ აუცილებლობად, მაგრამ ერთი რამ ცხადია: ირანის იგნორირება აღარავის შეუძლია. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ პატარა სახელმწიფოსთვის მეზობლებთან საუბარი ყოველთვის ღალატის ტოლფასი არ არის. ზოგჯერ ეს უბრალოდ გეოგრაფიის მოთხოვნაა.

სწორედ აქ იძენს მნიშვნელობას მრავალვექტორული პოლიტიკის იდეა.

პატარა სახელმწიფო ვერ იცხოვრებს მხოლოდ ემოციებით. იგი იძულებულია რეალობას შეხედოს ისეთად, როგორიც არის. ეს არ ნიშნავს ღირებულებების უარყოფას. ეს ნიშნავს იმის გაცნობიერებას, რომ სახელმწიფოს არსებობა მხოლოდ პრინციპებით კი არა, სიფრთხილითაც განისაზღვრება.

ამავე დროს, მრავალვექტორულობა არ შეიძლება თვითმიზანი გახდეს. იგი მხოლოდ საშუალებაა. მიზანი კი ყოველთვის სახელმწიფოს გაძლიერებაა და სწორედ აქ ვუბრუნდებით სტატიის მთავარ კითხვას. **რა არის გაძლიერება?** თუ ძლიერებას მხოლოდ სამხედრო ძალით ან სპორტული წარმატებით განვსაზღვრავთ, მაშინ ყველაზე წარმატებული ქვეყნები აუცილებლად ყველაზე ბედნიერებიც უნდა იყვნენ. ისტორია კი საპირისპიროს გვიჩვენებს: რომს მსოფლიოში საუკეთესო ლეგიონები ჰყავდა; ბრიტანეთის იმპერია ზღვებს აკონტროლებდა; საბჭოთა კავშირი კოსმოსში პირველი გავიდა, მაგრამ არცერთ მათგანს საკუთარი ძლიერება მარადიულად არ შეუნარჩუნებია. იმპერიების ხანგრძლივობას საბოლოოდ არა ხმალი, არამედ ინსტიტუტები განსაზღვრავს; **არა არენა, არამედ – სკოლა; არა სანახაობა, არამედ – ცოდნა, რწმენა, შემოქმედებითობა.** ამიტომ არის საინტერესო, რომ **ბჟეზინსკიც, ტოდიც და მიტჩელიც,** მიუხედავად განსხვავებული დასკვნებისა, საბოლოოდ, ერთსა და იმავე პრობლემას უბრუნდებიან. ისინი კამათობენ ამერიკის მომავალზე, მაგრამ სინამდვილეში, საუბრობენ სახელმწიფოს შინაგან სიმტკიცეზე – ბჟეზინსკი ამ სიმტკიცის საფუძვლად ამერიკულ უნივერსიტეტებს, მეცნიერებასა და ინოვაციას მიიჩნევს; ტოდი ამავე სფეროებში ხედავს იმ ნიშნებს, რომლებიც, მისი აზრით, ამერიკის ძალის შესუსტებაზე მიუთითებს; მიტჩელი კი ამბობს, რომ ჯერ უნდა შეინარჩუნდეს ის, რაც ჯერ კიდევ არსებობს. სხვადასხვა პასუხებია, მაგრამ კითხვა ერთია: რამდენად შეუძლია სახელმწიფოს საკუთარი მომავლის შექმნა მხოლოდ სანახაობით? აქ პასუხს ისტორია უკვე დიდი ხანია გვაძლევს.

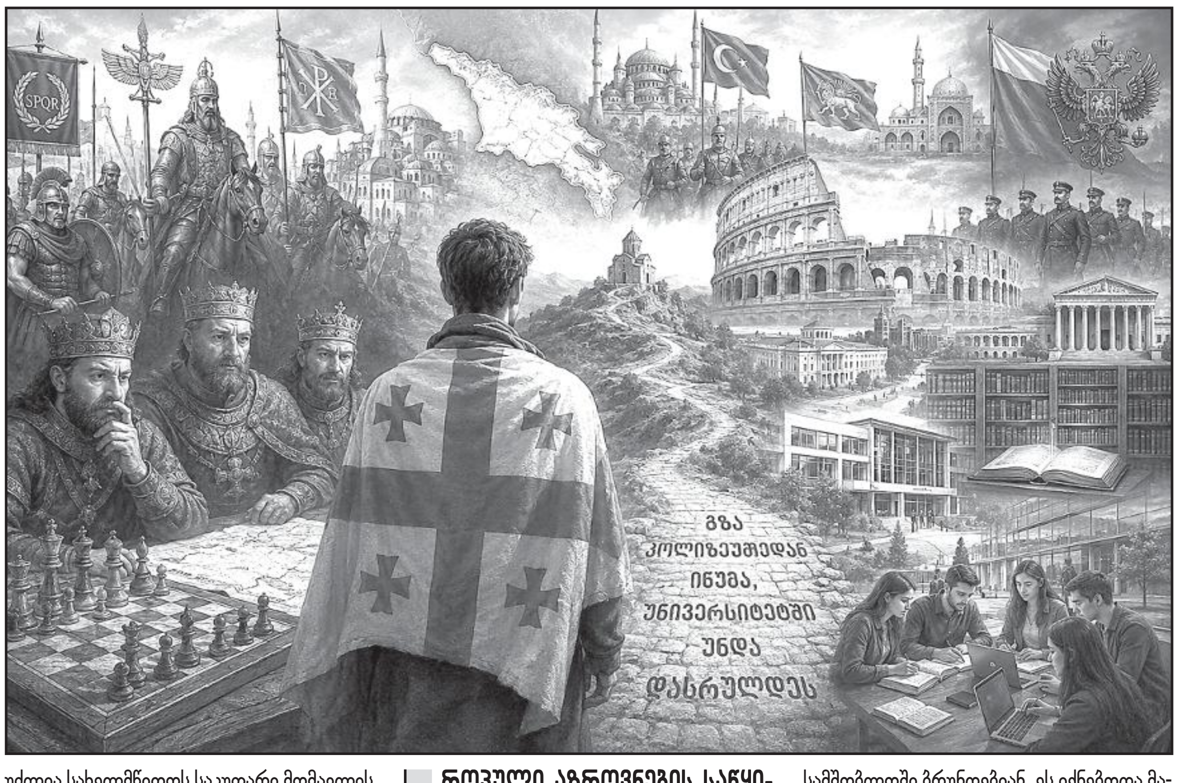

შესაძლოა, სწორედ ამიტომ არის XXI საუკუნის ყველაზე მნიშვნელოვანი კითხვა არა ის, თუ ვინ მოიგებს მომდევნო ბრძოლას ოქტაგონში, არამედ ის, თუ სად იქმნება მომავალი. იქმნება იგი არენაზე თუ ლაბორატორიაში? იქმნება იგი სამხედრო აღლუმზე თუ უნივერსიტეტის აუდიტორიაში? იქმნება იგი სანახაობით თუ ცოდნით?

ეს შეკითხვა განსაკუთრებით მწვავედ, სწორედ პატარა სახელმწიფოებისთვის დგას. დიდ სახელმწიფოებს შეუძლიათ შეცდომის დაშვება. მათ აქვთ დემოგრაფიული რესურსი, ფინანსური შესაძლებლობები, სამეცნიერო ცენტრები, ძლიერი ინსტიტუტები. მათ ერთი წარუმატებელი თაობაც კი შეიძლება უმტკივნეულოდ გადაიტანონ.

პატარა სახელმწიფოებს ასეთი ფუფუნება არ აქვთ. ყოველი თაობა მათთვის გადამწყვეტია. ყოველი ნიჭიერი ახალგაზრდა ეროვნული მნიშვნელობის მოვლენაა. ყოველი მსოფლიო ჩემპიონი ეროვნული სიმბოლო ხდება.

სწორედ ამიტომ, ილია თოფურიასა და მერაბ დვალიშვილის წარმატება მხოლოდ სპორტული მოვლენა არ არის. ისინი იმ ქვეყნის შვილები არიან, რომლის მოსახლეობა რამდენიმე მილიონს არ აღემატება, მაგრამ რომელმაც მსოფლიო სპორტს არაერთი გამორჩეული სახელი აჩუქა. ასეთი წარმატებები პატარა ერს საკუთარი შესაძლებლობების რწმენას უბრუნებს. ისინი გვახსენებენ, რომ რაოდენობა ყოველთვის არ განსაზღვრავს ხარისხს, მაგრამ აქ ჩნდება კიდევ ერთი, უფრო რთული კითხვა: რა ბედი ელის ამ წარმატებას?

ისტორია გვასწავლის, რომ ცალკეული გმირები ცივილიზაციას ვერ აშენებენ. მათ შეუძლიათ შთააგონონ; მათ შეუძლიათ მაგალითი მისცენ; მათ შეუძლიათ საკუთარი ხალხის თვითრწმენა გააძლიერონ, მაგრამ თუ მათი წარმატება ინსტიტუტებად არ გადაიქცა, იგი, ბოლოს და ბოლოს, მხოლოდ ლამაზ მოგონებად დარჩება.

სწორედ აქ მთავრდება კოლიზეუმის ისტორია და იწყება აკადემიის! ძველი საბერძნეთი შემთხვევით არ იქცა ევროპული აზროვნების საწყისად. მისმა უდიდესმა მემკვიდრეობამ არა სამხედრო გამარჯვებებში, არამედ აკადემიაში, ლიცეუმში, მათემატიკურ სკოლებსა და ფილოსოფიურ დიალოგებში მოიკიდა ფეხი.

ათენმა თავისი გავლენა მხოლოდ ჰოპლიტებით არ შექმნა. მან იგი იდეებით შექმნა. რომმა მსოფლიო გზებითა და კანონებით შეცვალა, ბრიტანეთმა – უნივერსიტეტებითა და სამეცნიერო რევოლუციით. ამერიკამ კი, მეოცე საუკუნეში, არა მხოლოდ ავიამზიდებით, არამედ ჰარვარდით, იელით, სტენფორდით, კალტექით, პრინსტონით და ასობით კვლევითი ინსტიტუტით მოიპოვა ის გავლენა, რომელსაც დღეს ამერიკულ ჰეგემონიას ვუწოდებთ. ჰოლივუდი, ნასა, სილიკონის ველი და ხელოვნური ინტელექტის ლაბორატორიები შემთხვევით არ გაჩენილა. მათ უკან ათწლეულების განმავლობაში დაგროვილი ცოდნა იდგა.

ამიტომ, როდესაც ბჟეზინსკი ამერიკის მომავალზე ფიქრობდა, მისი მთავარი იმედი სამხედრო ბიუჯეტი კი არ იყო, არამედ ამერიკული საზოგადოების შემოქმედებითი პოტენციალი. ტოდი სწორედ ამაზე კამათობს. მისი აზრით, თუ ცოდნის საფუძველი შეირყა, სამხედრო უპირატესობაც თანდათან შესუსტდება. აქ უკვე აღარ არის მნიშვნელობა, ვინ უფრო მართალია. უფრო მნიშვნელოვანია ის, რომ ორივე მოაზროვნე საბოლოოდ ერთსა და იმავე ადგილას მიდის.

სახელმწიფოს მომავალი ცოდნაზე დგას. ამიტომ, როდესაც საქართველოში ვსაუბრობთ სპორტზე, მხოლოდ სპორტზე არ უნდა ვსაუბრობდეთ. უნდა ვიკითხოთ, როგორ შეიძლება სპორტული წარმატება ეროვნული განვითარების ნაწილად იქცეს. წარმოვიდგინოთ, რომ ერთ დღეს, ილია თოფურია, მერაბ დვალიშვილი და სხვა წარმატებული ქართველი სპორტსმენები ერთ ფონდს ქმნიან. არა მორიგი სპორტული დარბაზის ასაშენებლად, არამედ ახალგაზრდა ფიზიკოსების დასაფინანსებლად; მათემატიკოსებისათვის; ბიოტექნოლოგებისათვის; ხელოვნური ინტელექტის მკვლევართათვის; არქეოლოგებისთვის; ისტორიკოსებისთვის; ქართველი სტუდენტებისთვის, რომლებიც მსოფლიოს საუკეთესო უნივერსიტეტებში სწავლობენ და შემდეგ სამშობლოში ბრუნდებიან. ეს იქნებოდა მათი ყველაზე დიდი გამარჯვება იმიტომ, რომ სპორტული კარიერა რამდენიმე წელი გრძელდება. ინსტიტუტები კი საუკუნეებს ცოცხლობენ. ერთი ჩემპიონი მილიონ ადამიანს შთააგონებს, ერთი დიდი უნივერსიტეტი კი ათას ჩემპიონს, ათას მეცნიერსა და ათას გამომგონებელს შექმნის. სწორედ ამაშია პატარა სახელმწიფოს ისტორიული უპირატესობაც – მას არ შეუძლია მსოფლიოს რაოდენობით აჯობოს, მაგრამ შეუძლია ხარისხით გაუწიოს კონკურენცია. შეუძლია, თითოეული ნიჭიერი ადამიანის გარშემო შექმნას ისეთი გარემო, სადაც მისი შესაძლებლობები მხოლოდ პირად წარმატებად აღარ დარჩება, არამედ ეროვნული განვითარების ნაწილად გადაიქცევა. შესაძლოა, სწორედ აქ გადის ზღვარი წარმატებულ ერსა და დიდ ცივილიზაციას შორის.

წარმატებული ერი გმირებს აჩენს. დიდი ცივილიზაცია კი ისეთ ინსტიტუტებს ქმნის, რომლებიც გმირების გარეშეც აგრძელებენ მომავლის შექმნას და, ალბათ, ეს არის ყველაზე მნიშვნელოვანი გაკვეთილი, რომელსაც თანამედროვე კოლიზეუმი გვაძლევს. იგი გვახსენებს, რომ სანახაობაც აუცილებელია და გმირებიც.

ეროვნული სიამაყეც აუცილებელია, მაგრამ არცერთი მათგანი საკმარისი არ არის, რადგან საბოლოოდ ქვეყნები იმარჯვებენ არა იმით, რამდენჯერ ააფრიალებენ დროშას გამარჯვებული სპორტსმენის ხელში, არამედ იმით, რამდენჯერ შექმნიან ისეთ გარემოს, სადაც მომდევნო თაობა საკუთარი გონებით შეძლებს მსოფლიოს შეცვლას. სწორედ ამიტომ, გზა, რომელიც კოლიზეუმიდან იწყება, უნივერსიტეტში უნდა დასრულდეს და, შესაძლოა, სწორედ ეს იყოს XXI საუკუნის საქართველოს ყველაზე დიდი ისტორიული ამოცანა.

დასასრული. დასაწყისი იხილეთ „სრ" №83-84

ვახტანგ ვეფხვაძე — ქართული კულტურის ქომაგი

საქართველოს
რუსთაველის საზოგადოება
სიგელი
ვახტანგ ვეფხვაძეს
მიენიჭოს
ქართული კულტურის ქომაგის
საპატიო წოდება

მადლმოსილი, ჭეშმარიტად საშვილიშვილო საქმეების მკეთებლის, ცნობილი ბიზნესმენისა და მისაბაძი მეცენატის ვახტანგ ვეფხვაძის სახელი, ქართული საზოგადოებრიობისთვის დიდი ხანია კარგადაა ცნობილი.

სამამულო სასულიერო თუ ისტორიულ მემკვიდრეობაზე ზრუნვისა და ეროვნული კულტურისა თუ მეცნიერების გამოჩენილ წარმომადგენელთა მოღვაწეობის ხელშეწყობის თაობაზე ბატონი ვახტანგის უანგარო საქმიანობის შესახებ ბევრი რამის თქმა შეიძლება, მაგრამ მისი მეცენატობის ბოლო წლების გამორჩეული პროექტი, რაღა თქმა უნდა, მაინც ერის საამაყო შვილთა – აკაკი წერეთლის, გალაკტიონ ტაბიძის, გიორგი ლეონიძის, ვაჟა-ფშაველასა და ირაკლი აბაშიძის ცხოვრებისა და შემოქმედებისადმი მიძღვნილი, უმაღლეს პოლიგრაფიულ დონეზე დასტამბულ გამოცემათა სერია გახლავთ.

ცალკე აღსანიშნავია ის საგულისხმო გარემოებაც, რომ ეს გამორჩეული პროფესიონალიზმით და არაჩვეულებრივი გემოვნებით შექმნილი წიგნები, ქვეყნის მასშტაბით უსასყიდლოდ დაურიგდა უმაღლესი და საშუალო სკოლების, ასევე საზოგადოებრივ და პენიტენციურ დაწესებულებათა ბიბლიოთეკებს, სათანადო სამეცნიერო დაწესებულებებს.

ცოტა ხნის წინათ კი ამ შესანიშნავ სერიას კიდევ ერთი, დიდი ილია ჭავჭავაძის ცხოვრებისა და შემოქმედების ამსახველი არაჩვეულებრივი წიგნი შეემატა. ქართული კულტურული ცხოვრების ამ ღირსშესანიშნავ მოვლენას სათანადოდ გამოეხმაურა საქართველოს რუსთაველის საზოგადოება, რასთან დაკავშირებითაც მის პრეზიდენტს, პოეტ **დავით შემოქმედელს** შევხვდით.

– ბატონი ვახტანგ ვეფხვაძე წლების განმავლობაში დიდი რუდუნებითა და უზადოდ გონივრული კულტურული და პოლიტიკური თვალთახედვით ემსახურება ეროვნულ კულტურას. სწორედ მის საქველმოქმედო მოღვაწეობას უნდა ვუმადლოდეთ XX საუკუნის ბუმბერაზ ქართველ კალმოსანთა – აკაკი წერეთლის, გალაკტიონ ტაბიძის, გიორგი ლეონიძის, ვაჟა-ფშაველასა და ირაკლი აბაშიძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობისადმი მიძღვნილი საუცხოო წიგნების სერიის გამოცემას. ეს უდიდესი საქმე გახლავთ არა მხოლოდ ჩვენთვის, არამედ მომავალ თაობებისთვისაც, რაც უდიდესი მამულიშვილური საქმეა! ახლახან კი წიგნთა ამ კაშკაშა რიგს შეემატა დიდი ილიასადმი მიძღვნილი გამოცემაც, რასაც **სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოება სათანადოდ გამოეხმაურა: მისი პრემიების მიმნიჭებელი კომიტეტის გადაწყვეტილებით, ბატონ ვახტანგ ვეფხვაძეს მიენიჭა ქართული კულტურის ქომაგის საპატიო წოდება.**

ვუსურვებთ ბატონ ვახტანგს ხანგრძლივ სიცოცხლესა და შემდგომ წარმატებებს სამეწარმეო და საქველმოქმედო საქმიანობაში და ყოველივე სიკეთეს პირად ცხოვრებაში.

ვახტანგ ვეფხვაძე (მარჯვნივ), დავით შემოქმედელი

ოთარ ტურაბელიძე.

მარჯანიშვილის თეატრში აფხაზეთიდან დევნილი პოეტის ნაირა მარშანიას საიუბილეო საღამო გაიმართა

მარჯანიშვილის სახელობის თეატრში ხელოვანთა აკადემია □ტულანის□თავმჯდომარის, აფხაზეთიდან დევნილი პოეტის, ილია ჭავჭავაძის სახელობისა და არაერთი სხვა ლიტერატურული პრემიის ლაურეატის ნაირა მარშანიას 80 წლისადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამო გაიმართა.

ღონისძიებაზე მის მრავალწლიან შემოქმედებით და საზოგადოებრივ საქმიანობაზე ისაუბრეს. შესრულდა მუსიკალური და ლიტერატურული ნომრები.

თანამედროვე გამოცდილებითა და ქართული სულით ნასაზრდოები

პარიზში თანამედროვე ქართველი მხატვრის ია ტიგინაშვილის პერსონალური გამოფენა გაიხსნა. IA-13 ასე ჰქვია გამოფენას, რომელზეც მხატვრის 13 ნამუშევარია წარმოდგენილი. გამოფენას პარიზის მე-6 რაიონის მერია მასპინძლობს.

„თბილისში დაბადებული და სენ-ჟერმენ-დე-პღეზე დამკვიდრებული თანამედროვე ქართველი მხატვარი დამთვალიერებელს ერთდროულად ვიზუალურ და ემოციურ გამოცდილებას სთავაზობს“, – ასე გამოეხმაურა პარიზი **ია ტიგინაშვილის** პერსონალურ გამოფენას.

„არტისტი საკუთარ შემოქმედებას ერთდროულად კვებავს ქართული ფესვებითა და თანამედროვე გამოცდილებით. მისი კაშკაშა, სიცოცხლით სავსე, ექსპრესიული ტილოები სავსე ენერგიითა და ემოციური გამომსახველობით, დამთვალიერებელს იწვევს მოგზაურობაში, სადაც მეხსიერება, ემოცია და შემოქმედება ერთიან მხატვრულ სივრცედ გარდაიქმნება. 13 ტილოსგან შემდგარი სერიის მეშვეობით, მხატვარი გვთავაზობს პოეტურ და სიღრმისეულ ხედვას იდენტობის ცნების შესახებ.

დინამიკური კომპოზიციები და ფერთა ინტენსიური ურთიერთქმედება გამოხატავს მუდმივ ძიებას □ ყოფნის, ენერგიისა და ემოციური სიღრმის. თითოეული ნამუშევარი მაყურებელს სთავაზობს გამოცდილებას, რომელიც ერთდროულად ვიზუალურად შთამბეჭდავი და ღრმად ემოციურია ია-13-ის ვიზუალური ინტენსივობითა და დახვეწილი ფერადოვნებით გაჯერებულ სივრცე დამთვალიერებელს ემოციურ მოგზაურობაში 9 ივლისამდე იწვევს□ – წერია ფრანგულენოვან რეცენზიაში.

ბურსაში, „ჩვენებურების“ ფესტივალზე...

თურქეთის რესპუბლიკაში, ქალაქ ბურსაში, ქართული კულტურის საერთაშორისო ფოლკლორული ფესტივალის – □ჩვენებურების□გალა-კონცერტი გაიმართა.

ღონისძიებას აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე **ზურაბ პატარაძე** რეგიონის კულტურის მინისტრთან **ელისო ბოლქვაძესთან** ერთად დაესწრო.

„დღეს ტრადიციებისა და კულტურის ნამდვილი ზეიმი ვიხილეთ. მინდა განსაკუთრებული მადლობა გადავუხადო ორგანიზატორებს ამ მნიშვნელოვანი და მასშტაბური ღონისძიებისთვის. ფესტივალი □ჩვენებურები□უკვე 26 წელია იმართება და წლიდან წლამდე კიდევ უფრო მეტად აძლიერებს ქართულ-თურქულ ურთიერთობებს. მინდა მადლობა ვუთხრა □ჩვენებურების□სამივე თაობას. დღეს გამოიკვეთა ახალგაზრდა თაობის განსაკუთრებული როლი – ახალგაზრდების, რომლებიც მონდომებით სწავლობენ ქართულ ენას, კულტურასა და ტრადიციებს და ამით თაობიდან თაობას გადასცემენ იმ ძვირფას კავშირს, რომელიც ჩვენს ხალხებს აერთიანებს“, – განაცხადა **ზურაბ პატარაძემ.**

ფოლკლორული ფესტივალი □ჩვენებურები□მარმარას კავკასიურ-ქართულ ასოციაციათა ფედერაციის ორგანიზებით 2001 წლიდან იმართება. წელს ფესტივალი ქართული ფოლკლორის გამორჩეული მოღვაწის ანზორ ერქომაიშვილის დაბადებიდან 85 წლის იუბილეს მიეძღვნა. გალა-კონცერტში აჭარის სახელმწიფო ანსამბლი □არსიანი□და ბათუმის სახელმწიფო ქორეოგრაფიული ანსამბლი □ბათუმი□, ასევე, ფოლკლორული ანსამბლი □რირაში□და ქორეოგრაფიული ანსამბლი □ჩვენებურები□მონაწილეობდნენ.

ანაკლიაში ზაფხულის სეზონი გაიხსნა

ზაფხულის სეზონის გახსნის პირველი დღე ანაკლიაში გვიან ღამით ჯგუფ □ურსას□კონცერტითა და ელექტრონული მუსიკით დასრულდა. ზღვისპირა კურორტზე საფესტივალო ქალაქი იყო მოწყობილი.

სეზონის დაწყების ღონისძიებები ანაკლიაში მეორე დღესაც გაგრძელდება და საღამო დუეტ □ჯორჯიასა□და ლინდა ადამიას კონცერტით დასრულდება. წელს ანაკლია არაერთ ფესტივალს უმასპინძლებს.

ჯუმბერ სარდლიშვილი

სიხარულის ცრემლი ბავშვობიდან მომაქვს...

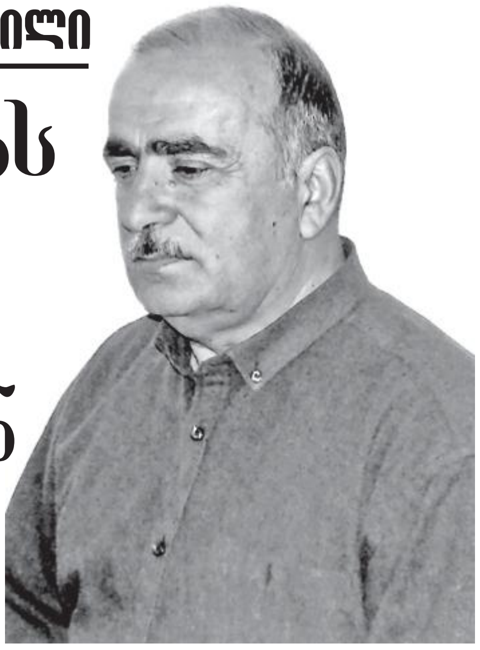

სიკვდილთან ბრძოლაში კაცი გულს მოიფხან...

ქვათა მდუმარება ნერვებს აშოშმინებს,
ძაღლს ჰგავს, აყეფებულს, ჩემი მოთმინება.
სასაფლაოზე ისეთი სიმშვიდეა,
სიცოცხლეს სიკვდილთან ფლირტი მოუნდება.

ყურებში თითია, ეკლად ამოსული,
ძაფით, გაქონილით, თვალი მახათს იყრის,
ჭინკები, ფუღუროში, სულს ნამუსს ხდიან,
აღარც კაცის მჯერა, აღარც □მისი სიტყვის.

ცხენის ჭიხვინია, მხედრის საჯირითოდ,
ულაყი ფეხქვეშ სურვილს ვერ გათელავს,
სიცოცხლეს ეყოფა წამი გასაფრენად,
შესაძლებლობების სივრცე იმხელაა.

გაზაფხულის სითბო ზამთარს კბილებს აჭრის,
ღრუბელს ფრთებს უკოცნის წვიმიანი ღამე.
როცა სიფრიფანა კაბა აფრიალდა,
ღია ფანჯარაში სივრცე დავინახე.

იმედით ცხოვრება თვალში ნაცარს მაყრის,
მიუშვი სადავე, ერთხელ მოსული ხარ!
სიცოცხლით ჯოჯოხეთს კარს თუ
ვერ შეუმტვრევ,
სიკვდილთან ბრძოლაში კაცი გულს მოიფხან...

ფერად ყვავილებში სიო თვალს ანაყრებს,
გაღმა, სოფლის ბოლოს, ვხედავ გზაგასაყარს.
სევდიან სარკეში ცრემლი დამიბერდა,
ხშირად მეკითხება: □ვინა ხარ? ვინა ხარ?
იცით?.. ვერ ვიხსენებ. პასუხს ვემალები,
საკუთარ სიცოცხლეს წარსულში ვინახავ.
ჩემი სოფლის ბოლოს კვალი დამეკარგა,
ვდგავარ სარკესთან და არ მახსოვს ვინა ვარ...

ნაწვიმარ ბუსნოზე

ნაწვიმარ ბუსნოზე მზის სხივი ჭყუმპალაობს,
ღრუბლის ნაფლეთებმა მოქარგეს შემოდგომა.
ფერები მიკოცნიან გაოცებულ თვალებს,
ლამაზია, თავი ზღაპარში გეგონება.

მდუმარე ბაგეზე ღიმილი აბეზარობს,
სიკვდილის შიშიც კი გამექცა თვალებიდან
და ვითარც უსულგულო ჩინოვნიკის ფიქრი,
ოცნებამ კოშკიდან შიშველი გადმომკიდა.

ძალიან უხდება სიცოცხლე დედამიწას,
თეთრ კაბას უფრიალებს გრძნობები სამყაროს.
ცრემლიან სიხარულს თითით ვერ წაშლი, როცა
ნაწვიმარ ბუსნოზე მზის სხივი ჭყუმპალაობს!

დამარხული იმედები

ღია ფანჯარაში ჩიტი შემოფრინდა,
თვალები დახუჭა მდუმარე გალიამ.
ღრუბლიანმა ღამემ, შავად შებოლილმა,
საცოდაობაში მე რატომ გამხვია?...

ვუქსოვ გულის ფეთქვას, ფერად ფარდაგებად,
სიცოცხლის დაგებულ მახეში გავები.
სული მეხუთება და ბგერათა ჭერქვეშ
ჩემს გადასარჩენად ცხოვრებას დავნებდი.

ნეტა რა ხილია სულის ნეტარება?..
ყელში მიჭერენ და სუნთქვა მიძნელდება.
თავნება აზრები მჩხვლეტენ ეკლებივით,
ხალისი წავიდა, თავი გამანება.

მოუთოკავია ნება ცხრაკლიტულში.
ბავშვივით ვიწამე ერთხელ გაფრენისა.
აქ, თავისუფლება, თურმე არ არსებობს,
დამჭკნარ ყვავილებზე ჯაჭვით დაბმული ვარ.

ჩემში ეს ცხოვრება კეტით კაკალს ამტვრევს.
ხელის ჩასაქნევად ფიქრი ბოძს მივაბი.

ამ სამყაროში სხვა სამყაროდან მოსულს
რატომ დავემსგავსე? ვინმემ იცის რა მჭირს?

წამი, ყოფიერი, ურემს მიაგორებს.
უღელში შებმულ ხარს უღერებენ სახრეს.
მე ვინ მაპატიებს მოსვლას ქვეყანაზე,
ქრისტე მოვიდა და ისიც ჯვარზე აცვეს!

უკუნეთში მშიერს მოძღვრავს პურის ლუკმა,
ბოროტი თვალები სურვილს ანაყრებენ.
ბედი ხელებს იბანს ცრემლიან გუბეში,
ნიჩბები იმედებს მიწაში მარხავენ.

ლამაზი თოჯინა

ქორფა თათოებში თოჯინა იცინის,
ლამაზი თოჯინა, ჭრელა-ჭრულა კაბით.
ბავშვი ეფერება, ნანას უმღერის და
მერე აკვანს არწევს, ვითომ დედა არის.

პატარა გოგონა შვილს □არა, დედას ზრდის,
დედობა ძალიან კარგად გამოსდის!..
შვილი არ უჯერებს, ბრაზობს, ებუტება,
მატყუარა ცრემლი ლოყაზე ჩამოსდის.

ხან ფეხით დაათრევს, მიაგდებს, მოაგდებს,
მტირალა თოჯინას აჩუმებს ალერსით.
ხან და ხან ბრაზდება, ძალიან ბრაზდება,
როდესაც თოჯინას დედისა არ ესმის.

ქორფა თათოებში თოჯინა იცინის,
ლამაზი თოჯინა, ჭრელა-ჭრულა კაბით...

წვეთი

ღრუბლიდან წვეთი ჩამოვარდა.
ნაწვიმარ ველზე სიო სულს ღაფავს.
ბოროტი თვალი, აკვნის რწევაში,
კბილებს უსინჯავს უფლის საჩუქარს.

ამოსუნთქვაა დინება, მდორე,
გულის ფეთქვას რომ ვერ გაგრძნობინებს.
ყოველ იმ ტოტს ვჭრი, რომელზეც ვზივარ,
გადევნებული ცრუ მოლოდინებს.

წამი ჩამძახის: □მიდის, დრო მიდის!
სასაფლაოზე ჰყრიან ნარჩენებს.
დაბადებიდან ვდგავარ რიგში და
საფლავის ქვაზე სწერენ სახელებს,
როგორც ბალახზე ნამის ღიმილი,
დედამიწაზე საჩუქარი ვარ,
მიჩვეული ვარ სიკვდილ-სიცოცხლეს,
თვალს ჭირისუფლის კაბა აცვია.

ქალის მოკლე კაბა

ფიქრებს მივიმძღვარებ სახრით საძოვარზე,
თვალები დააფრთხო ქალის მოკლე კაბამ.
და როგორც ფერი □გაბადრულ ყვავილებზე,
ისე უხდებიან ქალები ჩემს ქალაქს.

წუთები ამსხვრევენ ჯოჯოხეთის კედლებს.
ასაკი თავის თავს ცრემლში ემალება.
ძაფით გამობმულმა წლებმა დროის კუდზე
რატომ ამიკრძალეს ვინმეს შეყვარება?!

□რუსთაველის□ქუჩა კაბას აფრიალებს,
ტროტუარს მიანდეს თვალის გამოკვება.
ფიქრებს მივიმძღვარებ სახრით საძოვარზე,
ლუკმა მომიტეხეს მშიერმა თვალებმა.

პური და მარილი

მინდა საქართველო ხელახლა მოვხატო,
თვალის მოსახიბლად ფერი იმდენი მაქვს!..
როცა გაშლილ ველზე ულაყს მივაჭენებ,
ცხადში მითებს მიქსოვს ჩემი ისტორია.
სისხლი, აჩქამებით,
გრძნობებს ფრთებს შეაბამს.
გაფრენისას, მინდა, ფეხზე მყარად ვიდგე.
ვიდრე ცოცხალი ვარ, ღმერთო, დამანახე,
როგორ ეყვარებათ დედა თავის შვილებს!

ფოჩიან კანფეტებს სიტკბო დაეკარგა,
მტრის ცნობა მასწავლა სისხლიანმა ღამემ.
ეშმაკის ღიმილი, შხამიან გვირილებს,
დღეს თავისუფლების სახელით გვირიგებს.

შორიდან ჭიხვინებს მძვინვარე ქვემეხი,
ჭრილობებს მოითხოვს სისხლი,
არ დაღვრილი.
ლოცვები გვირაბებს სჭრიან ზეცისაკენ,
საფლავის ქვაზე დევს პური და მარილი.

მინდა საქართველო ხელახლა მოვხატო,
თვალის მოსახიბლად ფერი იმდენი მაქვს!
მინდვრის ყვავილებით კაბა მოგიქსოვე,
მინდა დღეს ჩაგაცვა, რასაც მტერი გხდიდა.

ღამე, მთვარის შუქზე, ხევ-ხევ გაიპარა.
ნათლიცემის თხემზე ვხვდები მზის ამოსვლას.
ჩემი საქართველო აღსდგა ფერფლიდან და
ბუნებამ მთა-ბარი სიცოცხლით შემოსა.

ბნელი ღამის ხანა დროის კვამლში ხრჩოლავს,
გმირების სულები ანათებენ წარსულს.
და ლისის მარანში დაწურული ღვინით
ჩემი მიწა-წყალის სადღეგრძელოს თქმა მსურს.

წამწამებზე დარბის ქვეყნის მომავალი,
ოცნება გამექცა, როგორც ნუკრი შვლისა.
მე მოვესწარი, მე მოვესწარი, გესმის?
მსოფლიოს რუკაზე საქართველო იშვა!

მსურს ჩემი სამშობლო ხელახლა მოვხატო.
ჩემს ამ ბავშვურ სურვილს ვაჩუქებ მომავალს.
თავისუფლებას ოცნებებში ვეძებდი,
სიხარულის ცრემლი ბავშვობიდან მომაქვს.

მინდა საქართველო ხელახლა მოვხატო,
თვალის მოსახიბლად ფერი იმდენი მაქვს!

მე ასე მგონია

ვაზის ძუძუებმა ქვევრები დახეთქეს,
დატიკულ მტევნებზე ჯაჭვით დაბმული ვარ.
მზეზე დაბრაწული თავკვერის მარცვლები
ქალის ტუჩებივით კოცნას მიგზავნიან.

დოქში გამომწყვდეულ დევის დედის ცრემლებს
მოარშიყე ქალის თბილი თვალები აქვს.
ისე გულწრფელია ლოცვა ჭიქით ხელში,
სანთელს სამოთხეში ღვინო შეუძღვება.

მთვარიან ღამეში მთვრალი ბარგანაობს,
ფეხებზე ჰკიდია დარდი და სატკივარი.
ისე ალამაზებს ფიქრი ამ ცხოვრებას,
შავი დედამიწა ბნელი აღარ არის.
სახლის კარიბჭეზე ზურგი ხელებს იფხანს.
ჩემს აშენებულ სახლს ვაკვირდები დიდხანს.
მე თუ ცხოვრებას დროებით გავექეცი,
ლოგინში მწოლიარე ცოლს ვინა ჰკითხავს?!.

ვაზის ძუძუებმა ქვევრები დახეთქეს,
კარები გამიღე, ჩემო თებროლია!
სახლში შემოსვლისას თუ კოცნას მაჩუქებ,
უფრო მეყვარები, მე ასე მგონია.

თეთრი კაბა

ქარი დაიღალა ღამის შეძახილით,
ციდან ფიფქის ცვენას ამინდი ხელს უწყობს.
ჩემი მიწა-წყალი ისე ლამაზია,
ცაზე დაკიდული მთვარე თვალებსა მთხოვს.

რაღაც, უფრო თბილი, არის ცივ ზამთარში,
ძალიან უხდება სოფელს თეთრი კაბა.
ციდან მოფრენილმა მხედრების ყიჟინამ
დიდი და პატარა გარეთ გამოყარა.

ფიფქი თვალზე მაზის თეთრი ყვავილივით,
ახლა ბავშვობაში გავიპარო უნდა.
იდაყვდაყრდნობილი ვდგავარ აივანზე,
ლამაზ მოგონებებს მესვრის თოვლის გუნდა.

ოცნებები, ჩემს ფრთებს, მიაქვს ნება-ნება.
წლების სატკივარმა თავი მიმანება.
ამ უკიდეგანო ფიქრთა სამეფოში,
ჩემი საგზალია სულის აღმაფრენა.
შეკაზმული ცხენი ნებას მიაჭენებს,
ხელში უკავია გული საქართველოს.
ჩემი მიწაწყალი ისე ლამაზია,
ცაზე დაკიდული მთვარე თვალებსა მთხოვს.

როგორმე გადარჩი

თვალებს რად მარიდებ,
ვითომ ვეღარ მხედავ?!.
წლების წინ გაჩენილ გრძნობებს გაურბიხარ?
იები გიწნავენ თმებში მოგონებებს,
თითქოს დრო შეჩერდა შენი დანახვისას.

მზერა მიმოფანტე ციცინათელებად,
დაღლილ მოჩვენებებს ქარი თმებს უწეწავს.
რატომ შეფრთხიალდა წამი, მშვენიერი,
მე შენთან ვარ, შენთან, თვალი სად გაგექცა?!

თავის დაბლა დახრა იას რად მაგონებს?!..
შენი მოფერება, იცი? დღესაც მინდა.
როცა მორიდებით ცრემლი მოიწმინდე,
თვალი, შენს ფეხებთან,
ვარდის ფურცლებს ჰყრიდა.

აჩუქე გაზაფხულს ქალის გამოხედვა
ზამთრის ქარბუქიან სევდათა წყვდიადში!
ფრთებმა თუ გიმტყუნეს, ოცნებით გაფრინდი,
დროის კლანჭებიდან როგორმე გადარჩი!

„უკრაინამ საომარი მოქმედებები დიდი ხანია რუსეთის ტერიტორიაზე გადაიტანა (ჰაერიდან, რაკეტებისა და დრონების მეშვეობით), მაგრამ თავის მხრივ, პრეზიდენტი ვლადიმერ პუტინიც შეტევას აგრძელებს – ხუთშაბათს მან კიევი უამრავი ბალისტიკური რაკეტითა და რეაქტიული დრონით დაბომბა“ – აღნიშნულია აშშ-ის გაზეთ „ნიუ-იორკ თაიმსის“ (The New York Times) მიერ გამოქვეყნებულ სტატიაში სათაურით „უკრაინა შეტევებს აგრძელებს, მაგრამ პუტინიც მიანიშნებს, რომ უკან არ დაიხევს“ (ავტორი – პოლ სონი).

პუბლიკაციაში განხილულია რუსეთ-უკრაინის საომარი მოქმედებები: როგორია ომის პერსპექტივა? რატომ არ დაიხევს უკან ვლადიმერ პუტინი?

გთავაზობთ სტატიას შემოკლებით: The New York Times

შედრკება თუ არა მოსკოვი კიევზე ადრე?

ბოლო კვირაში უკრაინამ, ისარგებლა რა თავისი სარაკეტო და საავიაციო მრეწველობის მიღწევებით, ახლებურად დაარტყა მოსკოვის ახლოს მდებარე ნავთობგადამამუშავებელ ქარხანას და უშუალოდ თვითონ მოსკოვს.

მაგრამ დაარწმუნებს თუ არა ვლადიმერ პუტინს უკრაინის თითქმის ყოველდღიური შეტევები რუსეთის ზურგში მდებარე სამხედრო-ეკონომიკურ ობიექტებზე, რომ მან საომარი მოქმედებები შეწყვიტოს?

ამ კითხვაზე პასუხი ჯერ-ჯერობით უარყოფითია: ვერ დაარწმუნებს. პირიქით, თვითონ კრემლი სულ უფრო და უფრო მეტი ინტენსივობით ბომბავს კიევს. ესე იგი, ვლადიმერ პუტინი უკან არ დაიხევს.

მაგრამ ეს სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ უკრაინის შეიარაღებული ძალების მოქმედებას რაიმე ეფექტი არ აქვს.

უკრაინის რაკეტებმა და დრონებმა რუსეთში საწვავის დეფიციტი გამოიწვია – უფრო მეტიც, მოსკოვის ცაზე ასულ საზარელ შავ კვამლს უდიდესი პროპაგანდისტული ეფექტი ჰქონდა. მართალია, რუსეთმა მოახერხა ბენზინისა და დიზელის დამატებითი იმპორტი ბელარუსიდან, ყაზახეთიდან და ინდოეთიდან, მაგრამ საწვავის პრობლემა ჯერ კიდევ არსებობს.

რამდენიმედღიანი დუმილის შემდეგ პრეზიდენტი ვლადიმერ პუტინი იძულებული გახდა თავი გაემართლებინა და ტელევიზიით გამოსვლისას რუსეთის მოსახლეობა დაამშვიდა, განაცხადა, რომ მოსკოვისა და სანქტ-პეტერბურგის ჰაერსაწინააღმდეგო დაცვის სიტემას გააძლიერებს...

როგორც საზოგადოებრივი გამოკითხვები მოწმობს, რუსი ლიდერის პოპულარობა 60%-მდე დაეცა, მაგრამ ჯერ კიდევ არ არის ნათლად გარკვეული, რომ რუსული საზოგადოების უკმაყოფილება პუტინისათვის პოლიტიკურ გამოწვევაში გადაიზრდება. გასათვალისწინებელია, რომ მან მტკიცე ავტორიტარული სისტემა შექმნა და მკვეთრად გააძლიერა სამხედრო ცენზურა და რეპრესიები.

აშშ-ის კარნეგის ფონდის ბერლინის ფილიალის რუსეთისა და ევრაზიის შესწავლის ცენტრის დირექტორის ალექსანდრე გაბუევის თქმით, **„იმის შანსი, რომ სიტუაცია ვლადიმერ პუტინის წინააღმდეგ შეტრიალდეს, არის, მაგრამ პროცენტული შეფარდებით ის მხოლოდ ერთნიშნა ციფრით გამოიხატება, ანუ 9%-მდე. დიდი ალბათობით. კონფლიქტი გაგრძელდება – კიდევ უფრო მეტი ნგრევითა და დანაკარგებით ორივე მხარისათვის“**

ვლადიმერ პუტინის სამომავლო მოქმედებები დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ შორს წავა უკრაინა თავის დარტყმებში. რუსეთის პრეზიდენტმა თავის ბოლო ინტერვიუში აღნიშნა, რომ უკრაინის არმიას დიდი პრობლემები აქვს, დროა საჭირო და კიევის თავდაცვა ჩამოიშლება, რუსეთის არმია კი წინ მიდის და ქალაქ კონსტანტინოვკას აკონტროლებს.

„ეგი ან დეზინფორმირებულია, ან შეგნებულად ცრუობს, ან ორივე ერთად. მაგრამ ამას არ აქვს მნიშვნელობა. იმიტომ, რომ ვლადიმერ პუტინს, როგორც ჩანს, განზრახული აქვს მტკიცედ იდგეს და უკან არ დაიხიოს. ასე რომ, მე ვერ ვხედავ რაიმე სიმპტომებს იმისას, რომ ახლო მომავალში სიტუაცია შეიცვლება“ – აღნიშნავს **ალექსანდრე გაბუევი.**

უფრო მეტიც: თუ უკრაინის დარტყმები მშვიდობიან მოსახლეობას სერიოზულ საფრთხეს შეუქმნის, ამ ფაქტმა შეიძლება რუსეთი კიდევ უფრო მეტად დარაზმოს და რუს „ქორებს“ მეტი არგუმენტები გაუჩინოს: ისინი დიდი ხანია მოუწოდებენ ვლადიმერ პუტინს, რომ მან „თეთრი ხელთათმანები“ გაიხადოს, უკრაინის პრეზიდენტი ვოლოდიმირ ზელენსკი თავიდან მოიშოროს და თუ საჭიროება დადგა, არ მოერიდოს ბირთვული ტაქტიკური იარაღის გამოყენებასაც.

ომის ერთ-ერთი სიურპრიზი გამოიხატება ვლადიმერ პუტინისა და რუსი ხალხის ამტანობაში – ისინი მზად არიან ითმინონ ბევრი პრობლემა სამხედრო მიზნის მისაღწევად. ფაქტია, რომ ომმა უკვე რუსეთი იზოლაციაში მოაქცია მსოფლიო ეკონომიკისაგან, რუსეთს უკრაინასთან ომი ბუმერანგივით დაუბრუნდა ბელგოროდისა და კურსკის ოლქში, აქვს ცოცხალი ძალის დიდი დანაკარგები (დაღუპულია თითქმის 450 ათასამდე რუსი სამხედრო მოსამსახურე). გარდა ამისა, იყო მომენტი, როცა რუსეთის არმია უკანმოუხედავად გარბოდა დაკავებული პოზიციებიდან და ქალაქებს ტოვებდა.

და მაინც ვლადიმერ პუტინი ურყევად დგას. მისი მთავრობა ცდილობს სამხედრო ხარჯები როგორმე ისე დაფაროს, რომ მოსახლეობამ ჯიბეზე მკვეთრად არ იგრძნოს და საზოგადოებამ მწვავე უკმაყოფილობა არ გამოავლინოს.

„შეიცვლის თუ არა ვლადიმერ პუტინი თავის პოზიციას? შედრკება თუ არა მოსკოვი კიევზე ადრე? როდის შეიცვლება ძირფესვიანად სიტუაცია? ამ კითხვებს საკუთარ თავს ჩვენ დიდი ხანია ვუსვამთ“ – ამბობს **შტეფან მაისტერი,** საერთაშორისო ურთიერთობების გერმანული საბჭოს ანალიტიკოსი, – **„რაც შეეხება ვლადიმერ პუტინს, ჩემს აზრს გეტყვით: ძალიან მეეჭვება, რომ მისი გაჩერება შეიძლება, რითაც და როგორც არ უნდა ვინმე შეეცადოს“**

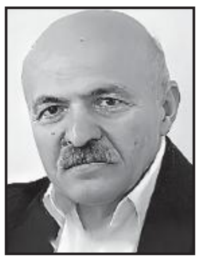

მოამზადა **სიმონ კილაძემ**

იაპონია-ჩინეთს შორის შავმა კატამ გადაირბინა

ჩინეთსა და იაპონიას შორის ურთიერთობა არასოდეს არ ყოფილა მარტივი და კომფორტული. ორ ქვეყანას შორის დაძაბულობის ყველაზე მძიმე ეპიზოდი მეორე მსოფლიო ომის დროს განვითარდა, როცა იაპონიამ ჩინეთის ანექსია მოახდინა. იმ დროს, იაპონიის შეიარაღებულმა ძალებმა არაერთი სამხედრო დანაშაული ჩაიდინა. ომის დასრულების შემდეგ, იაპონიამ პაციფისტური პოლიტიკის გატარება დაიწყო. საერთაშორისო ურთიერთობებში ფრთხილი მოლაპარაკების ტაქტიკას იყენებდა ხოლმე. იგი ყოველთვის იყო დასავლეთის, კერძოდ, ამერიკის მოკავშირე. თავის ოპონენტებთან საუბარში კი, როგორიც რუსეთი და ჩინეთია, რბილ ტონს არჩევდა.

ახლა მდგომარეობა მკვეთრად შეიცვალა: იაპონიამ უარი თქვა მშვიდობიან განწყობაზე და შედარებით ხისტ პოლიტიკას მიმართა. ურთიერთობა ჩინეთთან უკიდურესად დაიძაბა იმის შემდეგ, რაც იაპონიის სათავეში ქალბატონი სანაე ტაკაიჩი მოვიდა, რომელიც ანტიჩინური რიტორიკით გამოირჩევა: მან პრემიერობის პირველივე დღიდან დაიწყო ჩინეთთან ურთიერთობის გადახედვა, რადგან იაპონია სულ უფრო მეტად მიიჩნევს ჩინეთს თავის მთავარ საფრთხედ და, შესაბამისად, ცვლის პოლიტიკას. იაპონიის სასკოლო სახელმძღვანელოებიდან, მეორე მსოფლიო ომის დროს იაპონელების მიერ ჩინეთში ჩადენილი დანაშაულის ფაქტები ამოიღეს.

ტაკაიჩი ოფიციალურად დაესწრო მეორე მსოფლიო ომის ვეტერანებისადმი მიძღვნილ პანაშვიდს. ეს, რაც შეეხება მოვლენათა სიმბოლიკას! პრაქტიკაში, იაპონია გამალებული მილიტარიზაციის გზას დაადგა და რეგიონში ჩინეთის აგრესიულ პოლიტიკაზე ხისტი რეაგირება გადაწყვიტა. მაგალითად, დაიწყო რეგიონული ანტიჩინური კოალიციის შექმნა და თავდაცვისა და უსაფრთხოების საკითხებში, ფილიპინებთან და ავსტრალიასთან გააღრმავა ურთიერთობა. რაც შეეხება ტაივანის საკითხს, აქაც, იაპონიამ მკვეთრი ანტიჩინური პოლიტიკის გატარება დაიწყო. იაპონიის ლიდერმა, ქალბატონმა სანაე ტაკაიჩიმ, განაცხადა, რომ ტაივანის სრუტეში სამხედრო კონფლიქტი შესაძლოა იაპონიისთვის საფრთხის შემცველ სიტუაციად იქნას მიჩნეული, რაც ქვეყნის სამხედრო ჩარევას გაამართლებს.

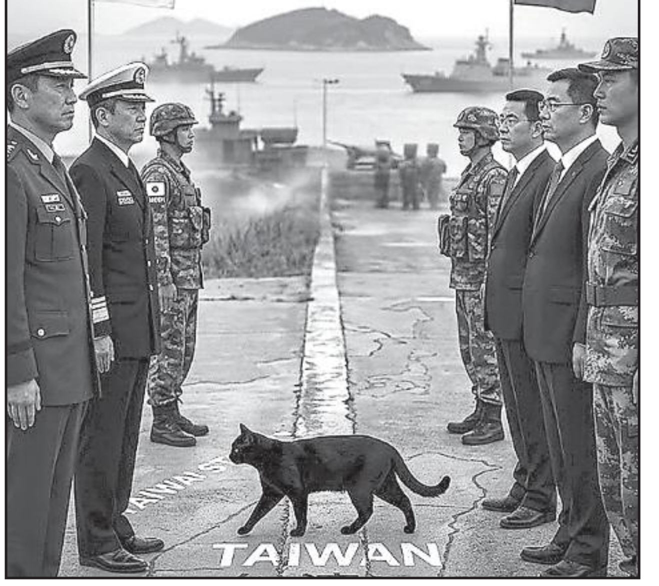

ეს კომენტარი გახდა ჩინეთის მძაფრი რეაქციის კატალიზატორი, რადგან პეკინისთვის იაპონიის ეს ნაბიჯი წითელი ხაზის გადაკვეთას ნიშნავს. საყურადღებოა, რომ ამ დაძაბულობის ფონზე, ევროპამ და ამერიკამ ტაივანის საკითხში შედარებით რბილი ტონი აირჩია. მაგალითად, მაისში ტრამპის ჩინეთში ვიზიტის დროს, ქვეყნის ლიდერებს ტაივანის საკითხი თითქმის არ უხსენებიათ. მხოლოდ იმაზე შეთანხმდნენ, რომ ჩინეთსა და ამერიკას შორის კონსტრუქციული სტრატეგიული სტაბილურობა უნდა არსებობდეს, რაც დიდად განსხვავდება პეკინის მიმართ თეთრი სახლის ბოლოდროინდელი პოლიტიკისგან. ტრამპის ასეთი ქცევით განაწყენებული დარჩა ტაივანის ხელმძღვანელობა, მაგრამ ტაივანის თავდაცვით პოლიტიკას მხარი დაუჭირა იაპონიამ.

ამერიკელი ანალიტიკოსების აზრით, ტრამპმა ამ რეგიონში ლიდერობა იაპონიას გადაულოცა, რადგან ვაშინგტონი ახლო აღმოსავლეთითაა დაკავებული. იაპონიის ანტიჩინური პოლიტიკის გამო, ჩინეთმა იაპონიის მიმართ ეკონომიკურ ზეწოლას მიმართა. მან იაპონიაში იშვიათი მინერალების ექსპორტი აკრძალა, რაც უკვე მეორე ასეთი შემთხვევაა. პირველად, ეს 2010 წელს მოხდა. ბოლო 15 წლის განმავლობაში, იაპონიამ ყველა შესაძლო გზა სცადა ჩინეთის იშვიათ ელემენტებზე დამოკიდებულების შესამცირებლად, თუმცა, დამოკიდებულება მხოლოდ 90-იდან 60-პროცენტამდე შემცირდა. იაპონიის კვლევითი ინსტიტუტების შეფასებით, თუ იშვიათი ელემენტების მიწოდებაზე შეზღუდვები ერთი წელი გაგრძელდება, იაპონია ათ-მილიარდამდე დოლარის ზარალს ნახავს. იაპონია, თითქმის, მთლიანადაა დამოკიდებული ჩინეთის ისეთ იშვიათ მინერალებზე, როგორიც დისპროზიუმი და ტერბიუმია. ეს მინერალები არა მარტო იაპონიის ზოგადი ეკონომიკისთვის, არამედ, თავდაცვისთვისაცაა მნიშვნელოვანი.

ისინი რაკეტების მართვის სისტემებისა და გამანადგურებელი თვითმფრინავების ძრავების მთავარი კომპონენტებია. ჩინური ბლოკადის გარღვევისთვის, იაპონიამ, კანადასთან და ამერიკასთან, იშვიათი მინერალების შესახებ ახალი ხელშეკრულება გააფორმა, რომლის მიხედვით, ისინი იაპონიას ამ მასალებს მიაწვდიან. პეკინი ცდილობს, ტოკიოს მაგალითზე მთელს მსოფლიოს აჩვენოს, რომ ის არ მოითმენს ტაივანის საკითხში სხვა ქვეყნების ჩარევას.

ნუგზარ ბ. რუხაძე,
POSTV

შავი ხუთშაბათი

მოგება და წაგება ძმები კი არიან, მაგრამ ხანდახან რომელიმეში ბოროტება ჩაისახება ხოლმე და ძნელია მოთოკო ემოციები. გასულ ხუთშაბათს საერთაშორისო სარბიელზე 3 მნიშვნელოვან გამოცდას ვაბარებდით და მეტოქეთა მრისხანების მიუხედავად ასეთ სავალალო შედეგს მაინც ვერ წარმოვიდგენდით, მაგრამ... დიახ, კიდევ ერთხელ დადასტურდა, რომ ბურთი ხან მრგვალია და ხანაც ოვალური და მისგან ყველაფერია მოსალოდნელი.

ჩოგბურთი

თანამემამულეთაგან ბრძოლაში პირველი მსოფლიოს 545-ე ჩოგანი მარიამ გოლქვაძე ჩაება, რომელიც უიმბლდონის ძირითადი ბადის მეორე წრეში რეიტინგის 102-ე ნომერ ამერიკელ ეშლი კრიუგერთან, რომ იტყვიან, კორტზე გასვლამდე დაისტრესა – 1:6, 0:6. სხვათა შორის, 28 წლის ქართველის მსგავსად, ელიტაში ისიც კვალიფიკაციის გავლით მოხვდა, მაგრამ 54-წუთიანი გაკვეთილი მაინც ჩაგვიტარა.

ასეთი მწარე ფინიშიც კი ვერ ჩრდილავს ტრავმებით გატანჯული ჩვენებურის კარიერულ მიღწევებს: მან პირველად ითამაშა დიდი მუზარადის ყველაზე პრესტიჟული ტურნირის რჩეულთა საზოგადოებაში, სასტარტო გამარჯვებით 63 სარეიტინგო ქულა გამოიმუშავა და განახლებულ კლასიფიკაციაში 381-ე ადგილზე დაწინაურდება. აქამდე მისი საუკეთესო შედეგი 2022 წლით თარიღდებოდა და 151-ე პოზიცია გახლდათ.

კალათბურთი

მოვლენათა საბედისწერო განვითარებამდე ისტორიული ინფორმაცია გავრცელდა, რომელიც გვამცნობდა, რომ სანდრო მამუკელაშვილმა ნბა-ს თანარეკორდსმენ ლეიკერსთან (18-18 ტიტული ბოსტონის მსგავსად) 52 მილიონი დოლარის ღირებულების 4-წლიანი კონტრაქტი შეათანხმა და სხვადასხვა ტექნიკური სახის ფორმალობათა გათვალისწინებით ფიზიკურად ვერ ასწრებდა ივლისის სანაკრებო ფანჯარაზე პარტნიორებთან შეერთებას. და მაინც, გვჯეროდა ბიჭების, მაგრამ თურმე ვცდებოდით...

უკრაინა – საქართველო 95:76

(30:27, 19:14, 26:19, 20:16)

ებრაული სიბრძნისა არ იყოს – არც იცოდე და არც სწავლობდეო – ისეა ჩვენი ეროვნული გუნდის საქმე.

დიახ, როგორ ვიფიქრებდით, რომ ამავე უხერხული მეტოქის მიერ პირველ წრეში თბილისში მოწყობილი რბევის შემდეგ **ჯიკიჩი** და მისი რაზმი სათანადო დასკვნებს ვერ გამოიტანდნენ და რიგაში უარეს სირცხვილს გვაჭმევდნენ. როგორ დავიჯეროთ, რომ მათ დაავიწყდათ **მიხალიუკის, კოვილარისა** თუ **სკოპინცევის** გამანადგურებელი სამქულიანები, დრიბლინგი და ფარქვეშ ბატონობა?

და თუ მამუს არყოფნას დავაბრალებთ ლატვიურ კოშმარს, მაშინ უკრაინელი გიგანტების – ნაკრებიდან წასული **პუსტოვოისა** და **ლენის** დეფიციტიც ვახსენოთ.

კიდევ უფრო სავალალოა ის უვიცობა, რომელსაც სოხუმის ყოფილი თავკაცის **ბაგატსკისის** ქრონიკული პროვოკაციების დროს ვავლენთ. მისმა შეგირდებმა ამჯერად ჯვაროსანთა ახალი ლიდერი **რიდი** წამოაგეს ანკესზე, რომელიც შეუბრალებლად ბომბავდა მეტოქის კალათს და მეორე მეოთხედის სტარტზე უკვე 18 ქულით გვინარჩუნებდა ამბიციას, მისი გაძევება კი კაპიტულაციას ნიშნავდა.

საგანგაშოა ისიც, რომ შეხვედრის ბოლოს ამერიკელის ხვედრი **ბითაძემაც** გაიზიარა. ჰოდა, ასე მუნდიალზე არაფერი გვესაქმება.

საქართველო: რიდი – 18, შენგელია – 13, სანაძე – 10, ბითაძე – 8, ანდრონიკაშვილი – 8, ბურჯანაძე – 8, მერკვილაძე – 6, ოჩხიკიძე – 3, ტურძილაძე – 2 ქულა. ითამაშეს აგრეთვე ჯინჭარაძემ და ფევაძემ.

რაგბი

შავი ხუთშაბათის დასკვნითი საპანაშვიდე აკორდი უმცროსმა ბორჯღალოსნებმაავჭალაზე მოქმედ მსოფლიოს ჩემპიონთან სამხრეთ აფრიკასთან უთანასწორო ბრძოლაში დააგუგუნეს – 5:33 (წლევანდელ სეზონში მეოთხედ, 3 წაგებული სპარინგის შემდეგ), თუმცა საამაყოდ ის გვექნება, რომ ტაბატაძის ლელოთი მრისხანე მეტოქეს 22-ე წუთამდე ვუგებდით, მაგრამ შემდგომში უდისციპლინობამ დაგვაღალატა (წითელ-ყვითელი ბარათები).

ისიც სათქმელია, რომ საშინაო მუნდიალის სტარტზე უელსთან დასანანი მარცხის შემდეგ განხორციელებულმა 5-მა ცვლილებამაც ვერ გვიშველა.

დანავსული, ერთ დროს თევზის დღის შემდეგ ხასიათი გამოგვიკეთეს უფროსმა ბორჯღალოსნებმა, რომლებმაც ახალი ტურნირის – ერთა თასის პირველი მატჩი ურუგვაიში მასპინძლებს ზედიზედ მეექვსედ მოუგეს 4 ლელოთი – 41:34 (**მატკავა, სუთიძე, ჯალაღონია, ალანია**). ეს გახლდათ ჩვენი ეროვნული ნაკრების ფრანგი მთავარი მწვრთნელის – **პიერ ანრი ბრონკანის** წარმატებული დებიუტი, შემდეგ შეხვედრებს კი ჩილეში გავმართავთ ამ ქვეყნისა და სამოას გუნდებთან ივლისშივე.

ეს დღე ჩვენია!

1924 წლის 2 ივლისს პარიზში სპორტის ჟურნალისტთა საერთაშორისო ასოციაცია დაფუძნდა და მას შემდეგ ზაფხულის ეს დღე მთელი მსოფლიოს მედიაში აღინიშნება.

გამონაკლისს, ბუნებრივია, არც საქართველო წარმოადგენს, სადაც საერთაშორისო ორგანიზაციის შვილობილი ერთეული 1959 წელს შეიქმნა და პირველი ლაურეატი-ლეგენდარული **სლავა მეტრეველი** – უკვე 1964 წელს გამოავლინა, ხოლო დღევანდელი სახით საქართველოს სპორტის ჟურნალისტთა ასოციაცია ამჟამად ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პირველმა ვიცე-პრეზიდენტმა, ძველმა ლელოელმა **ელგუჯა ბერიშვილმა** 1991 წელს ჩამოაყალიბა.

კოლეგათა ოჯახში ქართველ პროფესიონალთა განსაკუთრებულ ავტორიტეტზე ის ფაქტიც მეტყველებს, რომ ამას წინათ აიპს-ის გენერალურ მდივნად სსჟა-ში ამავე თანამდებობაზე მოღვაწე ძველი სარბიელელი **ზურაბ თალაკვაძე** აირჩიეს, ახალმა პრეზიდენტმა, ფრანგმა **მარკ ვენტულაკმა** კი პირველი ოფიციალური ვიზიტი სწორედ საქართველოში განახორციელა და თბილისის აკაკი ხორავას სახელობის მსახიობის სახლში გამართულ საზეიმო ღონისძიებას დაესწრო.

შეკრებილთ მისასალმებელი სიტყვით მიმართა სსჟა-ს თავკაცმა **გიგა გვენცაძემ,** რომელმაც მადლიერება გამოხატა როგორც საპატიო სტუმრის, ისე შემდეგი ორატორების – სპორტის მინისტრ **შალვა გოგოლაძისა** და სეოკ-ის ხელმძღვანელ **ლერი ხაბელოვის,** აგრეთვე კერძო სექტორის მიმართ ნაყოფიერი თანამშრომლობისა თუ თანადგომისათვის და ტრადიციული დაჯილდოებაც დაიწყო.

სამსაათიანი გემოვნებიანი მარათონის წამყვანმა, პრესტიჟული ფორუმების „ქართულმა ხმამ“ **გიორგი ჭანიშვილმა** და მის მიერ სცენაზე მიწვეულმა ცნობადმა სახეებმა საზოგადოებას შემდეგი ლაურეატები წარუდგინეს:

მიხეილ კაკაბაძის პრემია და სპორტის რაინდის წოდება 65 წლის თარიღთან დაკავშირებით – **ბიძინა ბარათაშვილი.**

ნოდარ გუგუშვილის პრემია – ღვაწლმოსილი კალმოსანი და დედა ენის დაუცხრომელი მკვლევარი – მეცნიერი – **ვაჟა დანელია** სპორტის ქართული ლექსიკონის გამოცემისათვის.

კოტე მახარაძის პრემია – პოპულარული კომენტატორი **დიმიტრი ობოლაძე.**

ეროსი მანჯგალაძის პრემია – **ნინო გაბელია** და **მერაბ მამულაშვილი** (საზოგადოებრივი მაუწყებლის პირველი არხი).

გურამ თიკანაძის პრემია – დამსახურებული ფოტოხელოვანი **ვარლამ გენგიური.**

ზაალ გიგინეიშვილის პრემია – **დავით სხირტლაძე** და კრისტალ ჯგუფის შემოქმედებითი ტრიო ინტერნეტ სივრცეში განხორციელებული პროექტებისათვის.

ჯამლეტ ხუხაშვილის პრემია (მიენიჭა პირველად) – **ლაშა დვალიშვილი** (რუსთავი –2).

აღსანიშნავია, რომ საღამოს ორგანიზატორებს არც ამჯერად უღალატიათ კოლეგათა წახალისების პრაქტიკისათვის და წლეულსაც დედაქალაქის სტრუქტურებისა თუ სხვადასხვა სახეობათა ფედერაციებისა და კომპანიების ძალისხმევით საამისოდ არაერთი ფორმა გამოიყენეს.

ასე მაგალითად, ამაგდარი იუბილარები – 85 წლის **არჩილ გოგელია** და 55 წლის **მიხეილ აბაიშვილი** თბილისის მერიის სპორტის სამსახურის უფროსმა **ირაკლი გვილავამ** 2500-ლარიანი სასაჩუქრე ვაუჩერით დააჯილდოვა, საუკუნის დედოფალი, 85 წლის **ნონა გაფრინდაშვილი** კი საქართველოს სპორტის ჟურნალისტთა ასოციაციის საპატიო წევრად აირჩიეს!

მოკლედ, ეს დღე ჩვენია!

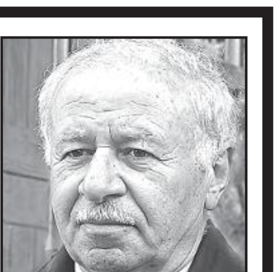

გაზეთ საქართველოს რესპუბლიკის რედაქცია და სპორტის ჟურნალისტთა ასოციაცია ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა ეროვნული მოძრაობის თვალსაჩინო წარმომადგენელი, დამოუკიდებელი ქართული ფეხბურთის მესაძირკვლეთაგანი, თბილისის ჭადრაკის სასახლეში 1990 წლის 15 თებერვალს გამართული სფფ-ს ისტორიული დამფუძნებელი ყრილობის მოწვევის ინიციატორი, დიდი მაესტროს ნოდარ ახალკაცის ღირსეული თანამებრძოლი, ჩვენი ძვირფასი კოლეგა-მიმომხილველი

ზურაბ პეტრიაშვილი

და თანაუგრძნობენ განსვენებულის ოჯახს.

აფრიკული რეცეპტი

მაშინ, როცა მთელი საფეხბურთო სამყარო თავს იმტვრევს – რა მოუხერხოს მესის და არგენტინას, პატარა კუნძულოვანი სახელმწიფოს – კაბო ვერდეს ნაკრებმა ოკეანის გაღმა მიმდინარე მუნდიალზე ლამის ისტორიული სენსაცია მოახდინა, მაგრამ სასწაულამდე სულ ცოტა დააკლდა – 2:3 (დამატებით დროში).

როგორ არ გავიხსენოთ, რომ გუნდს, რომელიც სადებიუტო ფორუმს ძირითად დროში წაუგებლად გამოეთხოვა და სამშობლოში ისე დახვდნენ, როგორც გმირებს, შარშან ქუთაისში 1:1 ვეთამაშეთ და დავცინეთ კიდევაც...

როგორც მოგეხსენებათ, ლეო 2023 წლიდან ინტერ მაიამის ლიდერია და სწორედ ამ ქალაქში უმასპინძლა მსოფლიოს მოქმედმა ჩემპიონმა აფრიკელებს მეთექვსმეტედფინალში. ჰოდა, კურიოზი – იყო მომენტები, როცა ძნელი სათქმელი იყო, ვინ იყო სტუმარი – მრისხანე მეტოქის ტაქტიკურ მარწუხებში მოქცეული ეგზოტიკური ანსამბლი თუ დაბნეული ფავორიტი. შეიძლება ვინმემ იფიქროს – სამხრეთამერიკელებმა მოწინააღმდეგე ჯეროვნად ვერ შეაფასესო, მაგრამ **სკალონი** ხომ აცხადებდა მატჩამდე – ძლიერი ოპონენტი გვყავს და სიფრთხილე გვმართებსო. როგორც ირკვევა, მან შეგირდებამდე ბოლომდე ვერ მიიტანა სათქმელი.

ბედად, ადამიანი-რეკორდი სწორედ არგენტინელია და მან ამჯერადაც იხსნა პარტნიორები მორიგი სტატისტიკური გოლით (მე-7 ამერიკაში და მე-20 სულ).

საინტერესოა, როდემდე უნდა ათრიოს მამისტოლა კაპიტანმა ამბიციებით გატენილი თანამემამულეები?

ავსტრალია – ეგვიპტე 1:1 (2:4 პენალტებით), კოლუმბია – განა 1:0, შვეიცარია – ალჟირი 2:0, პორტუგალია – ხორვატეთი 2:1 (ანგარიში პენალტით რონალდუმ გაათანაბრა, გამარჯვების ბურთი კი ბოლო წუთზე გონსალუ რამუშმა გაიტანა). საფრანგეთი – პარაგვაი 1:0 (მბაპეს მე-7 გოლი), მაროკო – კანადა 3:0. ასე რომ, დღეს 23 საათზე დალასში ტიტანთა მერვედფინალია: ესპანეთი – პორტუგალია!

კულტურულობის საზომი

პროფილში სუპერმენს ჰგავდა. გაცილებით მაღალი გეჩვენებოდა, ვიდრე სინამდვილეში იყო. თავი ისე ეჭირა, გეგონება შენი არაფერი ესმისო, მაგრამ როგორც კი თვალებში შეხედავდი, უმალ გრძნობდი უშუალობის, თანაზიარობისა და გულუბრყვილობამდე მისული ნდობის ფლუიდებს. უბრალოება, სიალალე, წესიერება იყო მისი სახასიათო ნიშნები. ურთიერთობისა და მეგობრობის ტალანტით იყო დაჯილდოებული. ბუნებას მშრომელად, მოცადად, დღე-ღამის გამსწორებელ კაცად გაეჩინა. კულტურტრეგერის მიზანდასახულობით ცხოვრობდა, თხემით ტერფამდე ინტელიგენტს, ერთი წამითაც არ შეეძლო დაეშვა კომპრომისი თავაზიანობის ეტიკეტის წინაშე.

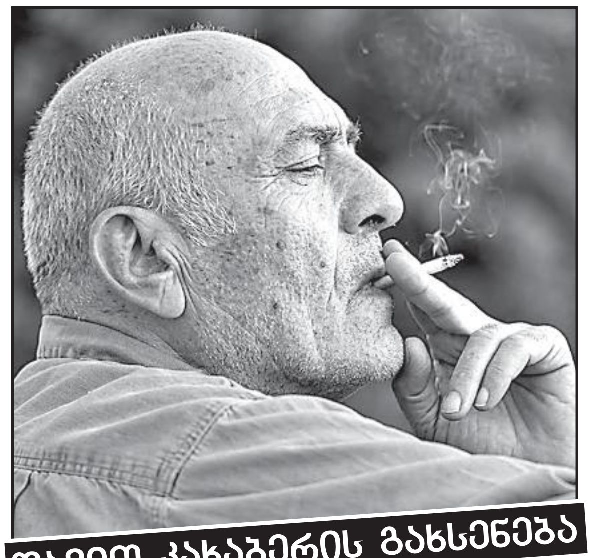

დავით კახაბერის გახსენება

მაღალი ღირსების კაცი იყო და შენშიც ამ ღირსებას ეძებდა!

დაბადების ადგილიდან მოჰყვებოდა ნიშატი, ბეჭედი ხასიათის ავტოხთონურობისა: წესიერების, პატიოსნების, ღირსების დაცვას შთააგონებდა ოჯახი, მშობლები და იქაურობა, სადაც დაიბადა – კახეთი, გურჯაანი, ალაზნის ველი, კავკასიონის ლურჯ-თეთრი კალთები, ზვრები და მზვარეები, სადაც დაიდო მისი ინტელექტუალური ცხოვრების წყაროს ღარი, რომელიც განგების ნებით უნდა მისწვდენოდა ახალი ფრანგული ლიტერატურის საკულტო ფიგურებს და, უპირველეს ყოვლისა, ანდრე მორუას, ბელეტრისტული აზროვნების მეტრს, რომელსაც ჰქონდა სისტემური ხედვის ის წესი, რომელიც ყველაზე ახლოს იყო და თანხვდებოდა იმდროინდელი ქართული ლიტერატურის ინტელექტუალურ იმპულსებს, მკითხველთა ინტერესებს, კულტურულ სიტუაციას.

დავით კახაბერის მიერ თარგმნილი □სამი დიუმა□1982 წელს გამოსცა □ნაკადულმა□ ეს იყო მოვლენა. თითქოს კარგად ვიცნობდით ანდრე მორუას, წაკითხული გვქონდა მისი ლიტერატურული ეტიუდები, ერთობ რეკლამირებული და ნაცნობი ფრანგი იყო, მაგრამ ამ წიგნმა სხვანაირი მორუა დაგვანახვა, სხვანაირად შეგვახედა ბიოგრაფიული რომანის არქიტექტონიკას. თანაც ეს □სამი□ კოდირებული სათაური, □სამი მუშკეტერის□ ალუზიითა და უცნაური ბუნდოვანებით: რატომ სამი დიუმა, როცა ვიცით ორი – მამა და შვილი, მაგრამ საქმეც ის იყო, რომ მართლაც სამ დიუმაზე მოგვითხრობდა მორუა და მათგან მთავარი იყო გენერალი ალექს დიუმა, მამა-შვილ დიუმების უშუალო წინაპარი, მოვლენილი სან დომინგოდან, ახლანდელი ჰაიტიდან, ფუძემდებელი ნიშნეული გვარისა.

დათომ იცოდა, რას აკეთებდა და იცოდა, რისთვის და ვისთვის აკეთებდა.

შემთხვევით ან შემთხვევითი არაფერი უთარგმნია. სათარგმნ ავტორებსა და ნაწარმოებებს გემოვნებით, ცოდნითა და უცთომელი ალღოთი არჩევდა. ჰქონდა თავისი თემები, მოტივები, აქცენტები. მეტწილად ეს იყო ეგზისტენციური ანთროპოლოგიის საკითხები: რა არის, ან ვინ არის ადამიანი, როგორია თანაარსებობის ეთოსი იქ, სადაც აბსურდი ბატონობს ადამიანზე, სადაც ბედისწერა გაქრობით ემუქრება სამყაროს; როგორ ჩნდება ადამიანში ბოროტი, როგორ იბადება აგრესია და მასების ფსიქოზი; რა მოიმოქმედოს ადამიანმა ტოტალიტარიზმის, საყოველთაო ისტერიის, კოლექტიური შეშლილობისა და ფანატიზმის წინააღმდეგ და როგორ მოიცილოს უბედურების, სასოწარკვეთილებისა და ფინალობის განცდა, რა უშველოს მარტოობას, გაუცხოებას, ძრწოლას, დეპრესიას, სად პოვოს თავშესაფარი, სად მიიდრიკოს თავი; შეიძლება თუ არა, რომ დაძლიოს არსებობის შიში და მოიპოვოს სიმშვიდე, ღირსება, ადამიანურობა...

ჩუმად მუშაობდა. ხმაური არ უყვარდა. თარგმნიდა, გამოაქვეყნებდა; შემდეგ ახალ თარგმანზე გადავიდოდა. იმასაც გამოაქვეყნებდა. ამასობაში შენ კითხულობდი. ეს იცოდა, მაგრამ აზრს არ გკითხავდა. მუშაობის პროცესში შეიძლებოდა რაღაც ეკითხა, გამოქვეყნებულზე - არა. საქებარ სიტყვებს გაურბოდა, უხერხულ ზედმეტობად მიაჩნდა, სიხარულს არ შეიმჩნევდა.

სულ სამსახურში იყო. ქვეყნის საქმე ჰქონდა. სადღა აღარ უმუშავია – უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეებთან კულტურული კავშირის საქართველოს საზოგადოებაში რეფერენტად; საქართველოს მწერალთა კავშირის უცხოეთის განყოფილების გამგედ; მწერალთა კავშირის საქმეთა მმართველად; გაზეთ □ლიტერატურული საქართველოს□პასუხისმგებელ მდივნად; ფრანგულენოვან გაზეთ □ფრანკოფონიური საქართველოს□რედაქტორად; გამომცემლობა □მერანის□რედაქტორად; ამავე დროს, იყო საზღვარგარეთის ქვეყნებთან მეგობრობისა და კულტურული ურთიერთობების საქართველოს საზოგადოების ლიტერატურული სექციის ბიუროს წევრი, ამავე საზოგადოების საქართველო-რუმინეთის განყოფილების წევრი, საზოგადოება □ალიანს ფრანსეზისა□ და □ფრანკოფონიური საქართველოს□წევრი, საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობის წევრი...

დილიდან საღამომდე მუშაობდა. სამსახურის კაცი იყო, როგორც იტყვიან, მაგრამ თარგმნით სულ თარგმნიდა – შეუჩერებლად, უწყვეტად, მეთოდურად, ჯიუტად, დაუღალავად, გატაცებით, შთაგონებით, ხალისით, ჟინით, სულითა და გულით.

ზემოთ ვახსენე მის მიერ თარგმნილი ანდრე მორუას □სამი დიუმა□ ამას მოჰყვება მთელი სერია: დენი დიდროს □მონაზონი□და □რამოს ძმისწული□, ალბერ კამიუს □ერგული ცოლი□და □ტიპასაში დაბრუნება□, ერვე ბაზენის □ერთ ცეცხლს გაანელებს მეორე ცეცხლი□, ემანუელ რობლესის □ქალაქის აღმართებზე□ და □კაბილიის ბულბული□, ანდრე ჟიდის □ყალბი ფულის მჭრელები□, მიშელ უელბეკის □რუკა და ტერიტორია□, ჟან რუოს □ღირსების ველები□, მიშელ ტურნიეს □პიროტექნიკა ანუ სამახსოვრო თარიღი□, ანდრე მორუას □დონ ჟუანი ანუ ცხოვრება ბაირონისა□, ეჟენ იონესკოს რომანი □განდგომილი□და შვიდი პიესა, ჟან ანუის □ქურდების მეჯლისი□, ჯიდუ კრიშნამურტის □რვა საუბარი ბომბეიში□და ა. შ.

მშვიდად მუშაობდა, მაგრამ მღელვარებას ვერ მალავდა, როდესაც ტექსტის გამოქვეყნების დრო დადგებოდა. უდიდეს პასუხისმგებლობას ამჟღავნებდა მკითხველი საზოგადოების წინაშე, საერთოდ, ენის, ლიტერატურის, კულტურის წინაშე. შენი აზრი აინტერესებდა, გისმენდა, ამოწმებდა თავის შეხედულებებს, გამუდმებით ხვეწდა და აშალაშინებდა ტექსტს. ერთი სიტყვით, ძველი ყაიდის პროფესიონალი იყო, საქმის ერთგული, სანდო, სანიმუშო, ღირსეული ლიტერატორი. მაღალი ღირსების კაცი იყო და შენშიც ამ სიმაღლეს ეძებდა.

დიდხანს ვმუშაობდით □ლიტერატურული საქართველოს□რედაქციაში. სალხინო დღეებთან ერთად ბევრი ჭირ-ვარამიც გადაგვიტანია ერთად, თანადგომით, თანაზიარობით. ბევრჯერ გვქონია დაძაბული, კონფლიქტური სიტუაციები, მაგრამ ერთხელ ხმამაღალი სიტყვა არ დასცდენია, ყველაფერს ენამახვილი შეხუმრებით აგვარებდა. მკაცრი კი იყო, როგორ არ იყო, მაგრამ ამ სიმკაცრეს, პირველ რიგში, საკუთარი თავის მიმართ ავლენდა. ისე, როგორც ყველა კულტურული ადამიანი.

საქმისთვის თავდადება და თავგანწირვა იცოდა. და სწორედ თავგანწირულობა გახლდათ ის, რითაც დათო ჩვენი იყო და რითაც ის ჩვენგან განსხვავდებოდა.

ალბათ ამიტომაც ნაადრევად წავიდა ამქვეყნიდან. და ამიტომაც გვევალება, არ დავივიწყოთ ეს ღირსეული მოღვაწე, ქართულ-ფრანგული ლიტერატურული ურთიერთობების დაუცხრომელი მუშაკი, კულტუროსანი კაცი, რომელსაც წელს დაბადებიდან 80 წელი შეუსრულდებოდა.

ივანე ამირხანაშვილი

განცხადება

საჯარო სამართლის იურიდიული პირის □ ივანე ბერიტაშვილის ექსპერიმენტული ბიომედიცინის ცენტრის სამეცნიერო თანამდებობების დასაკავებლად კონკურსის გამოცხადების თაობაზე

1.2026 წლის 02 ივლისიდან გამოცხადდეს ღია კონკურსი სამეცნიერო სტრუქტურულ ერთეულებში სამეცნიერო თანამდებობის დასაკავებლად შემდეგ პოზიციებზე:

1.1 **თავის ტვინის სისხლის მიმოქცევის და მეტაბოლიზმის ლაბორატორია** – მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი (1 ერთეული „ა",კატეგორია);

1.2 **ბიოფიზიკის ლაბორატორია –მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი (1 ერთეული „ა"კატეგორია);**

2. მთავარი მეცნიერი თანამშრომლის თანამდებობის დაკავება შეუძლია პირს, თუ მას აქვს დოქტორის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხი, სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის არანაკლებ 6 წლის გამოცდილება და განსაკუთრებული სამეცნიერო მიღწევები.

3. კონკურსში მონაწილეობის მიღების მსურველმა უნდა წარმოადგინოს შემდეგი დოკუმენტაცია:

3.1.განცხადება კონკურსში მონაწილეობის შესახებ – სამეცნიერო-სტრუქტურული ერთეულის (ლაბორატორია), დასაკავებელი პოზიციისა და კატეგორიის მითითებით;

3.2. განმცხადებლის პირადობის დამადასტურებელი მოწმობის ასლი;

3.3. კალენდარული ავტობიოგრაფია □CV, მასში მოყვანილი ინფორმაციის დამადასტურებელი დოკუმენტების ასლებით;

3.4. დიპლომების ასლები;

3.5 გამოქვეყნებული სამეცნიერო შრომების ჩამონათვალი

ა) სტატიების სრული სია;

ბ) თეზისების სრული სია;

3.6. საუკეთესო ნაშრომის ასლი, რომელიც უკეთესად წარმოაჩენს კონკრეტულ სტრუქტურულ ერთეულში მიმდინარე სამეცნიერო კვლევებში განმცხადებლის სამეცნიერო პოტენციალს, კვლევის უნარს;

4. კონკურსი ჩატარდება გამჭვირვალობის, თანასწორობისა და სამართლიანი კონკურენციის პრინციპების დაცვით;

6. კონკურსის ჩატარების თარიღია 2026 წლის 07 აგვისტო.

7. კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად საბუთების წარმოდგენის ვადაა 2026 წლის 03 აგვისტოდან 2026 წლის 05 აგვისტოს ჩათვლით.

7.1. არასრული და არასწორი ინფორმაციის მოწოდების შემთხვევაში კანდიდატურა არ განიხილება;

8. საბუთები მიიღება სსიპ ივანე ბერიტაშვილის ექსპერიმენტული ბიომედიცინის ცენტრში,

მისამართი: 0160, თბილისი, ლ. გოთუას ქუჩა N14, II სართული, სამდივნო. (საბუთების მიღება ყოველდღე, შაბათ-კვირის გარდა 10:00 საათიდან 18:00 საათამდე).

9. კონკურსანტების განცხადებების რეგისტრაციისა და საბუთების მისაღებად შეიქმნას სამდივნო შემდეგი შემადგენლობით:

საკონტაქტო პირები:

მარიამ ირემაშვილი – ადამიანური რესურსების მართვის სამსახურის უფროსი;

ნინო ემუხვარი – დირექტორის თანაშემწე;

ტელ.: 2 37 12 31; 2 37 03 00 ((227), (229), (225));

e-mail ₮ **secretary@biomedicine.org.ge**

10. ინფორმაცია კონკურსის შესახებ გამოქვეყნებულ იქნას საქართველოს კანონმდებლობითა და ცენტრის წესდებით გათვალისწინებული წესით.

სტუ-ის რექტორი გამოჩენილი ქართველი არქიტექტორის ვახტანგ დავითაიას გარდაცვალების გამო სამძიმარს გამოთქვამს

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორი, საქართველოს უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებათა რექტორების მუდმივმოქმედი კონფერენციის თავმჯდომარე, აკადემიკოსი დავით გურგენიძე საუნივერსიტეტო საზოგადოებისა და არქიტექტურის, ურბანისტიკისა და დიზაინის ფაკულტეტის სახელით, გამოჩენილი ქართველი არქიტექტორის, საზოგადო მოღვაწის, საქართველოს არქიტექტურული სკოლის ერთ-ერთი თვალსაჩინო წარმომადგენლის, აკადემიკოს ვახტანგ (ჯემალ) დავითაიას გარდაცვალების გამო სამძიმარს უცხადებს გარდაცვლილის ოჯახს, ახლობლებს, კოლეგებსა და სტუდენტებს. სამძიმრის წერილს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი ავრცელებს.

„ბატონი ვახტანგ დავითაია იმ თაობის შემოქმედი იყო, რომელმაც ქართულ არქიტექტურაში ახალი ეპოქა შექმნა. მისი მრავალწლიანი პროფესიული და საზოგადოებრივი მოღვაწეობა, უნიკალური შემოქმედებითი ხედვა, ეროვნული არქიტექტურული ტრადიციების თანამედროვე ფორმებთან შერწყმის უნარი და განხორციელებული არაერთი მნიშვნელოვანი პროექტი ქართული კულტურული მემკვიდრეობის განუყოფელი ნაწილია.

საქართველოს არქიტექტორთა კავშირის თავმჯდომარის, საქართველოს ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის, შოთა რუსთაველის სახელობის ეროვნული პრემიის ლაურეატისა და თბილისის საპატიო მოქალაქის სტატუსების მიღმა იდგა პიროვნება, რომელმაც თავისი მრავალწლიანი პროფესიული და საზოგადოებრივი მოღვაწეობით წარუშლელი კვალი დატოვა ქართული არქიტექტურის ისტორიაში.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტისთვის განსაკუთრებით მტკივნეულია ამ დიდი შემოქმედისა და ღვაწლმოსილი ადამიანის გარდაცვალება. ბატონმა ვახტანგ დავითაიამ საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტს თავისი მოღვაწეობის 62 წელი მიუძღვნა. ამ ხნის განმავლობაში იგი ღირსეულად ემსახურებოდა უნივერსიტეტს, სადაც წარმატებულ არქიტექტორთა არაერთი თაობა აღზარდა.

ვახტანგ დავითაიას სახელი და შემოქმედებითი მემკვიდრეობა სამუდამოდ დარჩება საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის, არქიტექტურის, ურბანისტიკისა და დიზაინის ფაკულტეტისა და ქართული არქიტექტურის ისტორიაში, როგორც პროფესიონალიზმის, ეროვნული იდენტობისა და მაღალი მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობის მაგალითი.

ვუსამძიმრებთ ოჯახს, ახლობლებს, კოლეგებსა და სტუდენტებს.

მსუბუქი ყოფილიყოს ქართული მიწა ბატონი ვახტანგის განსასვენებელზე.

მადლობა ყველაფრისთვის!“ – აღნიშნულია სამძიმრის წერილში.

ცნობისთვის: ვახტანგ დავითაიას გამოქვეყნებული აქვს 200-მდე სამეცნიერო სტატია. არის 250-მდე პროექტის ავტორი, მათ შორის: საერთაშორისო ახალგაზრდული ცენტრი „მზიური ველი“ ბაკურიანში (არქ. გ. გეგელიასთან ერთად), ბიზნეს ცენტრი „მთაწმინდა“ თბილისში, საქართველოს კულტურის ფონდის საგამოფენო დარბაზი თბილისში, საცხოვრებელი სახლები: საგარეჯოში, ქუთაისში, წყნეთში, ოფშკვითში, ტაბახმელაში, პურის ქარხნები: ვაზისუბანსა და თბილისის ზღვის რაიონში, ხელოვნების ცენტრი გულრიფშში, მემორიალებისა: კავკასიის დამცველთა მემორიალი ყარაჩაევო-ჩერქეზეთში, „ალგეთის ბაზილიკა“ სოფელ ტბისში, მეზღვაურთა მემორიალი ფოთში, დავით აღმაშენებლის ძეგლი ქუთაისში, „კოლეთის დედა“ და ცოტნე დადიანის ძეგლი ფოთში (მოქ. ე. ამაშუკელი), სკოლა 600 მოსწავლეზე სოფელ გავაზში, „ხსოვნის ტაძარი“ სოფელ მუხრანში, „ხსოვნის კუბი“ ქალაქ სენაკში, და სხვა. მიღებული აქვს „წლის საუკეთესო არქიტექტურული წიგნის“ ორი საერთაშორისო, არქიტექტურის მსოფლიო ბიენალეს „იტერარქ-83“, საქართველოს მინისტრთა საბჭოს (1983) და არქიტექტურის მსოფლიო ბიენალეს „იტერარქ-85“ პრემიები; 2005 წელს დასახელდა წლის ადამიანად, არის მას-დელ-პლატას (არგენტინა) სახელობის უნივერსიტეტის საპატიო პროფესორი (1987), აშშ ინდიანას შტატის ქ. მანსის საპატიო მოქალაქე (1989).

2022 წელს სტუ-ის აკადემიური საბჭოს გადაწყვეტილებით გადაეცა უნივერსიტეტის „ოქროს მედალი“, ხანგრძლივი და ნაყოფიერი სამეცნიერო, პედაგოგიური და შემოქმედებითი საქმიანობისთვის კი უნივერსიტეტის უმაღლესი ჯილდო – გიორგი ნიკოლაძის მედალი.

---

91 წლის ასაკში გარდაიცვალა ცნობილი ქართველი არქიტექტორი, საქართველოს ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე, საქართველოს საინჟინრო აკადემიის აკადემიკოსი, არქიტექტორთა საერთაშორისო აკადემიის ნამდვილი წევრი, შოთა რუსთაველის სახელობის ეროვნული პრემიის ლაურეატი, კულტურის რაინდი, თბილისის და სენაკის საპატიო მოქალაქე, ბატონი

ვახტანგ დავითაია

საქართველოს კულტურის ფონდი მწუხარებას გამოთქვამს ბატონი ვახტანგის გარდაცვალების გამო, უსამძიმრებს ოჯახს, ახლობლებს და სამეგობროს.

თამაზ შილაკაძე,
საქართველოს კულტურის ფონდის თავმჯდომარე, აკადემიკოსი

ქართული არქიტექტურის რაინდი

საქართველოს არქიტექტორულ საზოგადოებას გლოვის დღეები დაუდგა.

91 წლის ასაკში გარდაიცვალა რუსთაველის და სახელმწიფო პრემიების ლაურეატი, საქართველოს ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწე, კულტურის და არქიტექტურის რაინდი, მრავალი საერთაშორისო კონკურსების გამარჯვებული, თბილისის საპატიო მოქალაქე, არქიტექტორი ვახტანგ დავითაია.

ვახტანგ დავითაია დაიბადა 1934 წლის 22 დეკემბერს ძველ სენაკში.

1958 წელს დაამთავრა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სამშენებლო ფაკულტეტი არქიტექტურის სპეციალობით, 1958-1962 წლებში მოღვაწეობდა საპროექტო ინსტიტუტ „საქქალაქმშენსახპროექტში“. 1962 წლიდან საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ასპირანტია, უფროსი მასწავლებელი, დოცენტი, პროფესორი, სრული პროფესორი.

1964 წლიდან არის სსრკ და საქართველოს არქიტექტორთა კავშირის წევრი. 1995-1999 წლებში საქართველოს არქიტექტორთა კავშირის თავმჯდომარეა.

1970 წელს საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ფაკულტეტთან შეიქმნა სტუდენტთა საპროექტო ბიურო, რომელსაც წლების მანძილზე ხელმძღვანელობდა ვახტანგ დავითაია. სტუდენტთა საპროექტო ბიურო მიზნად ისახავდა რეალურ პროექტირებაში სტუდენტების ჩართვას, სასწავლო პროცესის მომავალ პრაქტიკულ საქმიანობასთან მიახლოებას.

ამ წლებიდან იკვეთება ვახტანგ დავითაია, როგორც გამორჩეული პედაგოგი და ჭეშმარიტი აღმზრდელი.

დღევანდელი დღის თვალსაწიერიდან ვახტანგ დავითაია აღიქმება ქართული არქიტექტურის ღირსების და დამოუკიდებლობის სიმბოლოდ, მოღვაწედ, რომელიც საოცარი სიზუსტით გრძნობდა დროს და განჭვრეტდა მომავალს. მისი არქიტექტორული, პედაგოგიური თუ პუბლიცისტური მოღვაწეობა საქართველოს უახლოესი ისტორიის ფასდაუდებელი მემატიანეა და მუდამ დარჩება ქართული კულტურის განუმეორებელ და მართალ ნიმუშად.

ვახტანგ დავითაიას, მისი თაობის რთულ ისტორიულ პერიოდში მოუწია მოღვაწეობა. ახალი ფორმაცია – საბაზრო ურთიერთობა პროფესიულ საქმიანობაში რადიკალურ ცვლილებებთან ერთად ითხოვდა მნიშვნელოვან მტკივნეულ ფსიქოლოგიურ გარდაქმნას.

ვახტანგ დავითაიამ შეძლო, შეენარჩუნებინა შემოქმედებითი სახე, უკომპრომისობა და ქართული არქიტექტურის ღირსეული წარდგენა საერთაშორისო არენაზე.

ვახტანგ დავითაიას შემოქმედება ქართული კულტურის სიმაღლის ის ნიშნულია, რომლის დაბლა დაშვება, ხელოვნების ჭეშმარიტი პრინციპების დათმობის ტოლფასი იქნება.

მისი მრავალი რეგალიების, პრემიების თუ საპატიო წოდებების მიღმა, მისდამი ქართველი ხალხის უსაზღვრო მადლიერება და სიყვარული დგას...

მშვიდობით, ბატონო ვახტანგ და უღრმესი მადლობა თქვენი არსებობისთვის, თქვენი ფასდაუდებელი მოღვაწეობისთვის...

საქართველოს არქიტექტორული საზოგადოება, მეგობრები, კოლეგები, სტუდენტები.

საბავშვო და ახალგაზრდული ფესტივალი „კავკასია 2026“ ონში

საქართველოს ქორეოგრაფთა კავშირის ორგანიზებითა და ონის მუნიციპალიტეტის მერიის მხარდაჭერით, ქალაქ ონის, გიგა ჯაფარიძის სახელობის კულტურის სახლში, ფოლკლორის საერთაშორისო საბავშვო და ახალგაზრდული ფესტივალი „კავკასია 2026“ გაიმართა.

„ფესტივალის ფარგლებში მოეწყო მონაწილეთა აღლუმი, საზეიმო გახსნა და გალა კონცერტი, რომელშიც მონაწილეობდნენ საქართველოს მასშტაბით სხვადასხვა მუნიციპალიტეტის ფოლკლორული და ქორეოგრაფიული ანსამბლები.

გალა კონცერტი დაჯილდოებით დასრულდა, ფესტივალის ორგანიზატორებმა ნომინაციებში გამარჯვებულებს, დიპლომები და სამახსოვრო საჩუქრები გადასცეს.

ფოლკლორის საერთაშორისო საბავშვო და ახალგაზრდულ ფესტივალს „კავკასია 2026“ ესწრებოდნენ ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლები“.

ჭაქვინჯის ციხე სრულად აღდგება

საქართველოს კულტურის სამინისტროს ხელშეწყობითა და მხარდაჭერით, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო ჭაქვინჯის ციხის სრულ რეაბილიტაციას გეგმავს. ამ ეტაპზე აქტიურად მიმდინარეობს რეაბილიტაციის საპროექტო დოკუმენტაციის მომზადება.

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს ინფორმაციით, ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის უძრავი ძეგლი საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს გენერალური დირექტორის პირველმა მოადგილემ **თამარ ყურაშვილმა** და ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერმა **დავით კოდუამ** მოინახულეს.

სააგენტოსა და მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლებმა ადგილზე დაათვალიერეს ციხის მდგომარეობა, ისაუბრეს მისი ისტორიული მნიშვნელობისა და სრული რეაბილიტაციის შემდეგ, მემკვიდრეობის ძეგლის კულტურულ-საგანმანათლებლო და ტურისტული პოტენციალის შესახებ, როგორც რეგიონის, ისე ქვეყნის მასშტაბით.

ჭაქვინჯის ციხეს ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის უძრავი ძეგლის სტატუსი 2017 წელს მიენიჭა. ციხის კომპლექსი V-XVII საუკუნეებით დათარიღებული ქართული სათავდაცვო არქიტექტურის ნიმუშია, რომელიც მდებარეობს ზუგდიდის მუნიციპალიტეტში. მისი ისტორია მნიშვნელოვნად არის დაკავშირებული შუა საუკუნეების სამეგრელოს (ოდიშის) ისტორიასთან.

მუზეუმთა ურთიერთგაგების მემორანდუმი

საქართველოს სასახლე-მუზეუმთა გაერთიანებამ და იტალიის ერთ-ერთმა უძველესმა და საპატიო სამეცნიერო ინსტიტუტმა □გალილეო გალილეის მუზეუმმა (ფლორენცია) □ურთიერთგაგების მემორანდუმს მოაწერეს ხელი.

საქართველოს ხელოვნების სასახლის ინფორმაციით, ეს თანამშრომლობა ახალ შესაძლებლობებს ხსნის ქართული და იტალიური კულტურული და სამეცნიერო მემკვიდრეობის ერთმანეთისთვის გაცნობის, ასევე ორივე ინსტიტუტის საერთაშორისო ხილვადობის ზრდისთვის.

მემორანდუმი ითვალისწინებს თანამშრომლობას პროფესიული გამოცდილების გაზიარებაში, ერთობლივ გამოფენებში, სამეცნიერო კვლევებსა და საერთო კულტურულ პროგრამებში.

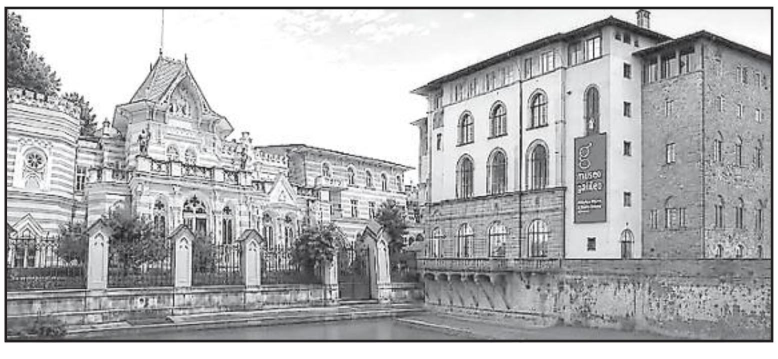

კახა ცაბაძის საავტორო კონცერტი – რუსთაველის ეროვნულ თეატრში

6 ივლისს შოთა რუსთაველის სახელობის ეროვნულ თეატრში კომპოზიტორ კახა ცაბაძის საავტორო კონცერტი გაიმართება.

საქართველოს კომპოზიტორთა შემოქმედებითი კავშირის ინფორმაციით, პროგრამაშია კახა ცაბაძის კამერულ-ინსტრუმენტული და ვოკალური ნაწარმოებები, ასევე, ინსტრუმენტული ნაწარმოებები ორკესტრის თანხლებით.

კონცერტის ორგანიზატორია საქართველოს კომპოზიტორთა შემოქმედებითი კავშირი.

კონცერტის მხარდამჭერები არიან: საქართველოს კულტურის სამინისტრო, სსიპ შემოქმედებითი საქართველო, თბილისის მერია, კულტურის განვითარების ფონდი □მესმა□, □პეტრა ჯგუფის□კომპოზიტორთა კურორტი □ბორჯომი□, საქართველოს საზოგადოებრივი მაუწყებელი და ტელეკომპანია □ერთსულოვნება□

ბებრის ციხის რეაბილიტაცია და ტერიტორიის კეთილმოწყობა იგეგმება

საქართველოს კულტურის სამინისტროს მხარდაჭერით, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს მიერ ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორიის ძეგლის ბებრის ციხის რეაბილიტაცია და ტერიტორიის კეთილმოწყობა იგეგმება.

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს ინფორმაციით, საპროექტო სამუშაოების მიმდინარეობის პარალელურად, ადგილზე იმყოფებოდნენ: საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს გენერალური დირექტორი **თეა ონიანი,** მცხეთის მუნიციპალიტეტის მერის მოადგილე **გივი გიუტაშვილი**, საქართველოს პარლამენტის წევრი **დიმიტრი ხუნდაძე** და საპროექტო ჯგუფის ხელმძღვანელი, არქიტექტორ-რესტავრატორი **მერაბ ბოჭოიძე.** მათ ადგილზე დაათვალიერეს ძეგლი, გაეცნენ მის არსებულ მდგომარეობას და დაგეგმილ სარეაბილიტაციო სამუშაოებზე იმსჯელეს.

პროექტი ითვალისწინებს ციხის დაზიანებული არქიტექტურული ელემენტების რეაბილიტაციას, ავთენტური ნაწილების რესტავრაცია-კონსერვაციასა და მათ გრძელვადიან დაცვას. საჭირო მონაკვეთებზე განხორციელდება კლდოვანი რელიეფისა და ციხის კედლების გამაგრებითი სამუშაოები.

ციხეს კომპლექსური სარეაბილიტაციო სამუშაოები 2014-2016 წლებში ჩაუტარდა, რა დროსაც 2010 წელს მეწყრული პროცესების შედეგად ჩამოშლილი ციხის ჩრდილოეთის ფერდობის აღსადგენად რკინა ბეტონის მონოლითური საყრდენი კედელი აიგო.

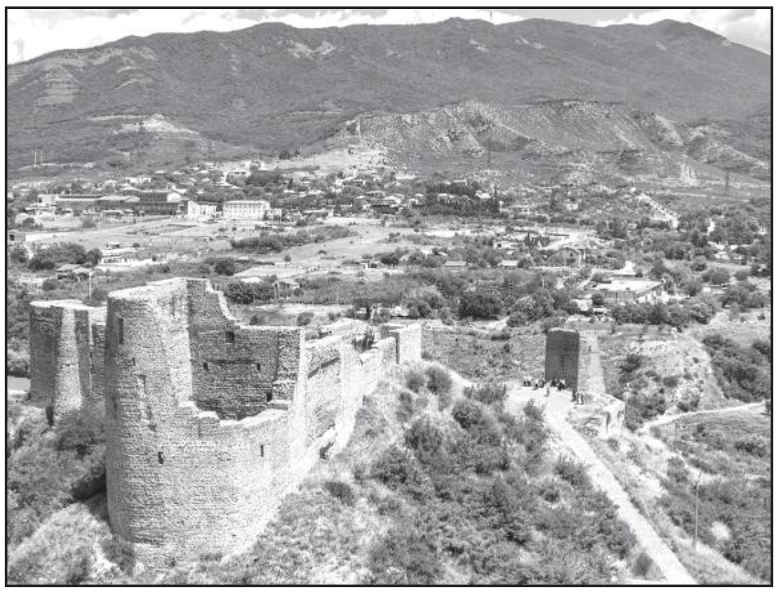

ბებრის ციხე მცხეთის ჩრდილოეთ ნაწილში, მდინარე არაგვის მარჯვენა სანაპიროზე მდებარეობს. იგი უძველეს წყაროებში □ბელტისციხის□ სახელითაც არის ცნობილი და საუკუნეების განმავლობაში მნიშვნელოვან თავდაცვით ფუნქციას ასრულებდა. არქეოლოგიური კვლევები მის ტერიტორიაზე ანტიკური და ფეოდალური ხანის კულტურულ ფენებს ადასტურებს, რაც ძეგლის განსაკუთრებულ ისტორიულ მნიშვნელობაზე მიუთითებს.

საქართველოს რესპუბლიკა

გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ქობულია
(599-36-00-35)

რედაქტორის მოადგილე
მამუკა ვაშაკიძე
(597-22-07-04)

შემოქმედებითი ჯგუფი:
**ალეკო ასლანიშვილი,
თემურ ქორიძე,
ოთარ ტურაბელიძე,
გია პლატონიშვილი.**

პიარისა და მარკეტინგის მენეჯერი
რუსუდან ქობულია
(577-77-27-17)

ტექნიკური რედაქტორი:
კახა ქორიძე.

სტილისტ-კორექტორები:
**ნაირა კეკელია,
მაია იორამაშვილი.**

ოპერატორი
შორენა გვილია.

გაზეთის განახლებული ლოგოს ავტორი
გიორგი ნადარეიშვილი.

მისამართი:
თბილისი,
აკაკი წერეთლის N116

წერილები გამოგზავნეთ ელექტრონულ მისამართზე:
sak@sak.ge

გაზეთი დამოუკიდებელია და ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. რედაქციის აზრი, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს ავტორთა მოსაზრებებს.

ფაქტების სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი. საავტორო უფლებები დაცულია. რედაქცია პასუხს არ აგებს სოციალური ქსელიდან და სხვა მედია-საშუალებებიდან გადმოტანილ, ან უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე.

იბეჭდება სტამბა
„ტორში“
ზიგზაგის ქუჩა N6

uac(უაკ)070.4(479.22)
C–323

რეკლამისთვის დარეკეთ:
577-77-27-17
rkobulia29@gmail.com
ნებისმიერი თანხა ჩარიცხეთ ანგარიშზე:
GE90BG0000000538329790

მომდევნო ნომერი გამოვა ხუთშაბათს, 9 ივლისს